

Goriško
zdravstveno
podjetje izdalo
dvojezično
publikacijo
o svojih storitvah

14

Edi Kante gost
Pomorskega muzeja v Trstu

10

Foccolento
Dunajska cesta 26/a Opčine
tel.: 040 260 2606

PIŠČANCI IZ TALNE REJE NA ŽARU

Primorski dnevnik

SREDA, 5. OKTOBRA 2011

št. 235 (20.250) leto LXVII.

PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 26. novembra 1943 v vasi Zakriž nad Cerknim, razmnožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni "Dobrodo" v Govcu pri Gorenji Trebuši, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni "Slovenija" pod Vojškim pri Idriji, do 7. maja 1945 pa v osvobojenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zaslužjeni Evropi.

TRST - Ul. Montecchi 6 - Tel. 040 7786300, fax 040 772418

GORICA - Ul. Garibaldi 9 - Tel. 0481 533382, fax 0481 532958

ČEDAD - Ul. Ristori 28 - Tel. 0432 731190

Internet: <http://www.primorski.eu/> e-mail: redakcija@primorski.eu

POŠTNA PLAČANA V GOTOVINI

Spedizione in abbonamento postale 45% Art 2, comma 20/b, legge 662/96 - Trieste

1,00 €

CENA V SLOVENIJI 1,00 €

9 771124 666007

Feldnerjevo kupovanje odpustkov pri manjšini

RADO GRUDEN

Priletni predsednik nemške nacionalistične organizacije Heimatsdienst Josef Feldner se očitno v tretjem (starostnem) obdobju svojega življenja skuša zblížiti s Slovenci v Avstriji in na ta način »kupiti« odpuške za skrajno protimanjšinsko politiko, ki sta jo on in njegova organizacija desetletja vodila na avstrijskem Koroškem.

Feldner se v zadnjih letih kaže kot zmeren politik, ki je Slovencem pripravljen priznati marsikatero pravico, čeprav ne vseh, ki bi ji v skladu z Avstrijsko državno pogodbo pripadale. Za njegovo spremembo ima, po njegovih besedah, največ zaslug tako imenovana konsenzna skupina, v kateri med drugimi sodelujeta tudi predsednika Zveze slovenskih organizacij Marjan Sturm in Skupnosti koroških Slovencev in Slovenk Bernard Sadovnik, v njej pa ni predstavnikov Narodnega sveta koroških Slovencev. Stalen dialog med nemško večino in slovensko manjšino naj bi bil po mnenju članov skupine edini pravi način, da Slovenci dobijo svoje pravice, s katerimi bi se strinjali tudi nemško govoreči prebivalci Koroške.

Kompromis o postavitvi 164 dvojezičnih tabel gre v to smer, čeprav je zadovoljil predvsem nemško, veliko manj pa slovensko stran. Nekatere stvari je mogoče še popraviti, da bi bili tudi Slovenci bolj zadovoljni. Feldner in še posebej njemu ideološko sorodni mlajši Korošci lahko pri tem pomagajo. Ali se bo to zgodilo, bo pokazal čas, ki bo tudi razsodil, ali je Feldnerjevo zblíževanje s Slovenci iskreno, ali pa gre le za iskanje prostora zase in organizacijo, ki jo je čas povozil, in med nemškim prebivalstvom nima več nobene vpliva.

EVROPSKA UNIJA - Zasedanji evroskupine in Ecofina

Odločitev o Grčiji preložena, strožja proračunska pravila

Dosegli dogovor o zavarovanju poroštev Grčiji - Borze potonile

TRŽIČ - Pred desetimi leti odprtje

V Kinemaxu poldrugi milijon ljudi »Poslovni podvig se je obrestoval«

TRŽIČ - Včeraj, 4. oktobra, je minilo natanko deset let od odprtja tržiskega Kinemaxa. Za družbo Transmedia, ki jo je leta 1991 ustanovila petnajsterica goriških filmskih navdušencev večinoma iz vrst Kinoate-

ljeja, je bilo odprtje takrat najsodobnejšega multipleksa v deželi FJK ogromen korak naprej. Projekt Kinemaxa, prvi danes predsednik Transmedia Boris Peric, je predstavljal veliko naložbo - sedem milijard lir go-

tovo ni bil drobiž -, hkrati pa je pomenil velik poslovni izziv. V desetletnem obdobju so v tržiskem multipleksu s petimi dvoranami našeli 1.564.000 gledalcev.

Na 14. strani

LUXEMBOURG - Finančni ministri držav v območju evra so v ponedeljek v Luksemburgu vnovič preložili odločitev o izplačilu naslednjega obroka posojil Grčiji ter zavrnili kakršno koli možnost bankrota države ali njenega izstopa iz območja evra. Poleg tega so dosegli dogovor o zavarovanju poroštev Grčiji. Finančni ministri EU so sicer včeraj formalno potrdili kompromis z Evropskim parlamentom o svežnju šestih zakonodajnih predlogov, imenovanem "6 pack". Sveženj predvideva zaostritev proračunskih pravil in krepitev nadzora nad makroekonomskimi neravnovesji. Borze so včeraj potonile.

Na 13. strani

Titova cesta v Ljubljani »neustavna«

Na 2. strani

Kraške dobrote na Borznem trgu

Na 4. strani

Začeli so se ponedeljkovi večeri DSI

Na 8. strani

Boris Pahor na Festivalu harmonije

Na 12. strani

V Sloveniji vse več delavcev iz Italije

Na 14. strani

V Gorici utrjujejo grajsko obzidje

Na 14. strani

ITALIJA - Politika Je tudi Tremonti za volitve?

LUXEMBOURG, RIM - »Zakaj Španija plačuje nižje obresti na svoj javni dolg kot Italija?«, so italijanski časnikarji vprašali gospodarskega ministra Giulia Tremontija ob koncu včerajšnjega zasedanja ekofina in evroskupine v Luxembourg. »Mogoče zato, ker je Španija razpisala predčasne volitve,« je odvrnil Tremonti, ki je s temi besedami v domovini ponovno razvnel polemike o možnosti predčnih volitev. Sicer pa se poslanska zbornica zdaj spet ukvarja z vladnim zakonskim predlogom o prisluškovanjih.

Na 5. strani

TRST - Županstvo Boj proti raku: temeljna je preventiva

TRST - V dvorani občinskega sveta je bila včeraj prvič javna razprava na temo preventivnih pregledov na dojkah oziroma na debelem črevesju in danki prek mamografa ter o novih študijah, ki so jih opravili na tem področju v tržaški pokrajini. Srečanje je priredila tržaška sekcija zveze za boj proti rakastim obolenjem Lilt v sodelovanju z občinsko upravo in mestnimi muzeji. Glavni poudarek je bil na pomembnosti preventive v boju proti rakastim obolenjem.

Na 7. strani

TRST - Narodni dom

Velik uspeh pobude Prisvojimo si RAI

3

Villa Codelli Mossa
dogodek namenjen
MLADOPOROČENCEM
in...

*Non solo ...
Spesi*

v vili Codelli v Moši

Sobota, 8. oktober 2011
14.30 - 18.30
nedelja, 9. oktober 2011
10.30 - 18.30

Moša (GO) - Ul. Codelli 15
www.codellifahnenfeld.it
VSTOP PROST

SLOVENIJA - Ustavno sodišče odločilo o Titovi cesti v Ljubljani

Poimenovanje po Titu za ustavne sodnike neustavno

V MOL bodo odločitev spoštovali - V Mariboru in Velenju imenovanja po Titu ostajajo

LJUBLJANA - Titova cesta v Ljubljani spet dviguje temperaturo v slovenskem glavnem mestu pa tudi ponekod drugod po Sloveniji. Včeraj je namreč ustavno sodišče soglasno odločilo, da je odlok Mestne občine Ljubljana, s katerim so poimenovali Titovo cesto, v neskladju z ustavnim načelom spoštovanja človekovega dostojanstva in z načelom demokratičnosti, ki vsebinsko tudi opredeljuje Slovenijo kot ustavno demokracijo. Protiustavnost predpisa po navedbah ustavnih sodnikov nastopi takrat, "kadar ta simbol z avtoriteto oblasti izraža vrednote, ki so v celoti nezdržljive s temeljnimi ustavnimi vrednotami".

"Dejstvo, da je bil Josip Broz Tito dosmrtni predsednik nekdanje SFRJ, pomeni, da prav njegovo ime v največji meri simbolizira nekdanji totalitarni režim. Ponovno uvedbo ulice, poimenovane po Josipu Brozu Titu kot simbolu jugoslovanskega komunističnega režima, je zato mogoče objektivno razumeti kot priznanje nekdanjemu nedemokratičnemu režimu," pojasnjujejo. V ljubljanskem primeru poimenovanje ceste po Titu namreč ni poimenovanje, ki bi se ohranilo še iz prejšnje ureditve in bi bilo danes le del zgodovine, so zapisali. Kot pojasnjujejo, je bil namreč omenjeni odlok sprejet leta 2009, "18 let po osamosvojitvi Slovenije in vzpostavitvi ustavnega reda, ki temelji na ustavnih vrednotah, nasprotnih vrednotam režima pred osamosvojitvijo".

Ustavno sodišče je o omenjenem odloku odločilo na pobudo članov Mlade Slovenije - podmladka zunajparlamentarne NSi. V odločbi so med drugim zapisali tudi, da namen postopka ustavne presoje ni bila presoja osebnosti in konkretnih ravnanj Josipa Broza Tita, kakor tudi ne zgodovinska presoja dejstev in okoliščin, temveč je bila ustavnopravno upoštevana le simbolna razsežnost njegovega imena. "Ime Tito ne simbolizira zgolj osvoboditve ozemlja današnje države Slovenije izpod fašistične okupacije v drugi svetovni vojni, kot to zatrjuje nasprotna udeleženka, temveč simbolizira tudi povojni totalitarni komunistični režim, ki so ga zaznamovale obsežne in grobe kršitve človekovih pravic in temeljnih svoboščin, zlasti v desetletju neposredno po drugi svetovni vojni," pojasnjujejo.

Iz Mestne občine Ljubljana so sporočili, da spoštujejo odločitev ustavnega sodišča o odpravi dela odloka, s katerim so poimenovali Titovo ulico, in jo bodo dosledno upoštevali. Kot so zapisali v sporočilu za javnost, je vodstvo MOL kljub temu ponosno, da je pokojni mestni svetnik Peter Božič predlagal takšno poimenovanje ene od ljubljanskih vpadnic. Predlog za poimenovanje ulice so dodatno preverili tudi v javnomnenjski raziskavi, podprlo ga je 60 odstotkov vprašanih ljubljancev, pojasnjujejo na MOL. Ljubljanski mestni svet pa je nato odločitev o poimenovanju sprejel 25. maja 2009.

V Mariboru in Velenju pa poimenovanja po predsedniku nekdanje SFRJ Josipu Brozu Titu ostajajo. Mestna občina Maribor ne razmišlja o preimenovanju Titove ceste, so sporočili z občine. Občina je v preteklosti zavzela stališče, da želi pri imenovanih ulicah ohraniti zgodovinske dogodke in pomembne zgodovinske osebe. Prav tako na občini ne želijo po nepotrebnem povzročati stroškov stanujočim posameznikom kot tudi gospodarskim subjektom, ki imajo sedež na omenjeni ulici, so navedli.

V Velenju, ki je bilo do osamosvojitve Slovenije Titovo Velenje, imajo Titov trg in Titov spomenik. Kot je dejal župan Bojan Kontič, so bile v 90. letih prejšnjega stoletja težnje in zahteve po preimenovanju trga oz. premestitvi spomenika, vendar so bile neuspešne.

V NSi in njenem podmladku, Mladi Sloveniji, od koder prihaja po-

Titova cesta vodi mimo Športnega parka Stožice od krožišča Tomačevo do Žal

buda za presojo ustavnosti odloka o poimenovanju Titove ulice v Ljubljani, so zadovoljni z odločitvijo ustavnega sodišča. Kot pravi predsednica NSi Ljudmila Novak, je to prvi korak s strani

državne institucije k priznanju dejstva, da je bil Tito zločinec.

Predsednik Zveze združenj borcev za vrednote NOB Janez Stanovnik pa pravi, da je ustavno sodišče zadnja za-

konska instanca, zato je treba njegovo odločitev spoštovati. Je pa Stanovnik v izjavi za STA poudaril, da ima zadeva "svoje politične implikacije, saj to ni samo odločba ustavnega sodišča v pogledu vladavine Josipa Broza Tita, ampak je ustavna obsodba, ki se nanaša na poveljnika ene od štirih zavezniških armad, ki so osvobodile Evropo". Pred očmi je tako po Stanovnikovih besedah treba imeti tudi ta aspekt, ki bo v svetu "brez dvoma zabeležen".

"Smo prva dežela v svetu, ki je na tak način obsodila enega od komandantov osvobodjenja Evrope pred 65 leti," še ugotavlja predsednik Zveze združenj borcev za vrednote NOB. Po njegovih besedah namreč ne gre ločiti dejstva, da je bil Tito poveljnik jugoslovanske armade v času druge svetovne vojne in predsednik Republike Jugoslavije po vojni. Toda Stanovnik poudarja, da vse, kar sam kritično pove glede te razsodbe, ne more biti tolmačeno, kot da ne priznava odločitve ustavnega sodišča. (STA)

AVSTRIJA - Manjšinska politika

Feldner obžaluje vlogo, ki jo je na Koroškem igral Heimatdienst

CELOVEC - Predsednik (nemško-nacionalno usmerjenega) koroškega Heimatdiensta (KHD) in član konsenzne skupine Josef Feldner bo danes v Celovcu predstavil knjigo o sporu glede dvojezičnih krajevnih tabel na Koroškem. Kot je pred predstavitvijo knjige dejal, gre za razmislek o tem vprašanju, obdobje pa sega od leta 1920, torej od leta ustanovitve KHD, do kompromisne rešitve vprašanja dvojezičnih tabel spomladi letos.

Feldner ob tem ugotavlja, da naj bi bila njegova knjiga neke vrste »zaključna črta« o tem vprašanju, ki je desetletja zaplovalo in, kot je izrecno priznal in obžaloval, močno oškodovala Koroško. Pri tem je samokritično izpostavil vlogo (gornjo proti slovenski manjšini - prip. ured.) KHD skozi desetletja vsaj do leta 2005 in tudi svojo osebno (protimanjšinsko) vlogo. »Obžalujem, da smo v KHD tako dolgo, tudi še po razpadu Jugoslavije, strašili s slovensko Koroško. Slovenija, ki ima le četrtno število prebivalstva Avstrije, ne ogroža Avstrije ali koroške enotnosti,« je menil Feldner v pogovoru za koroški dnevnik Kleine Zeitung.

Glede konsenzne skupine pa je dodal, da je le-ta prebivala led in mnogo prispevala k sedaj doseženemu političnemu kompromisu postavitve dvojezičnih krajevnih tabel v skupno 164 krajev na južnem Koroškem. Še posebej je izpostavil, da je KHD spremenil svoje mnenje s sodelovanjem z nekaterimi predstavniki koroških Slovencev v konsenzni skupini, predvsem s predsednikom Zveze slovenskih organizacij Marjanom Sturmom. (I.L.)

Predsednik KHD
Josef Feldner
(desno) s
predsednikom ZSO
Marjanom
Sturmom

LJUBLJANA V živalski vrt prihajajo surikate

LJUBLJANA - V Živalski vrt Ljubljana v petek zvečer prihajajo surikate, ki jih sicer poznamo tudi pod imenom zemeljsko ščene. Surikate prihajajo iz reda zveri, v divjini pa živijo predvsem v savanah in polpuščavah Angole, Namibije, v puščavi Kalahari in južni Bocvani.

Težke so do 950 gramov, v dolžino merijo do 29 centimetrov, živijo pa lahko do 10 let. Čeprav odlično kopljejo, najraje živijo v že izkopanih rovih drugih živali. Surikate so večinoma dejavne podnevi, v divjini živijo v krdelu, ki ga sestavlja do 30 živali, v živalskih vrtovih pa so te skupine seveda manjše.

Njihova hrana so žuželke, pajkovci, polži, glodavci, ptiči, jajca in kuščarji, pa tudi strupene kače in škorpijoni. Zaradi svoje majhnosti pa so seveda tudi sami pogosto plen ujed in kač, včasih pa tudi večjih plenilcev, kot so levi.

Zaradi specifičnih značilnosti surikatov ureditev ograde v živalskih vrtovih zahtevno opravilo. Ker znajo tako kopati luknje kot plezati, mora biti ograja gladka in dovolj visoka, da je ne preplezajo.

SLOVENIJA - TURČIJA - Pravosodje

Izpolnjeni pogoji za premestitev Zelenka

LJUBLJANA - Po slovenski zakonodaji so izpolnjeni pogoji za premestitev v Turčijo zaprtega avtoprevoznika Franca Zelenka v Slovenijo, po pojasnili na ministrstvu za pravosodje.

Okrožno sodišče v Mariboru je 11. maja s sodbjo priznalo sodbo turškega sodišča. Ministrstvo za pravosodje je 13. maja poslalo sodbo Zelenku, kar je potrebno zaradi možnosti pritožbe in nastopa pravnomočnosti, Zelenku pa je bila vročena 21. julija, so pojasnili na ministrstvu. O pravnomočnosti sodbje je bilo ministrstvo obveščeno 12. avgusta in takoj o tem obvestilo Turčijo, obvestili pa so jih tudi, da so po slovenski zakonodaji izpolnjeni pogoji za premestitev obsojenca v Slovenijo.

Poleg tega je ministrstvo prosilo, da se turška stran, če se strinja s premestitvijo, poveže s slovenskim Interpolom zaradi konkretnih dogovorov za izvedbo predaje. Na zahtevo turške strani je ministrstvo ponovno posredovalo prepis slovenske zakonodaje glede kaznivalega dejanja, za katerega je bil v Turčiji obsojen Franc Zelenko, ter določbe v zvezi s prestajanjem kazni v Sloveniji.

Iz Turčije doslej niso prejeli obvestila, ali se strinjajo s premestitvijo. Ko bo do tega prišlo, se bodo pristojni organi obeh držav (Interpol) dogovorili o datumu in načinu predaje obsojenca.

Na policiji so potrdili, da so stekle aktivnosti v zvezi z izročitvijo, o njej se bodo v nadaljevanju uskladjali s turškimi varnostnimi organi. Izročitev bo opravljena v skladu z obstoječimi pravili za tovrstne postopke v policiji, podrobnosti pa zaradi varovanja postopkov ne morejo razkrivati.

Marca 2007 so v Turčiji aretirali 51-letnega Zelenka, ki je poleg čistilnega sredstva za steklo prevažal 13 ton anhidrid ocetne kisline. Leta 2009 so ga v Turčiji obsodili na 10 let zapor in mu naložili plačilo globe v višini 50.000 evrov. Od takrat naprej si njegova hči prizadeva, da bi ga zaradi zdravstvenega stanja vsaj premestili v Slovenijo. O možnosti Zelenkove premestitve pa se je novembra lani med obiskom v Istanbulu s turškim ministrom za pravosodje pogovarjal tudi slovenski pravosodni minister Aleš Zalar. (STA)

NABORJET - Jutri

Raziskovanje v Kanalski dolini in na tromeji

NABORJET - Jutri ob 16. uri se bo v Beneški palači v Naborjetu v Ul. Bamberg 52 začela okrogla miza, ki jo pod naslovom Stanje in perspektive raziskovanja Kanalske doline ter širšega tromejnega območja Italije, Slovenije in Avstrije prireja Slovenski raziskovalni inštitut in SKS Planika.

Na okrogli mizi bodo skušali izpostaviti prednosti in pomanjkljivosti raziskovalne dejavnosti v Kanalski dolini ter na širšem tromejnem območju, predvsem pa razmišljati o novih izzivih, izhodiščih in razvojnih perspektivah. Na okrogli mizi bodo sodelovali slovensko govoreči predstavniki raziskovalnega in akademskega sveta iz Italije, Slovenije in Avstrije, predstavniki lokalnih javnih uprav, civilne družbe, šolstva in gospodarstva ter predstavniki nemške in furlanske skupnosti v Kanalski dolini.

Med slovenskimi pedagoškimi delavci 80 odstotkov žensk

LJUBLJANA - V Sloveniji se z vzgojo in izobraževanjem ukvarja 45.600 učiteljev, vzgojiteljev in drugih strokovnjakov za vzgojo in izobraževanje, kar je 5,5 odstotka delovno aktivnega prebivalstva. Največja področna skupina strokovnjakov so učitelji, med pedagoškimi delavci pa je 80 odstotkov žensk.

Razmerje moški - ženska se spreminja obratno sorazmerno z ravniyo izobraževanja. V vrtcih so ženske zastopane v 98%, v osnovnih šolah jih je 88%, v srednjih 66, na višjih strokovnih 48, na univerzah pa je žensk pedagogov 35%.

Pogrešani Matej Živec se je sam vrnil domov

AJDOVŠČINA - Pogrešani Matej Živec se je v torek pozno zvečer sam vrnil domov, so sporočili iz Policijske uprave Nova Gorica. S tem je policija preklicala vse aktivnosti iskanja. 33-letnega Živca iz Štanjela, ki v zadnjem času prebiva v Vrtovinu v ajdovski občini, so nazadnje videli v nedeljo ob 19. uri, ko je od doma odšel na sprehod.

TRST - Pobuda Prisvojimo si ponovno RAI

»Mi ne zahtevamo višjih plač, hočemo le opravljati svoj poklic«

Izpostavljeno poslanstvo deželnega sedeža za Furlanijo-Julijsko krajino

TRST - Radiotelevizijska ustanova RAI ni na dobrem glasu. Kvarnemu vplivu političnih strank so se pridružili konflikt interesov, vplivi oblastniških skupin in nesposobni upravitelji. Rezultat tega so slabe oddaje in padec verodostojnosti. Tega ne občutijo samo poslušalci in gledalci (plačniki letne naročnine), temveč tudi zaposleni, ki nočejo križem rok spremljati in sprejemati propada ustanove. Pobuda Prisvojimo si ponovno RAI, ki je svojo pot začela včeraj popoldne v Narodnem domu, ima kot glavni cilj, da javna (ni isto kot državna) ustanova pridobi spet verodostojnost, ki jo izgublja. »Mi nočemo višjih plač ali drugih bonitet, hočemo le boljše in več delati,« je situacijo nazorno prikazal Giovanni Marzini, glavni urednik italijanskega uredništva deželnega sedeža RAI.

Vabilu sindikata novinarjev Usigrai (za govorniškim odrom je bil napis v italijanščini, slovenščini in furlanščini) se je odzvalo res veliko uglednih gostov. Zastopane so bile javne uprave, univerzi Trst in Videm ter raziskovalne in kulturne ustanove. Precej je bilo tudi zastopnikov slovenske manjšine. Predsednik Sveta slovenskih organizacij Drago Štoka je izpostavil nenadomestljivo vlogo RAI za uveljavitev politike sožitja in za zaščito slovenske in furlanske narodne skupnosti.

Novinarji deželnega sedeža niso jezni samo zaradi dogajanj na državni ravni, temveč tudi zaradi nekaterih odločitev, ki jih Rim hoče vsiliti lokalnim podružnicam. Odločen nastop sindikatov novinarjev in drugih uslužbencev je za sedaj preprečil ukinitve nočnega deželnega televizijskega dnevnika, kanal RAI News pa je začel prejšnji dan oddajati neko večerno vsedrželno TV oddajo, ki nima ne repa ne glave. Problemi se vsekakor kopičijo, upravitelji, ki so imenovani od parlamenta oziroma od strank pa niso kos položaju.

Deželni odbornik Roberto Molinaro je obžaloval, da RAI močno zamuja s televizijskimi oddajami v furlanščini. Znanstvenica Margherita Hack je rekla, da pogrša čase KD in KPI, ko so politiki sicer pogojevali RAI, a so bili daleč bolj olikani in izobraženi od sedanjih. Rektor Univerze Trst Francesco Peroni je dogajanja na RAI označil kot degeneracijo politike, ki ostaja vsekakor plemenito poslanstvo. Žal večkrat le v besedah.

S.T.

Včerajšnje srečanje v Narodnem domu med posegom Giovannija Marzinija

KROMA

RAI - Državni vodja sindikata Usigrai Carlo Verna

»Narodni dom simbol trpljenja, a tudi prijateljstva in sprave«

TRST - »Zadovoljen sem, da se je ta naša pobuda pričela v stavbi, ki je simbol trpljenja, a tudi sprave in prijateljstva med narodi.« Tako je vodja novinarskega sindikata RAI Carlo Verna odprl včerajšnje srečanje Prisvojimo si RAI, ki bo v prihodnjih tednih na sporedu v vseh večjih italijanskih mestih. »Radiotelevizijska ustanova RAI je javna dobrina, kot je javna dobrina voda,« je podčrtal Verna. Prižal je, da je letna naročnina RAI ena najbolj osovražanih davčnih pristojbin v državi, še posebno, ker je večkrat novinarska in splošna programska ponudba ustanove precej slaba. Ne po krivdi uslužbencev, temveč zaradi slabega vodenja ustanove in velike zakonske nedorečenosti, v kateri posluje RAI.

Vsaka italijanska dežela ima svoj sedež RAI, ki oddaja lokalna radijska in televizijska poročila. Deželni sedež za Furlanijo-Julijsko krajino ima še posebno vlogo, ker skrbi tudi za slovensko manjšino, in kmalu upajmo tudi za furlansko skupnost, je poudaril Verna. V uvodnem delu srečanja mu je vprašanja postavljala deželni predsednik novinarskega sindikata FNSI Carlo Muscatello, nakar je novinar RAI Giampaolo Mauro »intervjuval« številne predstavnike deželne politike in civilne družbe. »Naš deželni sedež RAI ni nezmotljiv in si večkrat zasluži tudi kritike, če bi ga okrnili ali obubožali pa bi to zelo škodilo deželni skupnosti Furlanije-Juljske krajine,« je bilo slišati v Narodnem domu.

Carlo Verna (v ospredju) in Carlo Muscatello

KROMA

IZJAVE LACOTE

Podpora SKGZ Italijanski uniji

TRST - Slovenska kulturno-gospodarska zveza in njen predsednik Rudi Pavšič izrekata podporo in solidarnost Italijanski uniji, predstavniški organizaciji italijanske manjšine v Istri, in predvsem pa njenemu predsedniku Furiu Radinu ter predsedniku Izvršnega sveta Maurizio Tremulu ob nezaslišanih in žaljivih trditvah, ki jih je na njun račun izrekel Massimiliano Lacota, predsednik Zveze Istranov, ki združuje del istrskih beguncev. Lacota je namreč krivil prav Italijane, ki so ostali v Sloveniji in na Hrvaškem, da nosijo veliko odgovornost za množičen odhod Italijanov iz Istre.

Zgodovinska dejstva so glede istrskega eksodusa dokaj jasna in zanj nosi bistveno odgovornost fašizem in njegova tragična politika, ki je tako hudo zaznamovala naše kraje, poudarja Pavšič. Italijanska unija je v vseh letih svojega obstoja potrdila pomembno vlogo pri ohranjanju kulture in jezika med pripadniki italijanske manjšine in ima velike zasluge za konstruktiven dialog med slovensko in italijansko manjšino. Posebej Maurizio Tremul se je v vseh teh letih močno angažiral v korist takega dialoga in rezultati njegove dela in organizacije to potrjujejo. V zvezi s tem SKGZ izpostavlja važne pobude, ki gredo od skupnega manjšinskega omizja v okviru povezovalnih pobud med Deželo Furlanijo Julijsko krajino in Slovenijo do skupnih evropskih projektov med obema manjšinama.

»SKGZ se ograjuje od vseh tistih, ki z umetnimi in zgodovinsko izkrivljenimi trditvami ustvarjajo napetosti in sovraštvo na tem območju, ki ponuja veliko priložnosti za vsestransko sodelovanje, dogovarjanje in razvoj. Podpiramo tudi duh in vsebino lanskega julijskega srečanja predsednikov treh sosednjih držav, ki so med obiskom v Trstu prišli tudi v Narodni dom in s tem izpričali svojo bližino naši kolektivni tragediji, ki je sad fašističnega dvajsetletja in njegove protislovenske raznarodovalne politike. V okviru takega razmišljanja je pomembno tudi nedavno srečanje predsednikov italijanske in hrvaške države v Pulju, srečanje, za katerega nosi prav Italijanska unija veliko zaslug,« zaključuje svoje sporočilo SKGZ.

ZAGREB

O začetku sojenja Sanaderju 14. oktobra

ZAGREB - Zagrebško sodišče bo 14. oktobra odločalo o začetku sojenja bivšemu hrvaškemu premieru Ivu Sanaderju zaradi suma prejetja nezakonite provizije od celovške banke Hypo Alpe Adria sredi 90. let prejšnjega stoletja. Kot so napovedali, se bo sojenje začelo najkasneje v začetku novembra. Sodnik Ivan Turudić, ki bo tudi vodil sojenje v omenjenem primeru, bo 14. oktobra na pripravnem naroku odločil o datumu začetka sojenja ter o dokazih in pričah, ki bodo v glavni razpravi, so danes še pojasnili na spletni strani sodišča. Sanader se bo takrat izjasnil glede obtožnice. Njegovi odvetniki in tožilci Urada za boj proti korupciji in organiziranemu kriminalu (Uskok) pa bodo lahko predlagali nove dokaze, če so jih pridobili po potrditvi obtožnice prejšnji teden.

Tožilstvo Sanaderja bremeni, da je kot tedanji pomočnik zunanjega ministra od koroške banke prejel pol milijona evrov nezakonite provizije za posredovanje pri posojilu v višini 20 milijonov evrov za hrvaško diplomacijo v letih 1994-1995. Obtožen je tudi vojnega dobičkarstva.

DEŽELNI SVET - Predsednik FJK Tondo ponovil svojo »prednostno lestvico«

»Najprej zmanjšati število svetnikov«

Varčevalni ukrepi 13. oktobra na seji pristojne deželne komisije - Obetajo se zelo dolgi in zapleteni postopki

TRST - Pristojna komisija deželnega sveta bo 13. oktobra pričela obravnavati zakonske osnutke o varčevalnih ukrepih, ki naj bi jih deželni parlament odobril v prihodnjih mesecih. To je edini sklep včerajšnjega političnega omizja o zmanjšanju stroškov za deželno politiko, ki je potekalo ob navzočnosti predsednika deželnega odbora Renza Tonda.

Dejansko gre za tri prednostne naloge: zmanjšanje števila deželnih svetnikov od sedanjih 59 na 48, zmanjšanje števila deželnih odbornikov in proračunski rez za službene avtomobile. Medtem ko sta prva dva ukrepa izvedljiva v razmeroma kratkem času, mora spremembo sestave deželne skupščine potrditi državni parlament z ustavnim zakonom in torej v dvojnem branju. To se gotovo ne bo zgodilo v tej zakonodajni dobi, tako da bomo na deželnih volitvah 2013 znova izvolili 59 deželnih svetnikov.

Na seznamu prioritet deželnega sveta se niso znašle plače in bonitete svetnikov, kot tudi ne preživnine, do katerih imajo pravico nekdanji deželni poslanci. In prav to so problemi, ki najbolj žulijo javno mnenje, ki v času zaostrene gospodarske krize pričakuje rez vsaj bonitet (npr. potnih stroškov) deželnih politikov. Ta problem bi lahko deželni svet rešil v nekaj mesecih, lotil pa se bo vprašanja zmanjšanja števila svetnikov, ki zahteva največ časa ter dolge in zapletene postopke.

Z leve odbornik Garlatti, predsednik Dežele Tondo in predsednik deželnega sveta Franz

ENOGASTRONOMIJA - Na Borznem trgu v Trstu vsak dan srečanje s proizvajalci

Trst, morje, Kras kot dodana vrednost nedeljske Barcolane

Trgovinska zbornica, Občina in Pokrajina spodbudili srečanje med proizvajalci in odjemalci

TRST - Trst, morje, Kras - geslo, pod katerim se tudi v slovenskem jeziku na Borznem trgu v Trstu predstavljajo najboljše kraška vina in tako osrednjemu dogodku, nedeljski Barcolani prispevajo svojo dodano vrednost sadov domače zemlje. Danes ob 17. uri bodo proizvajalci najboljši kraških vin - **Beniamino Zidarich, Paolo Vodopivec, Sandi Skerk in Edi Kante** - svoje proizvode predstavili novinarjem. Seznanili jih bodo z lastnostmi in organoleptičnimi značilnostmi svojih najboljših vin, s katerimi so si zaslužili navedbe v najpomembnejših italijanskih enogastro-nomskih vodnikih.

Predstavniki medijev bodo poskusili Zidarichevo in Vodopivčevo vitovsko, ki sta bili pred nedavnim uvrščeni med »redka in izredna« vina v vodniku »I Vini d'Italia 2012« založbe l'Espresso. V degustaciji bodo tudi vina Sandija Skerka, ki si je lani prislužil priznanje za trajnostno vinogradništvo, ki ga podeljuje Gambero Rosso. In seveda Edija Kanteja, avantgarde nove sezone kraškega vinogradništva in vinarstva na ravni odličnosti. Novinarji bodo imeli priložnost, da se pogovorijo z njimi, pri poskusanju vin pa bodo ob kozarcu deležni tudi drugih kraških dobrot, med njimi sira in Zobčevega lososa iz Glinščice.

Spremljevalni dogodek Trst, morje, Kras se je na Borznem trgu z dvema velikima standoma začel že v ponedeljek in bo potekal do vključno sobote. Vsak dan ob 18. uri se tam vrstijo pogovori in degustacije, ki so si jih na tržaški Trgovinski zbornici in njenem podjetju Aries zamislili kot priložnost za srečanje med proizvajalci in odjemalci. Režijo dogajanja je prevzel Expo Mitteschool, pri pobudi pa sodelujeta tudi Občina in Pokrajina Trst.

Program srečanj se je v ponedeljek začel z **Adrejem Skerljem** in s **Paolom Vodopivcem**, včeraj pa so se obiskovalci pogovarjali z **Dariom Zidaricem**, ki proizvaja zelo cenjen sir Jamar. Danes bo poleg že navedenega posebnega srečanja vinarjev z novinarji ob 18. uri še srečanje z **Edijem Zobcem** in pokušno njegovih odličnih rib, ki jih bo spremljala kraška skuta. Jutri bo na vrsti degustacija z vinogradnikom **Sandijem Skerkom** in njegovim vinom Ograde 2009, z oljkarjem **Paolom Starcem** in olji z oznako Tergeste DOP, in s sladlodelarno **Gelateria Marco**, ki bo ponudila v pokušno nenavadno »poroko« oljčnega olja s sladoledom. Vino in med bosta protagonista tudi v petek, ko se bosta predstavila čebelar **Fausto Settimi** in **Beniamino Zidarich** s svojim vinom Prulke 2009. Za sklepni sobotni večer pa bo na vrsti nadržavljanje s Kantejevim KK rosé.

Dobrote morja in Krasa na tržaškem Borznem trgu vabijo tudi v slovenščini

KROMA

EU - Italijanski partner je Insiel V Trstu zasedajo partnerji evropskega projekta Logistika za življenje

TRST - Logistika kot dejavnik razvoja mednarodnega transporta, a tudi in predvsem kot integrirani okoljsko vzdržen in okolju prijazen sistem - to je ključna tema tržaškega zasedanja evropskega projekta Logistic for Life (Logistika za življenje), ki se ga udeležujejo predstavniki dvanajstih evropskih držav.

Zasedanje se je na sedežu družbe Insiel začelo včeraj in poteka še danes, lokalni organizator pa je ravno informatška družba Insiel, sicer italijanski partner tega evropskega projekta. »Pregledali smo doslej opravljeno pot,« je povedal direktor družbe Insiel Fulvio Sbrojavacca, »kar pomeni sintezo stvari, ki so bile do sedaj povedane in narejene. Jutri (danes, za tistega, ki bere, op. ur.) bomo sestavili projekt in okvirni program, ki ga bomo nesli na naslednje zasedanje v grški Solun.«

Projekt Logistika za življenje, ki ga financira Evropska unija, poteka

že 30 mesecev. Vanj so vključene vse evropske države, ki si prizadevajo za racionalizacijo sistema prevoza blaga, ki je še vedno preveč usmerjeno na cesto in s tem močan vir onesnaževanja.

Evropski projekt spodbuja aktivnosti koordiniranja in podpiranja, ki so usmerjene v skupno zasledovanje energetske učinkovitosti, in to na osnovi mednarodnega sodelovanja različnih sodelujočih subjektov. Ceste, železniške mreže, pristanišča, z eno besedo vse kritične resurze transportne logistike, je treba upravljati kooperativno; vsi javni in zasebni subjekti morajo sodelovati na različnih ravneh, na operativnem, taktičnem, strateškem. V tej perspektivi bodo lahko informatške rešitve prispevale ključne rešitve za upravljanje kompleksnosti in za povečanje učinkovitosti intermodalnega prevoza blaga, in to s končnim ciljem razvijanja transportnih sistemov v vse bolj »zeleno« smer.

ZKB prireja simpozij o združnem kreditu v času krize

TRST - V sredo, 19. oktobra bo v dvorani Tergeste tržaškega hotela Savoia Excelsior prvi letni simpozij Zadrudne kraške banke (ZKB), na katerem bodo ugledni gostje analizirali, kako sta sistem zadrudnega kredita in zadrudništvo nasploh poslovala v korist skupnosti v času gospodarske krize. Srečanje, ki ga organizira slovenska banka, bo prva izvedba sicer letnega dogodka, na katerem bodo obravnavane gospodarske in finančne razmere na območju severovzhodne Italije in v zadrudnem sektorju. Uvodni nagovor bo na simpoziju, ki se bo začel ob 17.30, pripadel predsedniku ZKB Sergiju Stancic-hu, sledila bodo predavanja Guida Casellija (vodja študijskega centra Unioncamere Emilija-Romagna) in Giuseppeja Graffi Brunora, predsednika deželne federacije zadrudnih bank FJK, nato pa bo stekla okrogla miza s predstavniki zadrudnih krogov iz FJK, Veneta in Tridentinske-Južne Tirolske.

FJK navezuje stike v Albaniji

PORDENON - Finančna družba Finest se skupaj z institucionalno delegacijo Dežele FJK, agencije Informest, družbe Insiel, organizacije Obiettivo Lavoro in videmskega združenja industrijcev udeležuje misije v Albaniji. Za podjetja iz Furlanije-Juljske krajine in iz vse severovzhodne Italije je albanski trg zanimiv, poudarjajo v Finestu, kar dokazuje podatek, da je dejavnost finančne družbe na tem trgu od leta 1993 do danes dosegla že 2,5 milijona evrov vrednosti in obrestovala za 15 milijonov evrov naložb.

Prva zavarovalna polica za neporočene pare

MILAN - Zavarovalnica INA Asitalia iz skupine Generali je izdala prvo zavarovalno polico za neporočene partnerje. Gre za varčevalni program, ki je prvič v Italiji namenjen vsem parom, tudi neporočenim. Produkt, ki so ga poimenovali »Uno in due«, omogoča hkratno zavarovanje dveh oseb, tudi brez družinskih vezi, z eno samo zavarovalno polico.

EVRO
1,3181 \$ -1,1

EVROPSKA CENTRALNA BANKA		
4. oktobra 2011		
valute	evro (povprečni tečaj)	
	4. 10.	3. 10.
ameriški dolar	1,3181	1,3327
japonski jen	101,08	102,39
kitajski juan	8,3858	8,4973
ruski rubel	43,3350	43,2470
indijska rupija	65,1240	65,5160
danska krona	7,4426	7,4423
britanski funt	0,85650	0,85960
švedska krona	9,1628	9,1592
norveška krona	7,8360	7,8260
češka krona	24,908	24,878
švicarski frank	1,2169	1,2140
madžarski forint	299,63	294,50
poljski zlot	4,4069	4,3815
kanadski dolar	1,3923	1,3967
avstralski dolar	1,3984	1,3838
bolgarski lev	1,9558	1,9558
romunski lev	4,3270	4,3001
litovski litas	3,4528	3,4528
latvijski lats	0,7092	0,7092
braziljski real	2,5024	2,5224
islandska krona	290,00	290,00
turška lira	2,5056	2,4885
hrvaška kuna	7,5070	7,5038

EVROTRŽNE OBRESTNE MERE				
4. oktobra 2011				
	1 mesec	3 meseci	6 mesecev	12 mesecev
LIBOR (USD)	0,23944	0,37433	0,55783	-
LIBOR (EUR)	-	-	-	-
LIBOR (CHF)	0,00667	0,02333	0,06833	-
EURIBOR (EUR)	1,356	1,554	1,753	-

ZLATO
(999,99 ‰) za kg
38.730,18 € -1564,83

TEČAJNICA LJUBLJANSKE BORZE		
4. oktobra 2011		
vrednostni papir	zaključni tečaj v €	spr. v %
BORZNA KOTACIJA - PRVA KOTACIJA		
GORENJE	5,62	-1,40
INTEREUROPA	1,025	+1,49
KRKA	51,75	+1,47
LUKA KOPER	9,30	-0,96
MERCATOR	163,10	+1,94
PETROL	162,60	+3,83
TELEKOM SLOVENIJE	62,80	+2,95
BORZNA KOTACIJA - DELNICE		
ABANKA	17,00	-
AERODROM LJUBLJANA	12,50	-3,10
DELO PRODAJA	21,00	-
ETOL	50,00	-
ISKRA AVTOELEKTRIKA	15,40	-
ISTRABENZ	1,80	-0,06
NOVA KRE. BANKA MARIBOR	4,50	+6,64
MLINOTEST	3,30	-13,16
KOMPAS MTS	7,50	-
NIKA	16,50	-
PIVOVARNA LAŠKO	10,20	-
POZAVAROVALNICA SAVA	5,50	+5,57
PROBANKA	10,24	-
SALUS, LJUBLJANA	288,00	-
SAVA	20,62	-6,27
TERME ČATEŽ	179,00	-
ZITO	82,00	-
ZAVAROVALNICA TRIGLAV	12,50	-2,34

MILANSKI BORZNI TRG		FTSE MIB:
4. oktobra 2011		-2,41
delnica	zaključni tečaj v €	spr. v %
A2A	0,915	-2,14
ALLIANZ	67,00	-1,83
ATLANTIA	10,43	-1,88
BANCO POPOLARE	1,225	-2,78
BCA MPS	0,392	-4,74
BCA POP MILANO	1,67	-5,01
EDISON	0,915	+2,18
ENEL	3,272	-0,85
ENI	12,95	-0,54
FIAT	3,714	-6,26
FINMECCANICA	4,94	-3,52
GENERALI	11,86	-0,34
IFIL	-	-
INTESA SAN PAOLO	1,12	-5,08
LOTTOMATICA	11,40	-1,38
LUXOTTICA	18,58	-3,98
MEDIASET	2,258	-3,75
MEDIOBANCA	5,73	-1,21
PARMALAT	1,528	-4,98
PIRELLI e C	4,998	-3,42
PRYSMIAN	9,47	-3,66
SAIPEM	23,84	-4,45
SNAM RETE GAS	3,456	-0,58
STMICROELECTRONICS	4,656	-3,04
TELECOM ITALIA	0,8325	+1,40
TENARIS	9,065	-3,87
TERNA	2,796	+0,29
TISCALI	0,0441	-2,86
UBI BANCA	2,718	-2,93
UNICREDIT	0,7485	-3,73

SOD NAFTE
(159 litrov)
75,72 \$ -2,44

IZBRANI BORZNI INDEKSI		
4. oktobra 2011		
indeks	zaključni tečaj	sprememba %
SLOVENIJA		
SBITOP, Ljubljana	624,58	+2,44
TRG JV EVROPE		
CROBEX, Zagreb	1.787,89	-1,59
BIRS	927,31	-0,02
FIRS, Banjaluka	1.934,12	-0,41
Belex 15, Beograd	530,50	-1,54
SRX, Beograd	-	-
BIFX, Sarajevo	1.245,96	-
NEX 20, Podgorica	-	-
MBI 10, Skopje	2.059,92	-4,38
DRUGI TRGI		
Dow Jones, New York	10.461,40	-1,82
Nasdaq 100	2.048,60	-1,75
S&P 500, New York	1.083,94	-1,39
MSCI World, New York	1.074,81	-2,65
DAX 30, Frankfurt	5.236,92	-2,60
FTSE 100, London	4.954,78	-2,38
CAC 40, Pariz	2.856,19	-2,41
ATX, Dunaj	1.808,00	-3,47
PX, Praga	891,20	-2,88
EUROSTOXX 50	2.098,31	-1,87
Nikkei, Tokio	8.456,12	-1,05
STI, Singapur	2.531,02	-3,45
Hang Seng, Hongkong	16.250,27	-3,40
Composite, Šanghaj	2.359,22	-
Sensex, Mubaj	15.864,86	-1,77

POLITIKA - Gospodarski minister »nehote« podprl predčasne volitve v Italiji

Tremonti: Španija je na boljšem, ker je razpisala predčasne volitve

Poslanska zbornica pa se bo krizi v brk ukvarjala s preiskovalnimi prisluškovanji

LUXEMBOURG, RIM - »Zakaj Španija plačuje nižje obresti na svoj javni dolg kot Italija?«, so italijanski časnikarji vprašali gospodarskega ministra Giulia Tremontija ob koncu včerajšnjega zasedanja Ecofina in evroskupine v Luxembourg. »Mogoče zato, ker je Španija razpisala predčasne volitve,« je odvrnil Tremonti. »Zakaj potem Italija ne sledi španskemu zgledu?«, so vztrajali časnikarji. »Ah, govoril sem kar tako tjavdan,« se je z nasmeškom skušal popraviti minister.

Tremontijeva izjava je seveda v hipu obšla italijanski politični svet in naletela na najrazličnejše odzive. To je še en dokaz, kako aktualne so predčasne volitve tudi v Italiji.

Sicer pa je Tremonti včeraj v Luxembourg skušal predvsem poudariti, da so italijanske javne finance solidne. »Naši javni računi bi zdržali tudi ob nični rasti,« je dejal. »Garancija za to je dejstvo, da je Italija ena redkih držav, ki izkazuje primarni presežek,« je pristavil. Pojasnimo naj, da je primarni proračunski presežek pozitivna razlika med prihodki in odhodki javne blagajne, ki ne upošteva stroškov plačevanja obresti na javni dolg. Drugače rečeno, če bi bil italijanski javni dolg nižji, potem bi Italija izkazovala celo proračunski presežek. Sicer pa je Tremonti prepričan, da je Italija na pravi poti tudi za krčenje svoje zadolženosti.

Kot kaže, pa ima vladna večina druge prioritete. Na njeno zahtevo bo poslanska zbornica danes začela obravnavati na plenarnem zasedanju zakonski predlog za omejitev prisluškovanj v sodnih preiskavah ter za omejitev njihovega objavljanja. Načelnik Ljudstva svobode v pravosodni komisiji Enrico Costa je včeraj vložil popravek, ki skuša najti nekakšno kompromisno rešitev za objavljanje prisluškovanj. Po tem popravku naj bi prisluškovanja ne smeli objaviti do »fiktivne obravnave«, se pravi do obravnave, na kateri bi sodniki skupno s tožilci in obrambo določili, katera prisluškovanja so za sojenje relevantna in katera ne.

Vladni zakonski predlog pa za zdaj ohranja določilo, po katerem naj bi bili vsi mediji, vključno spletni, dolžni v teku 48 ur objaviti popravek na zahtevo prizadete strani, sicer bi tvegali hude globe. A v teku so pogovori, da bi tudi v tem primeru našli kompromis, ki bi bil sprejemljiv vsaj za t. i. tretji pol.

Levosredinska opozicija pa je na bojni nogi. Načelnik Demokratske stranke Dario Franceschini je napovedal trdo in ostro opozicijo. Načelnik Italije vrednot Massimo Donadi pa se je vprašal, kako je mogoče, da se sredi dolžniške krize, ki bi lahko Italijo spravila na kolena, parlament na zahtevo vlade ukvarja z novim zakonskim ukrepom za rešitev premiera iz sodnih težav.

Gospodarski minister Giulio Tremonti

ANSA

Prijava družbe Fininvest v zvezi z razsodbo Cir

MILAN - Družba Fininvest je včeraj vložila prijavo na ministrstvo za pravosodje v zvezi z razsodbo prizivnega sodišča, ki je obsodilo družbo na plačilo 564 milijonov evrov družbi Cir. Prijavo je podpisala predsednica Marina Berlusconi, po mnenju katere so sodniki prizivnega sodišča v razsodbi opustili nekatere stavke, ki naj bi prispevali k obsodbi družbe Fininvest. Odvetniki družbe Cir so odgovorili, da je to le pretveza, s katero skuša družba Fininvest vplivati na kasacijsko sodišče, ki bo imelo zadnjo besedo. Odvetniki so tudi pojasnili, da sodniki v razsodbah zapišejo, kar je po njihovem mnenju pomembno glede na razsodbo, ostalo pa običajno opustijo.

Castelli proti Napolitanu glede padanskega naroda

RIM - Ligaški vladni podtajnik za prevoze Roberto Castelli se je včeraj oglašil v zvezi z besedami predsednika republike Giorgio Napolitana, ki je dejal, da »padanski narod ne obstaja«. Castelli je poudaril, da so predsednikove besede zanj žaljive in ustrahujoče. »Očitno za predsednika Napolitana ne obstajam in to je zaskrbljujoče,« je povedal Castelli v nekem intervjuju za Radio 24. Napolitanove besede so dejansko opozorilo, da se ne sme Severna liga lotiti določenih argumentov, »ker bodo drugače sprožili proti nam sodstvo in nas bodo aretirali,« je še menil Castelli in dodal, da bi rade volje postal mučenik, ker bi mu postavili spomenik. Evropska poslanka Demokratske stranke Debora Serracchiani pa se je polemično odzvala, da se boji »človeka, ki bi hotel dobiti spomenik kot mučenik padanskega naroda«.

Nič javnih shodov na Trgu Navona in pri fontani Trevi

RIM - Do konca leta bodo prepovedani javni shodi na Trgu Navona in pri fontani Trevi v Rimu. Tako predvideva odredba, ki jo je v ponedeljek podpisal rimski župan Gianni Alemanno. Prvi občan večnega mesta je sprejel to odločitev po vandalskih dejanjih, ki so med nedavnimi javnimi manifestacijami oškodovala ta dva zgodovinska in kulturna spomenika. Predvideva pa je izjema. Na Trgu Navona se bo namreč redno odvijal božični sejem, ki je v večnem mestu zelo priljubljen. Alemannova odredba je naletela na odobravanje, a tudi na kritične odzive.

SPLETNA ANKETA - Pokojninska reforma

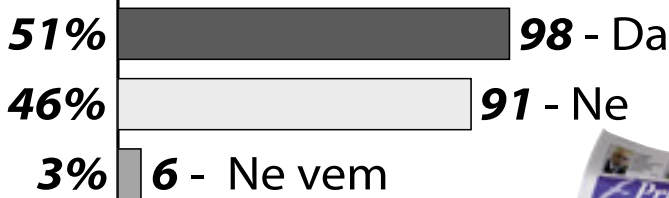
Za izenačenje moških in žensk

Vsakič ko se v Italiji tako ali drugače govori in razpravlja o reformah pokojninskega sistema teče beseda tudi o možnosti izenačenja starostnega praga za moške in ženske. Slednje v Italiji, kot v večini evropskih državah, vključno s Slovenijo, se danes prej upokojuje kot moški.

Spletni Primorski dnevnik je o

tem vprašanju pripravil anketo, ki je dala precej presenetljive rezultate. 51 odstotkov sodelujočih v anketi namreč meni, da bi bilo treba izenačiti pokojninski starostni prag med spoloma, 46 odst. tej možnosti nasprotuje, ostali pa se o tej zadevi niso opredelili, ker jih morda ne zanima ali pa nimajo dovolj podatkov za presojo.

Ali se strinjate z izenačenjem starostnega praga za upokožitev žensk z moškimi?

www.primorski.eu

BARLETTA - V zrušenju stavbe pet mrtvih in šest ranjenih

Žrtve so delale na črno

Predsednik republike Napolitano zahteva hitro določitev vzrokov in odgovornosti

BARLETTA - »Nesprejemljivo ponavljanje tragičnih nesreč zahteva natančno določitev vzrokov in odgovornosti, ki so jim botrovali, pa tudi stalno nadziranje varnostnih razmer stanovanj in delovnih prostorov.«

Tako je predsednik republike Giorgio Napolitano napisal v sožalnem sporočilu, ki ga je poslal županu Barlette Nicolai Maffei dan po ponedeljkovem zrušenju dvanadstropne zgradbe v mestnem središču. Nesreča je zahtevala pet življenj, in sicer štirih delavk, ki so delale v tovarni pletenin v pritličju poslopja, ter 14-letne hčerke lastnikov obrata. V njej je bilo tudi šest ranjenih. Kot smo poročali, so krajanje že pred dnevi opazili, da stabilnost stavbe popušča, in so o tem obvestili pristojni občinski urad. Po tehničnem ogledu pa občinski funkcionarji niso sprejeli nobenega ukrepa. Zadevo zdaj preiskuje javni tožilec iz Tranija.

Sicer pa je kraj tragedije včeraj obiskal tudi predsednik Apulije Nichi Vendola. Menil je, da bi lahko tragedijo preprečili. Izrazil je prepričanje, da bo sodna oblast odkrila morebitne odgovorne, sicer pa je poudaril, da bi morali v Apuliji in sploh v Italiji več vlagati v preventivo. Deželni odbor Apulije se je pod Vendolovim predsedstvom včeraj popoldne zbral na izredni seji in med drugim sklenil, da bo nudil pomoč sorodnikom žrtev. Ti so razkrili, da so delavke predilnice delale na črno in dobivale 4 evre na uro.

Reševalci na ruševinah zgradbe

ANSA

FIAT - Sekretarka Cgil kritična tudi do vlade

Camusso: Marchionnejevi recepti sodijo v 19. stoletje

RIM - »Fiatova odločitev, da zapusti Confindustrijo, pomeni odločitev, da ne bo spoštoval pravil te države.« Tako je sekretarka sindikalne zveze Cgil Susanna Camusso včeraj ocenila ponedeljkovo napoved pooblaščenega upravitelja Sergia Marchionneja, da družbi Fiat in Fiat Industrial z novim letom ne bosta več vključeni v zvezo industrijcev, ker da je predsednica slednje Emma Marcegaglia 21. septembra s sindikati podpisala nesprejemljiv sporazum o delovnih pogodbah.

Sicer pa je Camussova še posebej grajala vlado, češ da pristaja na rušenje pravil in na prelaganje bremena krize na pleča delavcev, po drugi strani pa nima moči, da bi od Fiata zahtevala, naj pokaže svoj razvojni načrt v Italiji. »Vlada niha med uveljavljanjem zasebnih interesov v javnih aktih in sprejemanjem diktatov Evropske centralne banke,« je dejala.

»Samozvani veliki inovatorji,« je nadaljevala Camussova, nanašajoč se na Marchionneja, »se v resnici vračajo k receptom iz 19. stoletja: nočejo pravil, delavcem nalagajo breme krize in hočejo

urejati industrijske odnose, ne da bi povedali, kateri so njihovi novi proizvodi in kakšne zaposlitvene perspektive se obetajo. Znano samo napovedovati nove vpiše v dopolnilno blagajno,« je dejala.

Vodja Cgil je izrazila pričakovanje, da bo Fiat še naprej proizvajal v Italiji, a pristavila je, da se njegov načrt, imenovan Fabbrica Italia, vse bolj izkazuje kot fatamorgana. Izrazila je upanje, da bosta tudi sindikalni zvezi Cisl in Uil spregledali in se odločili za enoten nastop sindikatov v korist razvoja in v obrambo delavskih pravic.

SUSANNA CAMUSSO

ANSA

PERUGIA - Amanda in Raffaele že doma

Osumljenca oproščena: kdo je torej ubil Meredith?

PERUGIA - Amanda Knox in Raffaele Sollecito sta od ponedeljkovega večera svobodna. Prizivno porotno sodišče ju je oprostil vseh kaznivih dejanj (umora britanske študentke Meredith Kercher, posedovanja noža, spolnega nasilja in kraje), za katera sta bila decembra 2009 obsojena na 26 oz. 25 let zaporne kazni. Amanda so sodniki vsekakor prepoznali za krivo, ker je za umor obtožila nedolžnega Patrika Lumumbo: triletno zaporno kazen je sicer že prestala, plačati pa bo morala še 22 tisoč evrov odškodnine.

Številni so se prizivne razsodbe razveselili, ravno tako številni pa so jo označili kot sramotno. Med njimi so bili tudi tožilci, ki napovedujejo priziv na kasacijsko sodišče, češ da gre za nepravilno odločitev, ki povsem izničuje razsodbo prvostopenjskega sodišča. Napake so po njihovem mnenju storili preiskovalci prizivnega sodišča, pretirana medijska pozornost pa naj bi botrovala temu, da je prišlo do takega ne-

MEREDITH KERCHER

ANSA

primerne izida.

Razsodba je bila hladna prha tudi za družino Kercher, ki še danes ne ve, kaj se je pripetilo tistega 2. novembra 2007 in kdo je ubil njihovo 22-letno Meredith. Z grenkobo so sprejeli razsodbo, saj spoštujejo porotno prizivno sodišče, vendar od njega zahtevajo tudi resnico. Marsikdo se namreč sprašuje, kdo je torej sodeloval z Rudyjem Guedejem pri umoru Meredith. Včeraj sta bila Amanda in Raffaele že na poti domov, kjer bosta obrnila stran in zaživela novo življenje.

OBČINSKI SVET - Resolucija Colonija (Demokratska stranka) in Karlsena (Občani)

Trst in njegov itinerar spominov 20. stoletja

Med dogodki zgodovinskega spomina požig narodnega doma 13. julija 1920

Trst kot stalni sedež zgodovine in spominov 20. stoletja. Tako nosi naslov resolucija, s katero sta vodja Demokratske stranke v tržaškem občinskem svetu Giovanni Maria Coloni in vodja Občanov Patrick Karlsen »odgovorila« na resolucijo svetnikov Un'altra Trieste Alessie Rosolen in Franca Bandellija o poimenovanju mestne ulice po 12. juniju 1945, dnevu odhoda partizanov iz Trsta, ki jo je v ponedeljek zvečer tržaški občinski svet zavrnil z glasovi levosredinske večine. Coloni je že med svojim posegom na občinski seji napovedal dokument, ko je poudaril, da je treba na tržaško polpreteklo zgodovino in na vse, kar je prinesla in odnesla, gledati celostno, ne pa parcialno, preko posameznih datumov, kot sta to s svojim dokumentom nakazala občinska svetnika Un'altra Trieste.

Včeraj sta Coloni in Karlsen, ki se je zavzel za spomin na 30. april 1945, »dan vstaje« Italijanov v Trstu, dokument predstavila in ga tudi pojasnila.

Poudarila sta, da je potreben »organski pogled na kompleksno zgodovino

Giovanni Maria Coloni

KROMA

Trsta in vzhodnega Jadrana v dvajsetem stoletju. Obdobje tragičnega trpljenja in zoperstavljanja se je dokončno zaprlo, treba pa je recipročno sprejeti različne spomine. Politika bi morala storiti korak na poti recipročnega razumevanja različnih spominov. Zato je treba odpreti novo stran zgodovine. Dvajseto stoletje naj postane

objekt študija in razmišljanja, poglobitev vanj ponuja skupnosti dragoceno priložnost za civilno in demokratično rast.

V ta namen Coloni in Karlsen v resoluciji predlagata pripravo tematskega itinerarja, ki naj bi povezal datume, kraje in spomenike na občinskem ozemlju, pomembne za tisto obdobje mestne zgodovine.

V dokumentu sta kot izraz velikega institucionalnega pomena omenjena dan spomina (27. januar), in dan spominjanja (10. februar), pa tudi 13. julij 2010 in srečanje treh predsednikov na Velikem trgu, s katerim je bilo poudarjeno to, kar danes združuje, v nasprotju s tistim, kar je večraj ločevalo.

Med najbolj pomembne dogodke, ki imajo za zgodovino tržaškega dvajsetega stoletja še poseben pomen »sodijo gotovo požig Narodnega doma leta 1920, vstaja Nacionalnega odbora za osvoboditev 30. aprila 1945 in 12. junij istega leta, ki označuje prehod mesta v zahodno sfero, kljub temu, da je ostalo pod Zavezništo vojaško upravo do 26. oktobra 1954 z

Patrick Karlsen

KROMA

vrnitvijo trsta Italiji.«

Resolucija dejansko poziva župana in njegov odbor, naj pripravi primeren tematski itinerar, ki bi ovrednotil najbolj pomembne zgodovinske dogodke, ta itinerar pa naj bi dopolnil tudi z obeležanjem teh dogodkov v mestnih muzejih.

M.K.

RESOLUCIJA

Deset let »se nista spomnila« na 12.6.1945

Resolucija nosi številko protokola 1/11. Bila je prva, predložena v tržaškem občinskem svetu v novem županskem mandatu. Skupno sta jo vložila svetnica Un'altra Trieste Alessia Rosolen in županski kandidat »drugega Trsta« Franco Bandelli. V volilni kampanji sta se oba močno zavzela za rešitev tistih odprtih vprašanj, ki že dalj časa obremenjujejo mesto in zavlačujejo njegov razvoj.

Pričakovati je bilo, da bo tudi njuna prva resolucija odraz te zaskrbljenosti in želje po premostitvi sedanjih težav. Izbira bi bila res zelo široka: škedenjska železarna, vse manjši promet v tržaškem pristanišču, vse večje število Tržčanov na pragu revščine, ukrepi za razvoj in bodočnost mesta, in še bi lahko naštevali.

Prva resolucija v novem občinskem svetu pa ni bila zazrta v sedanjost, niti v prihodnost. Obrnjena je bila nazaj, v preteklost, na kar je opozarjal že sam naslov: Poimenovanje ceste po 12. juniju 1945. Po dnevu, ko so partizani zapustili mesto ...

Dokument je razvnel široko in - z izjemo razglašanih tonov vodje Ljudstva svobode Everesta Bertolija - zelo omikano razpravo, z alternativnim predlogom župana Roberta Cosolinija o postavitvi table, ki bi spominjala na tisti datum (in posledičnim umikom resolucije).

Ker podpisnika nista resolucije umaknila, jo je levosredinska večina - po pričakovanju - zavrnila.

Rosolenova in Bandelli sta dobro vedela, kakšen bo izid glasovanja, sta pa vztrajala pri svojem. Kar vsiljuje dvom, da je bil dokument vložen nalašč za razvnanje strasti iz preteklosti.

Pa tudi njuna tolikšna zagnanost je malce čudna. Ko bi jima (in ostalim svetnikom desne sredine, ki so dokument podprli) bilo poimenovanje mestne ulice po 12. juniju 1945 res tako sveto pri srcu, bi resolucijo predstavila že za časa Dipiazzove uprave. Desna sredina bi jo gotovo odobrila.

Celih deset let sta imela čas, a se nista spomnila na 12. junij 1945.

M.K.

RAJONSKI SVETI - Srečanje z občinskimi upravitelji

Sv. Ivan: vse polno problemov

Krajani so pod zasilnim šotorom opozorili na prometni kaos, pomanjkanje parkirišč, prostorov za mlade in ostarele

Najbolj zgovorno sliko položaja, v katerem se nahaja Sv. Ivan, je veliki šotor na območju nekdanje avtobusne remize, v katerem potekajo - odkar prenavljajo bližnjo cerkev - verski obredi in v katerem je sinoči potekalo tudi srečanje krajanov s tržaškim županom Robertom Cosolinijem in člani njegovega odbora. Prisposodo je ponudil član rajonskega odbora za Sv. Ivan in Kolonjo Luciano Ferluga. Občinska uprava se je pred nekaj tedni na srečanju na Ferdinandeu že seznanila z odprtimi vprašanji drugega predela tega mestnega in primestnega rajona, sinoči je bil na vrsti Sv. Ivan.

Številni prisotni so našteali celo vrsto problemov: od prometnega kaosa do paradoksalnega vprašanja parkirnih prostorov (medtem ko je nekaj sto parkirnih mest neuporabnih ...). Od primernih zelenih površin za sprostitev otrok in ostarelih, do pomanjkanja prostorov za mladino, od deževnice, ki ob nalivih dere po Drevoredu Sanzio in poplavlja krožišče pri Bošketu, do divjih pozidav visokih stanovanjskih blokov ob stoletnih hišicah.

Vzgojiteljica Adriana Margon je izrazila zadovoljstvo, ker bo vrtec po več kot tridesetih letih domovanja v montažni hišici vendarle dobil primeren dom, opozorila pa je, da bi morala uprava več postoriti za otroke in mladino, na primer z ureditvijo kolesarske steze do mestnega središča.

Radi Pečar je spomnil, da sodita v rajon tudi Lonjer in Podlonjer, ki imata tudi celo vrsto nerešenih problemov. Našel jih je: kanalizacija, neurejen promet, pomanjkanje parkirnih prostorov. Odbor je seznanjen z njimi, upati je, da jih bo vzel v pretres in - za razliko od predhodnika - rešil. Pečar pa je tudi obžaloval odsotnost prevajalca, ki bi moral biti prisoten na javnem srečanju.

Upravitelji so si zabeležili pritožbe krajanov. Odbornica za javna dela Elena Marchigiani je opozorila, da je potrebnih posegov nič koliko, da pa je občinska blagajna vse revnejša, zato bo treba izbrati nekatera prioriteta dela. Na srečanju so se občinski možje seznanili z glavnimi problemi rajona, sedaj jih bodo analizirali in poiskali rešitve, ki jih bodo občanom nakazali na prihodnjem sestanku.

M.K.

Tržaški občinski odbor z županom Cosolinijem na čelu med srečanjem pri Sv. Ivanu

KROMA

OBČINA - Občinski svetnik Roberto Decarli

»V zvezi z železarno mora Dežela FJK čim prej ukrepati«

Deželni predsednik Renzo Tondo mora v zvezi z vprašanjem škedenjske železarne jasno povedati, kaj namerava storiti deželna vlada, in v tem smislu čim prejšje ukrepati. Dovolj je namreč z različnimi deželnimi omizji, ki niso obrodili sadov in ki ne peljejo nikamor. Nasprotno, nujno je eno samo omizje, pri katerem morajo sodelovati vsi udeleženi dejavniki in ki morajo skupaj odločiti, kakšna bo usoda škedenjskega obrata in v njem zaposlenih delavcev.

To je poudaril občinski svetnik iz vrst Cosolinijeve liste Roberto Decarli včeraj na tiskovni konferenci, na kateri je odločno zahteval, da se vprašanje železarne premakne z mrtve točke. Decarlijevo stališče je podprl tudi občinski odbor, ki ga je na tiskovni konferenci zastopal občinski odbornik za okolje, energijo in kmetijstvo Umberto Laurenzi. Dovolj je s praznimi besedami in praznimi omizji, je povedal Decarli in dodal, da je postalo stanje nevzdržno, tako iz vidika zaposlenosti kot onesnaženosti. Decarli je zahteval od deželne vlade, da ukrepa skupaj z italijansko vlado, kot je to že storila v zvezi s podjetjem Caffaro iz Torviscoso. V tistem

primeru je šlo za zelo zapleteno vprašanje, podobno problemu železarne. Vprašanje Caffara so rešili v treh letih. O zaprtju oziroma spremembi dejavnosti škedenjske železarne pa je govor že deset let, je poudaril Decarli in vprašal, zakaj se je za podjetje v Torviscoso deželna vlada premaknila, glede škedenjske železarne pa molči.

ZAHODNI KRAS - Vprašanje

Kako urediti promet na Proseku?

Zahodnokraška rajonska svetnica Marina Grilanc (Demokratska stranka) je vložila v rajonskem svetu vprašanje o prometni ureditvi na Proseku. Uvodoma je izpostavila problem varnosti učencev pri prečkanju ceste in pomanjkanje pločnika »posebno v tistih delih, kjer je cesta zelo ozka in je hoja skoraj nemogoča, če se dva avtomobila srečata, kaj šele ko je vmes avtobus.«

Promet ovira občane pri prostem in varnem premikanju po vasi. Obstoječa cestna signalizacija za prečkanje ceste je - vsaj tako kaže - za malomarne voznike neustrezna, saj se ob katerem koli času peljejo preko vasi brez spoštovanja znakov in omejitve hitrosti, je še zapisala Grilanc. Hitra vožnja je še posebej nevarna »na odcepkih vseh povezovalnih cest, ki peljejo iz vasi na Devinščino, kjer je cesta ozka in dovoljuje vožnjo je enemu avtomobilu,« je še dodala.

Zato je hotela v vprašanju izvedeti, ali je bil v prejšnjih letih že obravnavan problem prometne ureditve, in kako je bil obravnavan. Obenem je predlagala, naj bi pri pristojnih ustanovah, to je pri Občini in Pokrajini, zaprosili za sestanek, na katerem naj bi izvedeli za tehnično mnenje »o morebitni vzpostavitvi glavne enosmerne ceste in mogoče še krožišča, pri kateri bi lahko imel prednost dvosmerne ceste samo avtobus,« ali preverili »morebitno poskusno postavitve tako imenovanih inteligentnih semaforjev.«

M.K.

OBČINA - Javna razprava v dvorani občinskega sveta z neposrednim oddajanjem na spletu

Preventiva temeljnega pomena v boju proti rakastim obolenjem

Pobuda tržaške zveze Lilt in občinske uprave v okviru državne kampanje Rožnati trak

Deset let po uvedbi rednih preventivnih pregledov so lani na Tržaškem v primerjavi z letom 2001 ugotovili dva krat večje število rakov na dojkah oziroma na črevesju, ki so bili v začetni fazi. V takem primeru je verjetnost ozdravljenja skoraj 100-odstotna in so stroški tudi manjši. Prav tako se je na podlagi rednih kontrol razpolovilo število ljudi, ki so se morali zdraviti s kemoterapijo. Boj proti raku se s tem seveda ni končal. Toda danes je ena izmed glavnih težav še vedno v tem, da se ljudje ne podvržejo preventivnim pregledom.

To je poudaril onkolog Giorgio Mustacchi na javni razpravi, ki je bila včeraj popoldne v dvorani občinskega sveta na temo preventivnih pregledov na dojkah oziroma na debelem črevesju in danki prek mamografa ter o novih študijah, ki so jih opravili na tem področju v tržaški pokrajini. Pobudo je priredila tržaška sekcija zveze za boj proti rakastim obolenjem Lilt v sodelovanju z občinsko upravo in mestnimi muzeji. Javna razprava je bila v okviru državne kampanje Rožnati trak, katere namen je širiti kulturo preventive in seznanjati občane z deželnimi programi za specifične preventivne preglede.

Občinska dvorana je bila za to priložnost tesna in je mnogo ljudi sledilo razpravi pokonci, med udeleženci pa sta bila tudi pokrajinska odbornica za delo Adele Pino in deželni odbornik za zdravje Vladimir Kosic. Ta je poudaril pomen preventivnih programov in pregledov in spomnil, da umre zaradi raka v deželi FJK vsako leto 4 tisoč ljudi. Srečanje, ki ga je povezovala predsednica pokrajinske sekcije Lilt Bruna Scaggianti, je v imenu občinske uprave odprla občinska odbornica za socialne politike Laura Famulari. Glavni govorniki so bili strokovnjaki Marina Bortul, Carla Dellach, Maura Tonutti, omenjeni Giorgio Mustacchi in Fabrizio Zanconati. Razpravi je bilo mogoče slediti tudi prek spleta, gledalci pa so lahko tudi neposredno posegali v razpravo s pomočjo elektronske pošte. Pobudo so podprli tudi Dežela Furlanija-Juljska krajina, Pokrajina Trst, podjetje za zdravstvene storitve, bolnišniško-univerzitetno podjetje, Federsanità Anci, fakulteta za medicino in kirurgijo na tržaški univerzi, pokrajinska zbornica zdravnikov-kirurgov in zobozdravnikov, italijansko združenje zdravnic, tržaška ženska konzulta in vse okoliške občine.

Razpravi je sledil vodeni obisk županstva v priredbi Beatrice Malusà, nato so se udeleženci premaknili na Borzni trg, na katerem so razsvetlili kip Karla VI. z rožnato barvo.

A.G.

Javno razpravo o pomembnosti preventive v boju proti raku so prvič priredili v dvorani tržaškega občinskega sveta

KROMA

ROJAN - Preiskava na domu romunskega državljana

Kmetijski stroji, dragocene steklenice vina, motor za čoln in gradbeno orodje

V ponedeljek dopoldne so agenti openske policijske postaje preiskali stanovanje nekega romunskega državljana, 29-letnega M.B. v Rojanu. Tam so našli več neobičajnih predmetov, in sicer štiri večje kmetijske stroje, tri dragocene steklenice vina (letniki 1964, 1967 in 1969), motor za čoln znamke Mercury marine, nekaj gradbenega orodja, več električnih kablov in bakrenih žic. Preiskavo je sprožil poziv nekega prebivalca Opčin, ki je silam javnega reda prijavil kar dvojno tatvino (junija in julija), njegovo obtožbo pa je podkrepilo tudi pričevanje njegovega sosesa. S pomočjo sodelavcev, naj bi Romun ukradel večji del zaseženih predmetov ravno v kleti Openca.

Moškega, ki je že v priporu v koroškem zaporu zaradi drugih kaznivih dejanj, obtožujejo sedaj še tatvine v obtežljivih okoliščinah. Zaseženi predmeti so na ogled na postaji openske policije v Ulici Carsia 37 - lastniki se lahko ogledajo od ponedeljaka do sobote, od 8.30 do 13.30 (040/2158448).

GABROVEC - Vprašanje rektorju Peroniju

Kdaj spet slovenščina na šoli za prevajalce?

Tržaški dnevnik v italijanskem jeziku je včeraj objavil daljši članek v zvezi s številnimi težavami, ki jih ima Visoka šola sodernih jezikov za tolmače in prevajalce. Članek jasno izpostavlja težave zaradi drastičnega zmanjšanja finančnih prispevkov, kar resno ogroža kvaliteto prestižne in priznane izobraževalne ustanove tržaškega vseučilišča. Uprava je črtala poučevanje kitajščine, ohromljeno je poučevanje arabščine, razpolovljeno število stalnih docentov ter zaprla vrata novim raziskovalcem.

»V članku ni niti besedice o slovenščini na šoli, ki je drugi jezik tega mesta, je jezik sosednje države in ne nazadnje tudi jezik skupnosti, ki je zgradila Narodni dom in ga potem v nasilni obliki izgubila,« kritično ocenjuje zaedvo deželni svetnik Slovenske skupnosti Igor Gabrovec. S tem v zvezi je pisal rektorju tržaške Univerze Francescu Peroniju in ravnateljici Visoke šole (sedeži ima v Narodnem domu) Nadine Celotti.

V svojem dopisu je Gabrovec iz-

postavil, da je že danes upokojena prof. Marija Pirjevec opozarjala, naj fakulteta razpiše mesto za slovenista, ki bi jo nadomestil po odhodu v poko. Nasled je fakulteta razpisala sicer v prejšnjih letih dve profesorski mesti v predmetni skupini slovenščine, vendar - za ruščino! Slovenščina ta hip torej nima stalno nameščenega profesorja na tej fakulteti, ampak samo pogodbeno docente in dve lektorici. Zanjto zato uradno skrbi rusist, prof. Ivan Verč. Poleg tega je po odločitvi fakultetnega sveta predmet »zdrsnil« z mesta drugega na mesto tretjega jezika, kar pomeni, da morajo študenti dobro obvladati vsaj dva tuja jezika, da lahko vpišejo slovenščino kot tretji predmet. »To močno otežuje, če že ne dejansko onemogoča študentom pripadnikom naše manjšine, da študirajo slovenščino na tej fakulteti,« je še zapisal Gabrovec, ki je poleg tega izpostavil pomen poučevanja slovenščine. Rektorja zato Gabrovec poziva, naj vrne slovenščini mesto, ki ji naravno pripada.

UL. COSTALUNGA - Prometna nesreča

Z avtom v zid

Voznika in potnika odpeljali v bolnišnico - Pridržana prognoza

Nekaj pred 10. uro je včeraj dopoldne prišlo do nesreče, katere vzroki ostajajo še nepojasneni. Avtomobil volkswagen polo je namreč peljal po Ulici Costalunga, ko je v višini hišne številke 69 nenadoma tresčil v zid. Očividci so nemudoma poklicali službo 118. Iz zmečkanega avtomobila so ven potegnili voznika, ki je utrpel več udarcev in potnika, 24-letnega M.S., ki je sedel

zraven njega in je bil lažje ranjen. Oba so odpeljali v katarsko bolnišnico, kjer so voznika sprejeli s pridržano prognozo, sopotnik pa je utrpel le nekaj lažjih poškodb.

Na kraj dogodka so seveda prihiteli tudi mestni redarji, ki so poskrbeli za ureditev prometa, ki je bil nekaj manj kot uro zaprt. Posegli so tudi gasilci, ki so poskrbeli za razbit avtomobil.

SOCIALA

Socio-psihopedagoška služba ne bo ukinjena

V Okraju 1.1, ki zaobjema občino Devin-Nabrežina, Zgonik in Repentabor, deluje tudi psiholog z znanjem slovenskega jezika. To nam je povedala devinsko-nabrežinska odbornica za socialno skrbstvo Daniela Pallotta, po besedah katere so skupaj s pristojnima odbornicama v zgoiški in repentabski občini, Nadjo Debenjak oziroma Roberto Škabar, za tako službo poskrbele že pred časom.

Odbornica Pallotta je s tem hotela pomiriti starše, ki se poslužujejo Slovenske socio-psihopedagoške službe in jih skrbi nadaljnja usoda le-te. Kot znano, tržaško Podjetje za zdravstvene storitve načrtuje selitev službe iz sedanjih prostorov v ULFarneto včasne prostore v ULVespucci pri Sv. Jakobu, kar je povzročilo nemajhno zaskrbljenost: na domnevno nevarnost okrnitve službe, pa tudi na potrebo po ustrežnejših prostorih (morda pri Sv. Ivanu ali na Opčinah) ter širitev službe na Goriško in Benečijo in pomanjkanje otroškega zdravnika je opozoril deželni svetnik Slovenske skupnosti Igor Gabrovec, ki je župane občin tržaške pokrajine pozval, naj se izjavijo proti selitvi, skupina staršev pa je začela z zbiranjem podpisov.

Pallottova je bila resnica na lju-bo precej kritična do tega, kako je bilo vprašanje predstavljeno v javnosti, češ da slovenska služba tvega ukinitve. V resnici pa gre, kot znano, za selitev včasne prostore, pri čemer odbornica opozarja na neustreznost prostorov v ULFarneto, kjer je služba delovala le nekaj ur, in v bistvu brani namero Podjetja za zdravstvene storitve, ki želi službo preseliti včasne prostore v ULVespucci pri Sv. Jakobu. Vsekakor, ponavlja, je slovenska služba v Okraju 1.1 krita, odbornici pa je tudi žal, da nekateri deželni svetniki pred oglašanjem v javnosti niso stopili v stik s pristojnimi občinskimi odborniki.

O vprašanju Slovenske socio-psihopedagoške službe je odbornica Daniela Pallotta opozorila pristojne tudi na včerajšnji skupni socio-zdravstveni konferenci, ki je potekala v prostorih odborništv za socialo Občine Trst ob navzočnosti predstavnikov okrajev in zdravstvenih okrajev, občin ter zdravstvenega podjetja. Od Podjetja za zdravstvene storitve je odbornica zahtevala odgovore o usodi Slovenske socio-psihopedagoške službe. Maria Grazia Cogliatti, ki vodi drugi zdravstveni okraj (pod okrilje katerega spada tudi omenjena slovenska služba), je v imenu generalnega direktorja podjetja Fabia Samanija zagotovila, da ne načrtujejo nobene ukinitve, v neprimerni UL Farneto pa namerala namestiti le urade. Selitev - potrdila je, da je le časna, dokler ne najdejo primernejše lokacije - je narokovala nujno po jamčenju kakovostnih storitev.

Otroka pustila v avtomobilu, sama pa šla po nakupih

Hrvaški par, 25-letna A.F. in 27-letni A.B. sta se s svojim avtomobilom iz Pulja pripeljala v Trst po nakupih. Napotila sta se v trgovinski center Torri d'Europa. Svoj avtomobil bmv sta parkirala v garaži trgovskega centra, v njem pa zaklenjenega pustila enoletnega otroka A.S.A. Nek nakupovalec, ki je vstopal v svoj avtomobil, je iz avta slišal otroški jok in opazil ubogega malčka. Skušal ga je pomiriti, vendar zaman, zato je na pomoč poklical karabinerje, ki so v kratkem zasledili otrokove starše. Mali se je umiril, šele ko ju je zagledal. Agenti so starša identificirali in ju obtožili, da sta zapustila otroka.

DSI - Začel se je niz ponedeljkovih večerov

Najprej o procesih proti vojnim zločincem po drugi svetovni vojni

V goste je prišel inž. Peter Merkù z ženo Mirello Urdih

Prvi ponedeljkov večer nove sezone je bil zgodovinsko obarvan. Za predavateljsko mizo je sedel inž. Peter Merkù z ženo Mirello Urdih, da bi prisotnim predstavil procese proti vojnim zločincem po drugi svetovni vojni. Inženir Peter Merkù že dolgo let raziskuje mednarodne sporazume in procese ter se ukvarja s problematiko meddržavne sprave z dokumentiranjem dejstev in vestnim raziskovalnim delom. Tako se je DSI odločilo, da ga po višku sezone 46. Drage, povabi v svoje prostore.

Tokratni predavatelj je občinstvo popeljal v obdobje »neimenovanih procesov, ki bi jih italijanski režim zaslužil« in v zamujeno priložnost »italijanskega Nürnberga«, saj se Italija v nasprotju z Nemčijo ni nikoli soočila s svojimi zločini, počasi pa le prihaja resnica na dan. V uvodnih besedah je tako povedal, kako je prišel do tovrstnega gradiva, in sicer ko je v knjižnici fakultete za moderno zgodovino Nemškega inštituta iskal osemdeseti zvezek zgodovinskih študijev. Razložil je, da vsak zvezek obsega okoli devetsto strani, posamezna zgodovinska študija pa okrog osemdeset strani. Vsi zvezki so napisani v nemškem jeziku in izdani v Tübingenu. Zato ga je pri listanju tega zvezka presenetila študija v italijanskem jeziku. Avtor slednje mu je kasneje priznal, da po več kot šestdesetih letih mu še vedno nihče v Italiji noče objaviti te raziskave.

Inž. Merkù je prisotnim osvetlil zgodovinske dogodke od druge svetovne vojne dalje. Tako je Italija že leta 1944 hotela kaznovati Nemce, ki so opravili zločin v Italiji. 26. aprila 1945 so ustanovili posebno centralno komisijo za zločince po letu 1943. Čeprav je vlada to zakrivala, so preko ilegalnega tiska dotekale novice o italijanskih zločinih na vojnih območjih. »Poleg tega«, je dodal Merkù, »je bilo v Italiji dobro znano, kako so se Italijani obnašali po svetu«. Tako je Benedetto Croce leta 1944 v svojem govoru v Bariju dejal, da se mu studi obnašanje vojakov Garibaldijeve in Mazzinijeve Italije. Do februarja 1945, ko je Jugoslavija predložila seznam štiridesetih italijanskih vojakov, med katerimi sta bila npr. Mario Roatta in Taddeo Orlando, se o procesih ni govorilo, saj bi to kršilo narodno zavest.

Predavatelja in temo je predstavil Sergij Pahor (levo)

KROMA

Kot je znano, je Mariu Roatti uspelo zbežati in se je s pomočjo Vatikana zatekel v tedaj fašistično Španijo.

Govornik je pojasnil, da pod naslovom »manjkajoči italijanski Nürnberg« gre razumeti tri variante, in sicer proces nemškim kriminalcem v Italiji pred angleškim sodiščem, proces nemškim kriminalcem v Italiji pred italijanskim sodiščem in pa proces domnevnim italijanskim kriminalcem v Italiji pred italijanskim sodiščem. Do prvega primera ni nikoli prišlo, ker bi lahko povzročilo krizo, je bilo rečeno. Kar se tiče nemških kriminalcev, se je italijanska vlada omejila ovadbe nemških osumljenih ali preiskovanih vojakov na posebno hude primere ter jih od dva tisoč obsodila samo trinajst. O tem se je že veliko govorilo, dobro znana je »omara sramote«.

Italijanske oblasti niso nikoli izvedle obsodb italijanskih vojakov, poleg tega so svoje vojne zločince ščitile pred inozemskimi zahtevami. Kot je ob koncu zanimivega večera ugotavljal inž. Merkù, je bil italijanski tisk vedno nastrojen proti italijanski agresiji in je prikazoval dobrega italijanskega vojaka, ki je ne nasilen in ščiti narod pred vojaškimi tolpmami. Najhujše, kar so zakrivali Italijani, je to, da so kje ukradli kako kokoš. (met)

OPČINE - V Finžgarjevem domu

S komedijo začetek Gledališča za mlade

Da bi gledališče postalo tudi za mlade kraj srečevanja, zabave in umetniških užitkov! S tem namenom in ciljem je društvo Finžgarjev dom minuli teden sprožilo novo pobudo Gledališče za mlade. Pobuda je stekla s prvo gledališko predstavo namenjeno mladim: člani gledališke skupine Slovenskega kulturnega kluba iz Trsta so uprizorili komedijo Michaela Frayna Hrup za odrom.

Dogajanje je postavljeno za oder, kjer se poleg priprav na in med gledališko predstavo odvijajo ljubezenske spletke in ljubosumja med igralci, živčni zlomi in nespozum. V igri so pod mentorstvom mlade režiserke Helene Pertot nastopili višješolci Katerina Pertot, Silvia Počkaj, Tjaša Oblak, Matjaž De Luisa, Matej Petaros, Marko Petaros, Nicola Pinzani, Tamara Pertot in Igor De Luisa. Komedijo, ki velja za zahteven tekst,

so mladi uprizorili prepričljivo, brez zapletov, uspelo jim je obdržati hiter ritem, ki ga narekujejo prepletanje stalnih prihodov in odhodov z odra ter ponavljanje teksta igre v igri. Splet smešnih situacij je sprožil odobravanje pretežno mlade publike, ki se je zbrala v dvorani Finžgarjevega doma.

Finžgarjev dom - kot rečeno - namerava nadaljevati s pobudo Gledališče za mlade« že čez dva tedna, ko bo na vrsti nova gledališka predstava. Zamisel organizatorjev namreč predvideva mesečno srečanje z gledališčem primernim za mlade od 11. do 18. leta starosti, in sicer okvirno drugi ali tretji petek v mesecu. V petek, 14. oktobra, bodo tako v goste prišli zopet višješolci – tokrat pa gledališka skupina Trgovskega tehničnega zavoda Žiga Zois - s prizorom »Kam so izginili sendviči z mortadelo« in z glasbenimi točkami.

V Narodnem domu o terminalu pri Rovigu

Svetovni sklad za naravo-WWF prireja danes ob 18. uri v Narodnem domu v Filzjevi ulici 14 srečanje o okoljskih konfliktih v zvezi s plinskim terminalom v kraju Porto Viro, na morju pred Rovigom. Govorila bosta strokovnjaka Luigi Pelizzon in Giorgio Osti, srečanje pa bo uvedel tržaški občinski odbornik Umberto Laurenzi.

V soboto na obisku Sally iz Kenije

Kdor želi spoznati osebe in življenje ljudi, ki na jugu sveta delajo v okviru pravične trgovine, naj se odzove vabilu dveh Trgovin sveta v našem mestu, Mosaico per un comune avvenire in Senza Confini Brez Meja, ki bosta imeli v gosteh Sally Eunice Wanjuki Kimotho od organizacije Meru Herbs v Keniji. V soboto, 8. oktobra t.l., ob 17.30, bo v dvorani v Ulici Androna degli Orti 4/b, Sally predstavila delovanje svoje organizacije, ki v okviru enakopravnega in solidarnega trgovanja zagotavlja kmetovalcem, ki so vanjo včlanjeni, dostojne delovne in življenjske razmere, možnost socialnega ter ekonomskega napredka.

Meru Herbs je delovna organizacija, ki je nastala v okviru mednarodnega projekta za pridobivanje vode v okrožju Tharaka ob vznožju Mount Kenya. Zajamčen dostop do vode je še danes glavna pridobitev za približno 400 družin, ki v ustreznih razmerah gojijo ibiskuse za karkadè, pridelujejo sadje za marmelade in sadje za čaje, ki jih potem tržijo organizacijam enakopravnega in solidarnega trgovanja.

Sobotno srečanje je uvodni dogodek osveščevalne kampanje Pravičen za vse, ki bo trajala do 23. oktobra in posveča posebno pozornost zajtrku, ki ga lahko pripravimo s ponudbo enakopravnega in solidarnega trgovanja. Predstavniki tega gibanja nas želijo opozoriti na dejstvo, da tudi z vsakdanjim opraviлом kot je zajtrk, lahko prispevamo k širitvi pravičnejših delovnih in poslovnih odnosov med ljudmi, ki izgradnji bolj pravične družbe tako na južnem kot na severnem delu sveta.

V Dolini ta teden možni zapleti s smetarsko službo

Vodja oddelka za storitve po ozemlju občine Dolina sporoča, da zaradi okvare občinskih vozil za odvoz ločenih odpadkov bodo ta teden (03.10.-09.10.2011) možna izostajanja smetarskih storitev. V primeru, da odvoz ločenih odpadkov (steklo-plastika-pločevinke ali papir-karton) ne bi bil izveden v predvidenem terminu, prosijo občane, da zabojnike izpostavijo tudi v naslednjih dneh, ko bo izveden nadomestni odvoz.

Srečanja v Igralnem kotičku Palček

Občine Okraja 1.1 (Devin Nabrezina, Zgonik in Repentabor) in Zadruga »L'Albero Azzurro« obveščajo, da bo brezplačna ludoteka delovala v Igralnem kotičku Palček v Naselju sv. Mavra ob sredah in petkih popoldne od 16.00 do 18.00 ure. Ludoteka je namenjena otrokom od 1 do 6 let starosti. Delavnice predvidene v naslednjih tednih so: 5. in 12. oktobra: Srednjeveški grad in Jesenske dišave in barve 7. in 14. oktobra: Živalski vrt s kartonastih valjčkov in Sladkarija-sala. Za informacije se zainteresirani lahko obrnejo na Igralni kotiček Palček na tel.št.040.299099 od ponedeljka do sobote od 8.00 ure do 13.00 ure.

NSŠ SV. CIRILA IN METODA - Šolska publikacija

Adrenalin o delovanju svetoivanske šole

Šolsko glasilo je izšlo ob koncu prejšnjega šolskega leta, uredili pa so ga dijaki tretjega razreda

Čeprav je novo šolsko leto že krepko v polnem teku, je vseeno prav, da opozorimo na publikacijo, ki je izšla ob koncu prejšnjega šolskega leta in katere avtorji, takrat dijaki tretjega razreda nižje srednje šole, zdaj že gulijsko klop v prvem letniku višje srednje šole. Gre za šolski časopis Adrenalin, ki dvakrat na leto izhaja na Nižji srednji šoli Sv. Cirila in Metoda pri Sv. Ivanu, ki deluje v okviru Večstopenjske šole Vladimírja Bartola, uredijo pa ga vsakokrat dijaki tretjega letnika.

Poletni Adrenalin prinaša na začetku nekaj poročil o življenju in delovanju svetoivanske srednje šole v drugi polovici prejšnjega šolskega leta s posebnim ozirom na velik uspeh, ki so ga mladi glasbeniki te šole (ne pozabimo, da na svetoivanskem sedežu NSŠ Sv. Cirila in Metoda deluje glasbena smer) želi na tekmovanju Enrico Zangarelli v kraju Città di Castello v začetku letošnjega maja. Tako prinaša šolski časopis poročilo o večdnevem bivanju in uspešnem nasto-

panju v tem umbrijskem mestu, pa tudi o drugih pobudah, kot sta bila npr. adventni koncert in glasbena revija, v nadaljevanju pa si je mogoče prebrati poročila o izletu na Gorenjsko, zimovanju v Forni di Sopra, obiski na Malti in Poljskem v okviru projekta Comenius, izmenjavi z Osnovno šolo Ivana Groharja iz Škofje Loke (s tem v zvezi so uredniki zbrali vtise nekaterih učencev obeh šol), sodelovanju z italijansko srednjo šolo Francesco Rismondo z Melare, ogledu gledaliških in opernih predstav, Prešernovi proslavi, Bralni znački, ekipnem delu itd.

V osrednjem delu časopisa so zapisi dijakov o drugih temah, npr. o srečanju s priseljenci, prebrati si je mogoče tudi pesmi, anketo in seznam izbranih »kiksov«, do katerih je prišlo med šolskim letom. Središčno vlogo pa ima tu daljši pogovor z Nino Pavletič, dijakinjo Znanstvenega in tehnološkega liceja Primoža Trubarja iz Gorice, ki je v sodelovanju z organizacijo Interkultura preživela leto

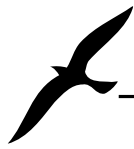

dni v kitajskem mestu Nanking, kjer je obiskovala šolo ter spoznala kitajski šolski sistem in tamkajšnji način življenja. Tako med prebiranjem in-

tervjuja izvemo med drugim tudi to, da šola, ki jo je Nina obiskovala, šteje 2500 dijakov (za kitajske razmere je to majhna šola ...), da pouk traja od 7.30 do 18. ure, po potrebi pa dijaki lahko ostanejo tudi do 22. ure, da je goriška dijakinja imela v razredu 53 sošolcev in je kljub temu vladala vzorna tišina, da so možne tudi telesne kazni in da dijaki zahajajo v šolo, tudi če so bolni.

Zadnji del časopisa je namenjen bolj lahkotnim temam, kot so poletni recepti, opis pasjih pasem, italijansko-slovenski slovarček za vsakodnevne predmete za dekleta, ankete, horoskop ter križanke in druge igre, da se bodo bralci zabavali med poletnimi počitnicami.

Počitnice pa so zdaj le še spomin, z začetkom novega šolskega leta pa so se začele tudi priprave na novo številko Adrenalina, ki naj bi zagledala luč sveta predvidoma pred božičem, uredili pa jo bodo tokratni dijaki tretjega letnika. (iž)

POSVOJI PRIMORSKO OLJKO - Zanimiva pobuda

»Ne prodajamo olja, ampak del kulture«

Sodelovanje spletne skupnosti cibo.si in Rada Kocjančiča - Prvo srečanje 15. oktobra

Odslej bo oljke možno tudi posvojiti

KROMA

Ste kdaj pomislili, da bi posvojili oljko? Najbrž ne, vedeti pa morate, da je danes tudi to mogoče ...in tudi čisto blizu vas. Ena tistih oljk, ki rastejo v Bregu, točneje v oljčnih nasadih okrog Dolge krone, bi lahko bila kmalu vaša.

Spletna stran www.cibo.si je spet poskrbela za izvržno pobudo. Po mladanski ustanovitvi »skupnostnega vrta« v Pliskovici, kjer je večja skupina tečajnikov spoznavala prvine kmetijstva in se preizkušala v gojenju graha, čebule, krompirja in še marsičesa, so tokrat na vrsti oljke. Posvoji primorsko oljko, podpri naše kmetijstvo, je namreč ime izobraževalnega projekta, ki želi udeležencem približati tržaško olje in jim obenem nuditi možnost, da spremljajo vse faze njegove pridelave.

Kako? S posvojitvijo ene izmed oljk sorte belica, ki jih goji dolinski oljkar Rado Kocjančič, s spoznavanjem njihovega življenjskega ciklusa, z vodenimi degustacijami ekstrapriviškega oljčnega olja, z obiranjem oljk s posvojenega drevesa, s spoznavanjem kuhinjskih receptov, primerenih za olje belica. Na koncu pa seveda tudi s svežim ekstrapriviškim oljem, ki si ga bo vsak udeleženec (ali skupina udeležencev) odnesel domov: pet litrov tisti, ki se odločijo za osnovno obliko posvojitve, 10 litrov pa »ekstra« posvojitelji (v prvem primeru morate odšteti 110 evrov, v drugem pa 200).

»Prijava so možne do 15. oktobra, ko bo v prostorih kmetijske zadruge Dolga krona uvodno predavanje o oljках, obiranju in pridelavi olja,« nam je po-

jasnil Giacomo Cecotti, pokuševalec olja in koordinator projekta. »Udeležba na tem uvodnem srečanju je sicer prosta, predhodno pa se je treba prijaviti na spletnem naslovu cibo@bora.la.«

Prvemu srečanju, na katerem je predvidena tudi vodena pokušnja ekstrapriviškega oljčnega olja, bodo sledila druga, ki pa se jih bodo lahko udeležili le prijavljeni. »22. oktobra si bomo ogledali nasade podjetja Kocjančič in spoznali oljko, njen življenjski cikel, pridelavo. Rado se ravna po načelih integrirane pridelave, kar pomeni, da v zadnjih letih ni uporabljal kemičnih pripomočkov ali izvajal nenaravne ukrepe. Sledil bo tudi ogled stare dolinske torklje, kjer bomo spoznali nekdanje oblike pridelovanja.«

Novembra bodo posvojitelji obirali svojo oljko, decembra bodo glede na izbrano formulo lahko že okusili svoje olje. Organizatorji pa jih bodo po elektronski pošti obveščali o vegetativnem razvoju drevesa in ukrepih, ki so bili izvedeni na njem. Pošiljali jim bodo fotografije, predvsem pa nekatere recepte, s katerimi bo belica prišla najbolj do izraza.

Cecotti pravi, da je posvojitev primorske oljke tudi konkretna pomoč domačemu kmetijstvu. »Kmetovalci se morajo za nakup traktorja ali druge posege obrniti na banke in najeti posojilo. S skupinskim nakupom pa jim nudimo likvidnost, neke vrste brezplačno posojilo in jim tako pomagamo, da se vsaj delno osamosvojijo od tradicionalnega ekonomskega sistema.«

V teh nič kaj rožnatih časih je najbrž tak način financiranja posebno dobrodošel: bi bil uporaben tudi na drugih področjih?

»Mislim, da bi bil. Povedali so nam, da nekaj podobnega delajo tudi proizvajalci parmezana: za najeta posojila jamčijo z velikimi kolesi sira, ki jih banke hranijo v svojih trezorjih ... No, mi vsekakor že razmišljamo o novih oblikah podpiranja kmetovalcev: upam, da bomo lahko v prihodnje ponudili posvojitev krave ali vinograda.«

Večkrat je slišati očitke, da so krajevni proizvodi, v prvi vrsti olje, predragi. »Seveda cene ekstrapriviške belice ne moremo primerjati s ceno ekstrapriviškega olja, ki ga kupimo v supermarketu. Velika distribucija sloni pač na drugačnih logikah, proizvode ponuja večkrat tudi pod ceno. Mislim pa, da gre za drugačna proizvoda, ki se razlikujeta tudi po kakovosti: belica je visokokakovostno ekstrapriviško oljčno olje, ki vsebuje visoko stopnjo naravnih antioksidantov.«

Cecotti je prepričan, da bi ljudjem, če bi poznali realne stroške naših proizvajalcev in če bi znali prepoznati res kakovostno olje, ne bilo žal odšteti 25 evrov za steklenico belice z oznako zaščitene porenke (DOP). »Kdor bo posvojil Kocjančičevo oljko, bo olje vsekakor prejel po nižji ceni, poleg tega pa bo imel na voljo tudi širše zastavljen izobraževalni projekt. Naš namen ni prodajati olje, ampak širiti znanje o njem, ga približati ljudem, da bi ga znali ceniti. Mi ne prodajamo olja, ampak del kulture.« (pd)

SSG - Abonmajska kampanja

Začenjajo se predstavitev sezone po društvih

Kaj bo Slovensko stalno gledališče ponudilo svojim obiskovalcem, katere bodo najbolj zanimive in mikavne vsebine, kaj se skriva za programsko knjižico, nam bosta letos razkrila dva posebna "poznavalca" tržaške ustanove, pri-
ljubljeni igral-

ca Minu Kjuder (na sliki) in Adrijan Rustja. Kar je zapisano v programski knjižici, bo tako zaživelo, z dodatnimi detaili, v zabavnem skeču, ki ga je podpisal Rustja. Gostovanje mini predstave z naslovom Ma me prou provociraste... v okviru pobude Vabilo k abonmaju se bo pričelo danes ob 20.30 na Stadionu 1. maja, kjer bosta gledališčinike sprejela SKD Slavko Skamperle in SZ Bor. V soboto, 8. oktobra ob 18.30 bo že na sporedu drugo srečanje, tokrat v Tržaški knjigarni na povabilo Slovenskega kluba.

Oktober bo skoraj vsak dan na voljo prijetna priložnost za neformalno soočanje z repertoarjem letošnje sezone Slovenskega stalnega gledališča, ki bo tako rekoč obiskalo vsakega na dom, saj so se na povabilo odzvala številna društva na Tržaškem in Goriškem.

Pri nadaljnjih srečanjih pobude bodo sodelovali SKD Igo Gruden, SKD Slavec Ricmanje-Log, SKD Tabor, Društvo Slovencev miljske občine Kiljan Ferluga, SKD Primorec, Društvo slovenskih izobražencev, SKD Barkovlje, SKD Vigred, KD Kraški dom in SKD France Prešeren. Duhovita predstavitev sezone bo na sporedu v torek, 11. oktobra v Nabrežini, 13. v Ricmanjih, 19. na Opčinah, 21. v Miljah, 22. v Trebčah, 24. v Peterlinovi dvorani v Trstu, 25. v Barkovljah, 26. v Šempolaju, 27. v Repnu in v soboto, 29. oktobra v Boljuncu.

Vabilo k abonmaju bo zaobjelo tudi goriški teritorij, saj bo skeč za predstavitev programa na sporedu v petek, 14. oktobra na sedežu SKD

Danica na Vrhu, v soboto, 15. oktobra ob 18.00 na Bratinovem dvorcu v Gorici (v primeru slabega vremena pa v baru centra Bratuž) s sodelovanjem Kulturnega centra Lojze Bratuž, Kulturnega doma Gorica in goriškega sedeža ZSKD, 17. oktobra v avditoriju v Ronkah s sodelovanjem Združenja staršev romljanske šole, SKD-ja Jadro in SKD-ja Tržič, 18. v Galeriji 75 na Bukovju v Števerjanu v sodelovanju s SKD Briški grič in Skupino 75, v četrtek, 20. pa na sedežu društva Hrast v Dobreddobu, kjer je večer nastal s sodelovanjem omenjenega gostitelja in društva Jezero. Vstop bo za vse termine brezplačen.

Ob koncu vsake gledališke "provokacije" bo predstavnik gledališča na voljo za rezervacije abonmajev kot tudi za dodatne informacije o sezoni in o abonmajskih formulah. Vse novosti in vsebine sezone so na voljo tudi na spletni strani gledališča HYPERLINK "<http://www.teaterssg.it/>"www.teaterssg.it. Med najbolj razveseljivimi in koristnimi pobudami, ki bodo znamenovale letošnjo sezono, bo ugodnost parkirnega prostora in prevoza v gledališče. Abonenti reda C bodo imeli na razpolago avtobus, ki bo ob nedeljah brezplačno vozil po okoliških vaseh do gledališča in nazaj, za ostale rede pa bodo imeli abonenti na razpolago parkirne bone po izjemni ceni 1,50 € (štiri ure) za parkirno hišo ParkSi na ulici Pietà 7. Ob petkih in sobotah bo avtobus brezplačno vozil iz parkirne hiše v gledališče in nazaj za predstave, ki so vključene v osnovni abonma in se odvijajo v Veliki dvorani.

VALVASONE - Zborovsko srečanje

MePZ Fran Venturini radostno zapel

Zbor od Domja, ki ga vodi Cinzia Sancin, se je udeležil XI. revije Cori in festa - Izkušnja je pevce obogatila

V nedeljo, 25. septembra, smo se člani Mešanega pevskega zbora Fran Venturini od Domja, s svojo pevevodjo Cinzia Sancin odpeljali v lepo srednjeveško mesto Valvasone v pokrajini Pordenone. Z velikim veseljem smo sprejeli vabilo na XI. revijo »Cori in festa« kot gostujoči zbor v predstavnistvu Zveze slovenskih kulturnih društev.

Na tem prelepem prazniku zborovskega petja je nastopilo 36 pevskih zborov. Glavnina teh je včlanjena v italijansko zvezo pevskih zborov U.S.C.I. iz Pordenona, ki je bil tudi organizator prireditve, ter še 7 gostujočih zborov iz Vidma, Gorice, Trsta, Belluna in Španije. Skupno je tako v nedeljo prepevalo preko 400 pevcev.

Naš zbor se je predstavil s pesmimi iz naše bogate zborovske zakladnice, zapeli pa smo tudi pesmi skladatelj iz našega Brega, kot so narodna Pohojena travca v priredbi Frana Venturinja, Moja vas Cveta Marca in Tam med skalami v Bregu Draga Žerjala, obe na besedilo Borisa Pangerca. Publika je po-

zorno sledila našemu izvajanju, ki se je odvijalo na trgu pred gradom, pohvalno pa se je tudi izrekla o našem mlademu solistu. Zvoki našega petja so se razlegali po velikem trgu in ustvarjali posebne občutke med nami in poslušalci. Lepemu vzdušju je pripomogla tudi lepota krajev, prekrasno sončno vreme in dobra or-

ganizacija. Vse skupaj je ustvarjalo skoraj magično sliko, ki se nam je globoko vtisnila v spomin.

Zborovski praznik se je začel že v jutranjih urah. Zbori so prepevali v raznih cerkvah, pri maši, po gostilnah, v raznih gostivnih kotičkih, na trgih, skratka po celem mestnem središču. Petje se

je razlegalo in prepletalo ves dan, vse do večera, ko se je na skupnem sklepnem koncertu na glavnem trgu pred stolnico še vsak zbor poslovil še z eno pesmijo.

Odšli smo proti domu obogateni z lepimi občutki in s ponosom, da pripadamo veliki družini zborovskega petja. (B.M.)

Pevci MePZ Venturini v srednjeveškem mestecu

Drevi začetek

»papirmate« Barcolane

Barcolana je že tretjič zapored tudi priložnost za odkrivanje knjig. Kulturna prireditve Barcolana di carta (Papirnata Barcolana) bo zaživela drevi ob 18. uri, ko bo kapitan fregate Francesco Maugeri z avtorjem Giovannijem Lattanzijem predstavil knjigo Portaei Cavour presidio di libertà sui mari. Predstavitev bo v Gas Natural Areni, velikem šotoru, ki so ga postavili pred Pomorsko postajo. Na postaji pa je uradna razstava italijanske mornarice. Jutri ob isti uri bodo v omenjenem šotoru predvajali dokumentarni film o samotarskih plovbah Stretti al vento. V petek popoldne se bo v Pomorskem muzeju v Ulici Campo Marzio začel osrednji del kulturnega programa s predstavitvijo knjige Mario Marzari, il fondo del civico Museo del Mare. Na pobudo Občine Trst bodo javnosti predstavili obilno gradivo, ki ga je muzeju daroval novinar in fotograf Mario Marzari. Ob 18. uri bo sledila predstavitev fotografske publikacije La Sacchetta, storie e immagini del cuore marinaro di Trieste, ki sta jo uredila novinar Claudio Ernè in raziskovalka Tiziana Oselladore.

POMORSKI MUZEJ - Edi Kante gost prireditve o Trstu in morju

Prijahal je vinar in razmišljal o vlogi človekove energije

Edi Kante (v ozadju) je pred občinstvo prijahal na konju ter ob spremstvu jezdeca na lipcancu

KROMA

Praprovski vinar Edi Kante je na ponedeljkovem večeru na dvorišču Pomorskega muzeja pri Sv. Andreju odigral vlogo zvezdnika. Obiskovalcem se je predstavil kar na konju (kar sicer ni prvič), nato je s šibo dajal navodila lipicanskemu konju, na katerem je sedel jezdec Fabio Bonazza. Z gostiteljem Marinom Vocciem je Kante zatem razmišljal o psiholoških adutih, ki omogočajo vinarju, da izkorišča svoje vrline in z radovedno iznajdljivostjo ustvarja nove kakovostne proizvode.

Večerno srečanje s Kantejem je sklenilo celodnevno prireditev v nizu Trieste, una storia scritta sull'acqua (Trst, zgodovina, napisana na vodi), posvečenemu odnosu med Trstom in morjem. Dopoldan je bil namenjen filozofskemu razmišljanju o Trstu, ki po mnenju nekaterih iz-

gublja svojo simbiozo z morjem. Zgodaj popoldne je bilo v ospredju ladjedelništvo, večer pa je bil posvečen vinu. Celodnevno pobudo sta organizirala Pomorski muzej (pod okriljem Občine Trst) in društvo Marevivo ob podpori podjetja Samer & Co. Shipping.

Dobro obiskan večer je imel kot omenjeno atraktiven »konjski« uvod (konje so nekoč uporabljali tudi za prevoz grozdja), nakar je priznanega vinarja učinkovito predstavil Marino Vocci. Omenil je, da se je Kante tudi po očetovi zaslugi vrnil k domači zemlji in se lotil poklica, ki je hkrati antičen in sodoben. Vinar v pisani srajci, ki s svojim govorniškim slogom in miselnimi preskoki nemalo spominja na Adriana Celentana, je poudaril, da oblika, materija in tehnika brez psihične energije nič ne pomenijo.

»Rodiš se z neomejenimi sposobnostmi, nekega dne pa izdihneš in te ni več. Na tebi je, kako si dotlej sam sebe razvijal,« je dejal Kante. Trdno je prepričan, da človekov osebni razvoj ne more mimo dela, »največje delo pa ni na polju, temveč v glavi, kjer spreminjaš samega sebe«.

Nadalje je vinar razlagal, da imajo vinogradniki in poljedelci intimen odnos z rastlinami, stalno jih negujejo in spoznavajo, od jutra do večera opažajo v vinogradu marsikatero spremembo. Sam ljubi tako morje kot konje, prvo ga vsako jutro navdaja s svežo energijo, pri konju pa mu je všeč to, da se na rebri požene v dir, medtem ko človek upočasni korak in začne sopihati. Tak mora biti duh vinarja, ki se noče zadovoljiti z dolgotrajnim ponavljanjem že znanih shem in vin: »Rudolf Steiner je pravil, da ko si nekaj srčno želiš, si to že dosegel. Za vsakim velikim proizvodom stoji velik človek.«

Vinogradnik s Piščancev Silvano Ferluga je med sklepno debato spomnil, da je tukajšnja zemlja resda kamnita in neprijazna, po drugi strani pa so klimatske razmere odlične, z bližino morja in blagodejnim vetrom na čelu, tako da ni potrebno uporabljati številnih umetnih produktov. Vocci je zaključil, da je v kraškem kamnu shranjena cela naša zgodovina, »v njem so odkrili 80 milijonov let starega dinosavra, pred stotimi leti so v skali kopali strelske jarko, danes pa kleti krajevnih vinarjev«.

Srečanje se je zaključilo z degustacijo vin Bole, Bibc, Ferluga, Kante, Leonardon, Lupinc, Milič, Sancin in Skerk, s praprovskim sirom in prigrizkom, ki ga je pripravila tovarna testenin Barone. (af)

Še nekaj mest za izlet KZ na Praznik kostanja v Bardo

Kmečka zveza obvešča, da je še nekaj prostih mest za tradicionalni jesenski izlet na Praznik kostanja v Bardu, ki bo v nedeljo 9. oktobra 2011. Obenem sporoča, da bo vozni red avtobusa sledeč: ob 7. uri iz Boljunca – gledališče Prešeren; 7.05 Zabrežec – avtobusna postaja; 7.10 Ricmanje – na ključu; 7.15 Bazovica – pred cerkvijo; 7.20 Padriče – avtobusna postaja; 7.25 Trebče – na trgu; 7.30 Opčine – pred Zadržno kraško banko; 7.40 Prosek – gostilna Lukša; 7.45 Križ – avtobusna postaja; 7.50 Nabrežina – pri Kamnarski hiši; 7.55 Sesslan – avtobusna postaja (pred bencinsko črpalko); 8. Štivan – avtobusna postaja.

Program izleta: 9.30: postanek v Čedadu; 10.30: odhod iz Čedadu; 11.30 maša ob spremstvu zbora »Naše vasi« iz Tipane; 12.30: odprtje umetniške razstave Stanke Golob in Lenke Hrast; 13: kosilo s tipičnimi krajevnimi kulinaricnimi specialitetami (Ocikana, posebna vrsta njokov, požganik (klobasa z omako iz mleka in moke) itd. ter priljubljena gubanca. Med kosilom bodo igrala diatonične harmonike iz Benečije; 14: glasba z ansamblom Brjar iz Brd; 15: Kogojevi dnevi – Koncert ansambla Zagreb Saxophone Quartet v bardski cerkvi; 16: ogled muzeja tradicionalnih dejavnosti Terskih dolin v spremstvu Viljema Černa; 17: odhod in kratek postanek na poti domov.

Včeraj danes

Danes, SREDA, 5. oktobra 2011
MARCEL

Sonce vzide ob 7.08 in zatone ob 18.39 - Dolžina dneva 11.31 - Luna vzide ob 15.25.

Jutri, ČETRTEK, 6. oktobra 2011
VERA

VREME VČERAJ: temperatura zraka 21,1 stopinje C, zračni tlak 1022,5 mb raste, vlaga 65-odstotna, brezvetrije, nebo jasno, morje mirno, temperatura morja 22 stopinj C.

Lekarne

Do sobote, 8. oktobra 2011

Običajni urnik lekarn:
od 8.30 do 13.00
in od 16.00 do 19.30

Lekarne odprte
tudi od 13.00 do 16.00

Trg Venezia 2 - 040 308248, Ul. Curiel 7/B - 040 281256, Bazovica - Ul. Gruđen 27 - 040 9221294 - samo s pred-

hodnim telefonskim pozivom in nujnim receptom.

Lekarne odprte
tudi od 19.30 do 20.30

Trg Venezia 2, Ul. Curiel 7/B, Ul. Ginnastica 6, Bazovica - Ul. Gruđen 27 - 040 9221294 - samo s predhodnim telefonskim pozivom in nujnim receptom.

NOČNA SLUŽBA
Lekarna odprta od 20.30 do 8.30
Ul. Ginnastica 6 - 040 772148.

www.farmacistitrieste.it

118: hitra pomoč in dežurna zdravstvena služba (od 20. do 8. ure, predpraznična od 14. do 20. ure in praznična od 8. do 20. ure)
Za dostavljanje nujnih zdravil na dom, tel. 040 350505 - Televita.
Telefonska centrala Zdravstvenega podjetja in bolnišnic: 040 399-1111.
Informacije KZE, bolnišnic in otroške bolnišnice, tel. (zelena številka) 800 - 991170, od ponedeljka do petka od 8. do 18. ure, ob sobotah od 8. do 14. ure. Nudi informacije o zdravstvenih storitvah, o združenih tržaških bolnišnicah in o otroški bolnišnici Burlo Garofolo.

Kino

AMBASCIATORI - 16.30, 18.20, 20.15, 22.15 »L'alba del pianeta delle scimmie«.

ARISTON - 17.00, 21.00 »A Dangerous Method«.

CINECITY - 16.00, 18.05, 20.10, 22.15 »Drive«; 11.10, 16.30, 19.05, 21.40 »Blood Story«; 11.10, 15.55, 18.00, 20.05, 22.10 »Baciato dalla fortuna«; 15.45, 17.55, 20.05, 22.15 »L'alba del pianeta delle scimmie«; 16.15, 18.10, 20.05, 22.00 »Ma come fa a far tutto?«; 22.10 »Niente da dichiarare?«; 16.30 »I Puffi 3D«; 15.50, 17.55, 20.00 »I Puffi«; 19.50 »Crazy stupid love«; 22.15 »Super 8«.

FELLINI - 17.00, 20.20 »Terraferma«; 18.40, 22.00 »Ma come fa a far tutto?«.

GIOTTO MULTISALA 1 - (Ulica Giotto 8) 16.30, 18.20, 20.15, 22.15 »Drive«.

GIOTTO MULTISALA 2 - 16.30, 17.55, 19.20, 20.45, 22.15 »Carnage«.

GIOTTO MULTISALA 3 - 16.30, 18.20, 20.10, 22.00 »Baciato dalla fortuna«.

KOPER - KOLOSEJ - 18.10, 20.10, 22.10 »Johnny English 2«; 19.20 »Kavboji in vesoljci«; 17.00, 19.10, 21.20 »Lahko

Danes praznuje v Borštu

Franc Petaros mladih

100 let.

Še mnogo srečnih in
zdravih let v krogu
svojih dragih mu želijo

bčeri Tončka in Mira z družinama,
vnuka Francesco in Deva z družino,
pravnuka Magdala in Martin
ter negovalka Marica

noč, gospodična«; 16.20, 17.50 »Medvedek Pu«; 21.40 »Ta nora ljubezen«; 16.00 »Zelena svetilka«.

KOPER - PLANET TUŠ 16.50 »Smrkci 3D (sinhr.)«; 17.00 »Smrkci (sinhr.)«; 20.15 »Ta nora ljubezen«; 16.30 »Oskrbnik«; 16.00, 18.20, 19.20, 20.40, 21.40 »Johnny English 2«; 16.15, 18.45, 21.15 »Prijatelja samo za seks«; 15.00, 16.40, 18.25 »Medvedek Pu (sinhr.)«; 18.40, 20.50 »Lahko noč, gospodična«; 19.10, 21.30 »Noč morskih psov 3D«.

NAZIONALE - Dvorana 1: 16.20, 18.15, 20.15, 22.15 »Blood story«; Dvorana 2: 16.40 »I Puffi«; 18.15, 20.20 »I Puffi 3D«; 22.15 »Super 8«; Dvorana 3: 16.45 »Kung fu Panda 2«; 18.15, 20.15, 22.15 »Niente da dichiarare?«; Dvorana 4: 16.20, 18.15, 20.15, 22.15 »La pelle che abito«.

SUPER - Film prepovedan mladim iz-
pod 18. leta starosti.

TRŽIČ - KINEMAX - Dvorana 1: 18.00, 20.10, 22.10 »Drive«; Dvorana 2: 17.30, 19.50 »I Puffi - 3D (dig.)«; 22.00 »La pelle che abito«; Dvorana 3: 17.30, 19.50, 22.00 »L'alba del pianeta delle scimmie«; Dvorana 4: 17.45, 19.50, 22.00 »Blood story«; Dvorana 5: 17.30, 20.00, 22.10 »Baciato dalla fortuna«.

Prireditve

NARODNA IN ŠTUDIJSKA KNJIŽNICA priredi odprtje razstave »Označevalne točke« Elene Guglielmotti. Odprtje razstave bo v petek, 7. oktobra, ob 17.30. Predstavila jo bo Aleksandra Velise, glasbeni utrinek Jakob Jugovic, saksofon.

SKD VIGRED vabi 7., 8. in 9. oktobra v Praprotno 16. kraški Oktoberfest pod šotorom. V petek 7. oktobra, ob 19. uri nastop godbe Salež, sledi ples s skupino Kraški ovčarji. V soboto, 8. oktobra, ob 15. uri Ex tempore, turnir v briškoli in taborniški kotichek s taborniki RMV Ts-Go. Od 16. do 18. ure plesna delavnica, ob 18.30 nastop plesnih skupin, od 19.30 ples z ansamblom Alter ego in Dj Janka-Valom. V nedeljo, 9. oktobra, od 9.15 do 9.45 zbiralšče za 16. pohod »Na Krasu je krasno«, ob 11. uri odprtje kioskov, od 14. do 16. ure ples z ansamblom Domači zvoki, ob 16. uri Muzikfest - srečanje ljudskih godcev in pevcev, sledi ples s Kraškimi muzikanti.

16. KRAŠKI MUZIKFEST vabi v nedeljo, 9. oktobra, ob 16. uri v Praprotno, godce in pevce, ki igrajo na katerekoli instrumente, le da so v postavi od dua do številne skupine. Srečanje je razdeljeno v dve kategoriji: 1.: do 14. leta, 2.: za odrasle, skupina je lahko tudi mešana. Prijave do sobote, 8. oktobra, zvečer, tel. 380-3584580, email: tajnistvo@skdvigred.org

POKLON IGNACIJU OTI Ob 10. obletnici smrti, SKD V. Vodnik, Zveza slovenskih kulturnih društev, Javni sklad Republike Slovenije za kulturne dejavnosti, Urad Vlade Republike Slovenije za Slovence v zamejstvu in po svetu, SIOT s.p.a., Občina Dolina in Pokrajina Trst vabijo v nedeljo, 9. oktobra, ob 17. uri v Dolino na odprtje spominskega obeležja na rojstni hiši Ignacija Ote. Odkritju sledi v društveni dvorani predstavitev zgoščenke »Da bi iz moje pesmi« MoPZ V. Vodnik.

RAZSTAVA v osmici družine Fabec v Mavhinjah. V obratovalnem času osmice do 16. oktobra so na ogled fotografije zgodovinarke Mirte Čok in naravoslovne ilustracije (akvareli) akad. slikarke Katherine Kalc. Vabljeni. ZVEZA SLOVENSkih KULTURNIH DRUŠTEV vabi na svečano podelitev nagrad in priznanj Natečaja za nagrado Ignacij Ota, ki bo v nedeljo, 16. oktobra, ob 18. uri v Občinskem gledališču France Prešeren v Boljuncu v

Vse najboljše,
mama

Vera

za tvoj rojstni dan.

Boris in Franco

okviru počastitve 80-letnice rojstva in 10-letnice smrti skladatelja Ignacija Ote, ki jo pripravljajo društvo SKD Valentin Vodnik, skladateljeva družina in prijatelji.

Osmice

FRANC IN TOMAŽ sta v Mavhinjah odprla osmico. Tel. št. 040-299442. Vljudno vabljeni!

OSMICA je odprta pri Škerku v Praprotnu. Tel. 040-200156.

STEVO ZAHAR je v Borštu št. 58 odprl osmico. Vljudno vabljeni. Tel. št.: 040-228451.

Izleti

OBISK SEJMA GRADBENIŠTVA SAIE V BOLOGNI Slovensko deželno gospodarsko združenje v sodelovanju s tržaškim Confartigianatom prireja v soboto, 8. oktobra, celodnevni avtobusni izlet na mednarodni sejem gradbeništva SAIE v Bologni. Vse zainteresente pozivamo, da se najkasneje do četrтка, 6. oktobra, javijo tajništvu SDGZ (info@sdgz.it ali 040-6724824/28), da pravočasno rezerviramo mesta na avtobusu (razpoložljivost je omejena!). Odhod je predviden ob 6. uri s trga Oberdan, ob 6.10 izpred sladoledarne Pipolo v Barkovljah ali ob 6.20 na avtocestnem počivališču Devin Sever. Kdor se bo izleta udeležil naj nam nujno javi kje bo stopil na avtobus!

ROMANJE V PADOVO V soboto, 8. oktobra, bomo poromali v Padovo. V baziliki sv. Antona bomo imeli sv. mašo, nato pa ogled vsega, kar spominja na svetnika. Šli bomo h kapucinom, kjer je živel in umrl svetnik Leopold Mandič. Po kosilu bomo obiskali še kraje v okolici Padove, ki spominjajo na sv. Antona: Camposampiero in Padova Arcella. Za vpis in vse ostale informacije pokličite čim prej tel. št. 347-9322123.

KMEČKA ZVEZA prireja 9. oktobra tradicionalni jesenski izlet na Praznik kostanja v Bardu. Odhod avtobusa iz Boljunca, ki bo peljal po običajnem voznom redu, ob 7. uri. Podrobne informacije lahko dobite v uradih Kmečke zveze ali po tel. 040-362941.

DRUŠTVO PRIJATELJEV NANOS iz Sežane organizira izlet v Bosno, odhod 13. in povratek 16. oktobra, še nekaj prostih mest. Informacije na tel. št.: 00386-41634750 (Dušan) ali dusan.pavlica@siol.net.

Loterija 4. oktobra 2011

Bari	8	45	88	46	18
Cagliari	78	84	52	55	49
Firence	90	63	76	4	9
Genova	29	73	81	47	34
Milan	3	77	10	86	61
Neapelj	76	71	7	17	60
Palermo	53	43	45	4	25
Rim	88	53	28	14	30
Turin	11	6	27	65	72
Benetke	7	37	22	40	28
Nazionale	39	17	76	72	20

Super Enalotto št. 119

1	8	41	68	69	73	jolly 50
Nagradni sklad						2.589.658,56 €
Brez dobitnika s 6 točkami Jackpot						19.247.346,48 €
Brez dobitnika s 5+1 točkami						– €
13 dobitnikov s 5 točkami						29.880,68 €
1.501 dobitnikov s 4 točkami						258,79 €
52.871 dobitnikov s 3 točkami						14,69 €

Superstar

27

Brez dobitnika s 6 točkami	– €
Brez dobitnika s 5+1 točkami	– €
Brez dobitnika s 5 točkami	– €
8 dobitnikov s 4 točkami	25.879,00 €
285 dobitnikov s 3 točkami	1.469,00 €
3.952 dobitnikov z 2 točkama	100,00 €
23.648 dobitnikov z 1 točko	10,00 €
48.895 dobitnikov z 0 točkami	5,00 €

PORTOROŽ - Po 14. Festivalu slovenskega filma

Leto slovenskega celovečernega filma

Z vesnami nagrajeni filmi in ne zaslužijo ogled

Prizor iz Cvitkovičevega filma Arheo, ki je prejel največ nagrad

Nekaj dni po podelitvi nagrad vesna slovenskim filmom na festivalu v Portorožu, sta še vedno živa občutek in pričanje, da je šlo za res izjemno tridnevno, na kateri so novi slovenski celovečerni filmi dokazali, da so dobri prav vsi po vrsti. Kratki in dokumentarni filmi so že kdaj doživeli zmagoslavje in navdušenje publike, celovečerni pa so vedno računali tudi na prizanesljivost občinstva ali na njegovo resignacijo.

Nagrada so bili že sami obiski predstav in podelitve nagrad je zgledala le stvar konjunktive, oportunisti, slučajnosti. Žirija je sredi te strnjene kvalitetne ponudbe imela trdo delo, a vendarle ji je uspelo, da je iz snopa le izbrala zmagovalca. Najpomembnejše nagrade so se namreč strnile okrog filma Arheo Jana Cvitkoviča, ki je prejel vesno za režijo, nagrajena je bila fotografija Jureta Černeca in tudi film kot delo celotne ekipe (in seveda tudi producenta Jožka Rutarja). Nekaj hudega se je zgodilo na zemlji, da se ljudje morajo (ponovno?) učiti življenja, ne znajo več govoriti, ne znajo več čustvovati. Kako graditi človeško in človečno vzajemnost, se sprašuje film, ki gradi na sliki, zvokih, igralcih in naravi, trdi in skopi, čeprav kraško barviti in namočeni. Z neba-zraka prihajamo, z zemljo smo spojeni, v vodi se očistujemo, ognja se poslužujemo: to so prvinski elementi, s katerimi moramo odgaziti v novo življenje v skupnosti, on, ona in nedolžno ono. Morda je prejšnjemu človeštvu, ki ga več ni, zmanjkalo prav nedolžnosti. Če je za avtorja film molitev, bo za marsikaterega gledalca naporna izkušnja, ker je delo na meji galerijskega filma, umanjali so mu

razpoznavni dramski elementi in zato temelji na kontemplaciji in notranjemu doživljanju.

Sam Cvitkovič se je pojavil v vlogi ljubimca čudaka v drugem filmu, Lahko noč, gospodična, ki ga je »nagradno žrebanje« malce prezrlo. Režiser Metod Pevec pritajeno govori skozi njegov tokratni ženski lik (spet Polona Juh), da odnosi med žensko in moškim niso preprosti. Slovenski moški se raje skrivajo, kot pa da bi pogledali stvarjem v oči, predvsem če gre za čustva in razmerja, in so v principu sploh nezanesljivi. Na tanke strune je Metod Pevec zaigral tudi pri ganljivem dokumentarnem filmu Aleksandrinke (vesna za dokumentarni film), v katerem sledi tudi dvem skupinam pričevalcev: srečnejšim otrokom, ki so bili deležni pozornosti vsak svoje aleksandrinke kot nadomestne matere; na drugi pa zapuščenim, ki se jim besedi mati in pogrešanje istovetita. Kri pa je le voda, če ni bližine.

Miran Zupanič se je v svoji črni komediji v formi tv drame Zmaga (ali kako je Maks Bigec zasukal kolo zgodovine) dotaknil družbenega vprašanja ukinjanja težke industrije in fenomena brezposelnosti na Štajerskem. Delavec na čakanju (odlični Vlado Novak) ni nič dosegel, s tem da je ugrabil predsednika uprave, le razumel je, da sta z različnih planetov. Za svojo poštenost pa mora še kazni plačati, to je to: sveta preproščina, upornik z razlogom, ko na svetu razloga več ni! Svet se ne bo spremenil. Nasprotnega mnenja je Andrej Košak, ki se je za svojo stilizirano družbeno primerost Stanje šoka navdihnil ob slovitim filmu Goodbye, Lenin in nanizal, kaj se

zgodí, ko se po 10 let trajajočem stanju šoka kovinar zbudi prav na dan poroke svoje (bivše) žene. Na koncu junak prežene spletkarske finančnike iz tovarne in postane kar voditelj in ideolog splošne družbene prenove. Škoda le, da Košak ni Jaques Tati, kovinar - Martin Marion (vesna za posebne dosežke) pa bi lahko postal Monsieur Hulot.

Dva filma nosita lep generacijski pečat in sta hkrati vrhunske kakovosti. V filmu Kruha in iger Klemen Dvornik z odlično režijsko taktirko obdela ozadje popularne televizijske igre v času ugašajočega socializma in predstavlja, kako je življenje prava komedija. Dve odlični vlogi sta bili nagrajeni z vesnami za stransko vlogo: tv ikona Jonas Žnidaršič za vlogo od njega fascinirane gospodinje. Zaslužna je seveda tudi scenografka Katarja Horbat (vesna), ki je upodobila to že zgodovinsko okolje. Drugačen je register filma Izlet Nejc Gazvode, ki je delo dobesedno brez scenarističnega predaha (režiserju vesna za scenarij), dva od nasprotje Cvitkovičevega filma Arheo. V njem so trije bivši sošolci »brez razloga« vojaki v Iraku, v pričakovanju študijskega potovanja ali pa ničesar. Glavno je izlet z avtom do morja, odlet, ki razkrije resnično stanje stvari, čutnost, preteklost, obup, bolezen, življenje. Poleg vrhunske režije so izjemni mladi igralci, dva od katerih z vesno v roki (Jure Henigman in filmsko presenetljiva Nina Rakovec), nagrajena pa je tudi glasba (Rok Pezdirc in Urša Golob) ter montaža (sam avtor Nejc Gazvoda in Janez Lapajne). Skratka: ogled obvezen.

Aleš Doktorič

FESTIVAL HARMONIJE - B. Pahor v Abrucih

Prihodnost je v spoznavanju drugega

Tri srečanja z avtorjem in bralna predstava

Tržaški pisatelj Boris Pahor je bil pretekli konec tedna gost mednarodnega Festivala harmonije (Festival dell'Armonia) v Abrucih. Festival se je začel že 22. septembra in je bil v glavnem posvečen ženskim figuram neke od srednjega veka do današnjih dni, tržaški gost pa je poskrbel za nekoliko različen, osebni zaključek. Od sobote, 1. oktobra, do vključno ponedeljka, 3. oktobra, so organizatorji namreč priredili tri srečanja s Pahorjem in pa bralno predstavo *Fiori per un lebbroso oz. Rože za gobavca*.

Da je Boris Pahor že del kulture vseh nas, nam je včeraj povedal Daniele Ruzzier, ki je z Berlinčanko Gabby Bultmann umetniški vodja festivala. Svoja pričevanja o fašističnem nasilju nad slovenskim ljudstvom je Pahor ponudil tudi tamkajšnjim ljudem. Številni so se namreč udeležili srečanja med avtorjem in predstavniki oblasti oz. književniki, na katerem je ugledni gost glasno opozoril na hude čase, v katerih se danes nahajamo. Vse je pozval k pozornosti, saj lahko neuravnovešenost današnjih dni privede do diktatorskih izbruhov.

Tržaški gost se je v Lancianu srečal tudi s tamkajšnjimi dijaki višjih srednjih šol. V pogovoru z univerzitetnim docentom Giuliom Lucchetto, ki na univerzi v Chietiju poučuje zgodovino (od antike do danes) sta se dotaknila takratne Italije, ki je bila razdeljena na severno in južno, ki se med seboj sploh nista poznali, kaj šele, da bi se prepoznali kot del iste države.

Pahor je s svojim prijetnim načinom pripovedovanja prevzel mlado publiko in vsi so osvojili njegov poziv, naj skrbimo, da bo Evropa spet taka, kot je bila nekoč: taka, kjer bo vladala strpnost in kjer bodo različni jeziki in različne kulture dobrodošla obogatitev. K temu lahko prispeva tudi literatura pravi Ruzzier, ki v nasprotju s politiko ponuja izzive človečnosti in možne spremembe.

V cerkvi sv. Lucije v Lancianu je bila na sporedu tudi bralna predstava *Fiori per un lebbroso*. Istoimenska novela je v italijanščini izšla v zbirki *Il rogo nel porto*, režiser Ulderico Mannani pa se je že pred leti odločil za njeno dramsko predelavo. Nastala je tako bralna predstava, ki jo je v Trstu najprej uprizorila pokojna Lidija Kozlovič, sedaj pa je v njej nastopil Daniele Ruzzier. Igralec je ocenil, da gre za sodobno tragedijo, ki jo je Pahor mojstrsko napisal »kot krik nemega človeka, kot jasno sliko skritega dogajanja, za katerega nihče ni plačal in nihče se ni opravičil. Vabi nas, naj se zavedamo, da je prihodnost v dialogu z drugim, v spoznavanju drugega.« Naša naloga je ta, je nadaljeval Ruzzier, da ne skrivamo več preteklosti, da ne hlinimo, da se nič ni pripetilo, pač pa da o dogodkih spregovorimo, predvsem mladim rodovom. »Mladi imajo pravico, da spoznajo resnico, da izvejo o jezikovnem genocidu, katerega žrtev je bila slovenska narodnostna skupnost in ki je bil dolgo, predolgo cenzuriran.« (sas)

OPERNO GLEDALIŠČE VERDI - Simfonična sezona

Poklon ustvarjalnosti Franza Liszta

Z orkestrom tržaškega gledališča, ki ga je vodil Gaetano D'Espinosa, je kot solistka nastopila oboistka Paola Fundaro

22. oktobra bomo slavili 200-letnico rojstva Franza Liszta, umetnika, ki je s svojo plemenitostjo in radodarnostjo celo življenje pomagal manj srečnim kolegom ne glede na dejstvo, da mu je nesebično razdajanje časa in denarja skrajšalo čas, ki bi ga lahko posvetil svojemu ustvarjalnemu in poustvarjalnemu delu. Velikokrat je raje dirigiral tuje kot pa svoje skladbe, nekaj več časa je odmeril svojemu klavirskemu opusu, čeprav je tudi na tem področju s številnimi priredbami dokazal svojo zlahtno dušo, ki je želela vseskozi streči glasbi, ne pa osebnim ambicijam. Dobrodošel je torej poklon, ki ga je tržaško operno gledališče sredi namenilo Lisztu v tretjem koncertu simfonične sezone: dobrodošel, čeprav izbrane skladbe ne moremo umestiti v sam višek Lisztove invencije. »Tasso, lament e trionfo (Tožba in zmagoslavje)« je naslov simfonične pesnitve, ki je nastala kot uvertura ob 100-letnici Goethejevega rojstva, ko so v Weimarju uprizorili dramo Torquato Tasso; uverturo je Liszt nato razširil, ob tem pa je glasba izgubila kohezijo in osledje treh obdobij Tassovega življenja nima veznega tkiva, ki bi z logično nitjo utrdilo prepričljivost idej. Tržaški orkester je vodil Gaetano D'Espinosa, mlad dirigent, ki si že uspešno utira pot v mednarodno kariero: nekatere kretnje razodevajo še ne povsem izpiljeno tehniko, vodstvo pa je dokaj natančno in posreduje orkestru muzikalno vizijo partiture. Žal je hitri delovni tempo sim-

Kot solistka je nastopila oboistka Paola Fundaro

F. ORG.

fonične sezone, kjer mora orkester vsak teden naštudirati nov program, nezaostven za poglobljen študij in to se je odražalo tudi v izvedbi Lisztove pesnitve.

Solistično točko je tokrat oblikovala Paola Fundaro, odlična solo oboistka tržaškega orkestra, ki svoje vrline stalno dokazuje tako v opernih kot v simfoničnih sezonah, ko njen instrument mehko zaplavlja nad

orkestralnim tkivom. Da je umetnica vredna zaupanja, pa tudi občudovanja, je bilo slišati predvsem v drugem stavku Koncerta za oboo, ki ga je Richard Strauss skomponiral v visoki starosti enainosemdesetih let. Fundaro je z božajočim in plemenitim zvokom oblikovala lepo melodijo, tako v prvem kot v tretjem stavku pa je bil dialog z orkestrom bolj previden kot sproščen, si-

cer pa vedno dobro usklajen. Oboistka je požela veliko povsem zasluženih aplavzov, v drugem delu koncerta pa smo ponovno poslušali Brahmsa: po 4. simfoniji, ki je zazvenela na prvem koncertu, je bila tokrat na vrsti 2. simfonija v D-duru op. 73. Rodila se je ob Vrbskem jezeru, v okviru prelepe narave, kjer so tudi Gustav Mahler, Hugo Wolf, Anton Webern in Alban Berg iskali in našli navdih, in glasba odraža spokojno, skoraj sončno počitniško razpoloženje, brez melanholije, ki je običajno vtakana v partituro hamburškega mojstra: morda ne ravno prešerno vedra, vsekakor brez dramatičnih konfliktov, ki se prepletajo v ostalih simfonijah. Celo popularna Uspavanka-Wiegenlied-sicer rahlo predelana, je našla svoje mesto v prvem stavku poleg drugih melodij, ki imajo podeželsko-pastoralni značaj. Morda je ravno odsotnost razgibane dramaturgije kriva za nekoliko plitvo interpretacijo: D'Espinosa je sicer zaokroženo vodil mehko fraziranje orkestra ter lepo uravnaval dinamično paleto, na razpoznavni interpretativni pečat pa smo morali počakati do četrtega stavka, ki je skoraj praznično radostjo napel poustvarjalni naboj orkestra in pripeljal simfonijo do triumfalnega epiloga. Veliko aplavzov je nagradilo trud poustvarjalcev, ki nam bodo v petek in soboto pripravili klasični program z Beethovnom in Mozartom.

Katja Kralj

EU - Zasednji finančnih ministrov evroskupine in evropske sedemindvajseterice

Odločitev o Grčiji preložena, dogovor o zavarovanju poroštev

Potrjen kompromis z Evropskim parlamentom o svežnju 6 zakonodajnih predlogov, imenovanem »6 pack«

LUXEMBOURG - Finančni ministri držav v območju evra so v ponedeljek v Luksemburgu vnovič preložili odločitev o izplačilu naslednjega obroka posojil Grčiji ter zavrnilo kakršno koli možnost bankrota države ali njenega izstopa iz območja evra. Poleg tega so doslegli dogovor o zavarovanju poroštev Grčiji.

Nihče se ni zavzemal za bankrot Grčije ali njen izstop iz območja evra, je po sedemurnem sestanku povedal šef evroskupine Jean-Claude Juncker. "Odločno moram zavrniti vse govorice glede izstopa države iz območja evra ali kakršnega koli bankrota," je poudaril.

Po Junckerjevih besedah sicer poročilo o tem, ali Grčija izpolnjuje pogoje za izplačilo naslednjega obroka posojil v okviru lani dogovorjene pomoči, zelo verjetno ne bo pripravljeno pred 13. oktobrom, zato takrat ne bo sestanka evroskupine, ki je bil sicer predviden. Juncker je še povedal, da bo evroskupina odločitev o šestem obroku za Grčijo sprejela v oktobru in da država tega obroka v vrednosti osem milijard evrov ne bo potrebovala pred novembrom. Doslej je veljalo, da država denar v izogib bankrotu potrebuje do srede oktobra.

To je še ena preložitve izplačila šestega obroka posojil Grčiji v okviru lani dogovorjene pomoči v višini 110 milijard evrov. Ta bi namreč moral biti po prvotnih načrtih izplačan septembra, nato so ga preložili do srede oktobra, sedaj pa ga očitno ne bo pred novembrom.

Finančni ministri držav v območju evra so sicer dosegli dogovor o zavarovanju poroštev Grčiji v okviru druge javne pomoči državi v višini 109 milijard evrov, ki bo prišla iz časasnega kriznega sklada (EFSF). Zavarovanje lahko uveljavljajo vse članice območja evra, vendar pod določenimi pogoji. Za zdaj se je za zavarovanje odločila le Finska, medtem ko nekaj držav članic predlog še preučuje. Juncker sicer pričakuje, da se za zavarovanje ne bo odločila nobena druga država.

Država, ki se bo odločila za zavarovanje, bo morala vplačati kapital v stalni krizni sklad (ESM) v enkratnem znesku, medtem ko je sicer predvideno vplačilo v petih enakih letnih obrokih.

Poleg tega se bo morala odpovedati nekaterim koristim, ki jih bodo deležne preostale članice v okviru EFSF, ter na izplačilo zavarovanja počakati do zapadlosti posojil EFSF, kar je predvidoma od 15 do 30 let.

Finančni ministri EU so sicer vče-

Predsednik evroskupine, luksemburški premier Jean-Claude Juncker objema grškega finančnega ministra Evangelosa Venizelosa

ANSA

raj formalno potrdili kompromis z Evropskim parlamentom o svežnju šestih zakonodajnih predlogov, imenovanem »6 pack". Sveženj predvideva zaostritev proračunskih pravil in krepitev nadzora nad makroekonomskimi neravnovesji.

Zakonodajni sveženj med drugim predvideva večjo disciplino pri izvajanju pakta za stabilnost in rast. Ta pakt javnofinančni primanjkljaj omejuje pri treh odstotkih bruto domačega proizvoda (BDP), javni dolg pa pri 60 odstotkih BDP. Za državo, ki ne bo zmanjševala dolga po 1/20 od razlike med dejanskim in dovoljenim dolgom, je predvidena kazen v višini 0,2 odstotka BDP; obenem se kot kazen dodaja 1/10 razlike med dejanskim in ciljnim dolgom za posamezno leto po dvajsetinski stopnji zmanjševanja dolga, a skupna kazen ne sme preseči 0,5 odstotka BDP.

Poleg tega je državam, ki so prezahtevne, omogočeno triletno prilagoditveno obdobje, tako da bo ta ukrep nekoliko zamaknjen.

Za države s prekomernim primanjkljajem pa so predvidene kazni v višini 0,2 odstotka BDP, potem ko Evropska komisija ugotovi in Evropski svet potrdi, da država ne izvaja dovolj hitro stabilizacijskih ukrepov. V tem primeru je kazen najprej obrestovan depozit v omejeni vrednosti, nato neobrestovan depozit, ki v skrajnem primeru postane globa. Dosežen dogovor sicer od držav članic s preseženim primanjkljajem terjaja proračunski napor v višini vsaj 0,5 odstotka BDP letno.

Poleg tega dogovor predvideva tu-

ropski svet na predlog Evropske komisije ugotovil takšna neravnovesja, bo morala država članica najprej pripraviti akcijski načrt in ga začeti izvajati. Če ga ne bo, bo izpostavljena kazni v višini 0,1 odstotka BDP. Ta kazen bo lahko tudi vrnjena, če bo načrt izvedla naknadno.

Najtrši oreh v pogajanjih med Evropskim parlamentom in državami članicami je bilo vprašanje načina odločanja o sankcijah. V skladu s kompromisom se bo o sankcijah odločalo z obratno kvalificirano večino, kar pomeni, da bo sankcija na predlog Evropske komisije veljala, razen če jo bo zavrnila večina članic območja evra.

Za dokončno potrditev zakonodajnega svežnja preostane še en formalen korak - njegova dokončna potrditev po končanju uradnih prevodov v vseh 23 uradnih jezikov EU. Sveženj naj bi začel veljati najpozneje 1. januarja prihodnje leto.

Poleg tega so finančni ministri EU potrdili imenovanje Nemca Jörga Asmussena za novega glavnega ekonomista Evropske centralne banke (ECB). (STA)

GOSPODARSTVO - Več bank v težavah

Evropske borze krepko navzdol

FRANKFURT - Slabe vesti iz Evrope so včeraj znova potopile tečaje na borzah stare celine. Zatika se pri izplačilu nove tranše posojila Grčiji, na drugi strani pa so pesimizem na borze vnesle evropske banke. Belgija in Francija bosta morali reševati čezmejno banko Dexia, Deutsche Bank pa je znižala napoved dobička.

Indeks najpomembnejših podjetij v območju evra Eurostoxx 50 se je tako danes znižal za 2,21 odstotka in dan sklenil pri 2091,09 točke. V Frankfurtu je indeks DAX izgubil 2,98 odstotka in se oblikoval pri 5216,71 točke, medtem ko se je indeks francoskih delnic CAC 40 znižal za 2,61 odstotka in trgovanje končal pri 2850,55 točke. Na borzi v Londonu se je indeks FTSE 100 znižal za 2,58 odstotka na 4944,44 točke, medtem ko je v Zürichu indeks SMI zdrsnil za 0,93 odstotka na 5444,55 točke.

Milanski indeks FTSE Italia All-Share se je znižal za 2,46 odstotka in

se oblikoval pri 14.982,96 točke, na Dunaju pa je indeks ATX izgubil 2,53 odstotka vrednosti ter trgovanje končal pri 1825,60 točkah.

V ZDA so se medtem indeksi gibal neenotno. Predsednik ameriške centralne banke Federal Reserve (Fed) Ben Bernanke je opozoril zvezne kongresnike naj ne hitijo z zniževanjem proračunske porabe, ker gospodarstvo ostaja šibko. Poudaril je, da bo treba dolgoročno porabo bistveno znižati. Nekateri vidijo v njegovih besedah obete za nov stimulacijski paket za ameriško gospodarstvo.

Tečaj evra se je znova znižal in popoldne so na borzi v Frankfurtu z njim trgovali po tečaju okoli 1,3228 dolarja. Evropska centralna banka (ECB) je opoldne določila referenčni tečaj evra pri 1,3181 dolarja, potem ko je v ponedeljek referenčni tečaj stal pri 1,3327. Prav tako se je krepko pocenila nafta. (STA)

Zaradi odpuščanj v javnem sektorju blokirali ministrstva

ATENE - Grški protestniki so včeraj blokirali vhode v stavbe več ministrstev v Atenah, s čimer protestirajo proti novim varčevalnim načrtom grške vlade. Ti po novem vključujejo tudi odpustitev več kot 30.000 javnih uslužbencev, s čimer želi vlada med drugim izpolniti zaveze, dane za mednarodno posojilo. Stavke in protesti se bodo nadaljevali danes.

V Grčiji se trenutno končujejo pogovori med vlado in predstavniki t.i. trojke, ki jo sestavljajo predstavniki Evropske komisije, Evropske centralne banke (ECB) in Mednarodnega denarnega sklada (IMF). Trojka bo na podlagi pogovorov odločila, ali Grčiji izplačati naslednjo tranšo lani dogovorjenega posojila, težkega 110 milijard evrov. Če Grčija obroka, ki znaša osem milijard evrov, ne bo dobila, bo bankrotirala.

Ruski poslanci za kemično kastracijo pedofilov

MOSKVA - Spodnji dom ruskega parlamenta je včeraj v prvem branju soglasno podprl predlog zakona o višjih kaznih za pedofile, ki za večkratne storilce predvideva tudi obvezno kemično kastracijo ali dosmrtni zapor. S tem je Rusija korak bliže temu, da po Poljski postane druga evropska država, ki uvaja sporno kaznovanje s kemično kastracijo.

Predlog zakona je maja vložil ruski predsednik Dmitri Medvedjev. O njem morajo poslanci odločiti še v dveh branjih, nato ga bo obravnaval zgornji dom parlamenta, in veljavo pa stopi s podpisom Medvedjeva. Zakon uvaja kemično kastracijo za spolne zločine nad mlajšimi od 14 let za tiste storilce, ki so že bili obsojeni zaradi pedofilije. Na podlagi mnenja zdravniške komisije jo odredi sodišče. Pri kemični kastraciji osebi vbrizgajo zdravila, ki zmanjšajo spolno slo. Zakon tudi predvideva dosmrtno zaporno kazen za ponavljajoče se prestopnike. Po veljavni zakonodaji je najvišja zaporna kazen 20 let.

Obrambni ministri zveze Nato o Libiji in Kosovu

BRUSELJ - Obrambni ministri zveze Nato bodo danes in jutri na neformalnem zasedanju v Bruslju govorili o zmogljivostih in operacijah zaveznitstva. Pri prvi temi bo poudarek na razvoju koncepta "pametne obrambe" na podlagi naukov iz Libije, pri drugi pa bo po nedavnih napetostih v ospredju Kosovo, kjer v Natovi operaciji sodeluje tudi okoli 400 Slovencev. Dvodnevno neformalno zasedanje obrambnih ministrov 28 članic Nata velja predvsem za pripravo na vrh zaveznitstva, ki bo 20. in 21. maja prihodnje leto v Chicagu. (STA)

SOMALIJA - Samomorilski napadalec razstrelil tovornjak bombo

Napad islamskih teroristov v Mogadišu terjal najmanj 70 mrtvih in 42 ranjenih

MOGADIŠ - V središču Mogadiša, nedaleč od tamkajšnjih vladnih poslopj, je samomorilski napadalec včeraj razstrelil tovornjak bombo in pri tem po zadnjih podatkih reševalcev ubil 70 ljudi, 42 je ranjenih. Napad, za katerega je odgovornost prevzela islamiistična milica Šabab, je prekinil relativen mir, ki je v somalijski prestolnici vladal v zadnjih tednih.

Bomba je odjeknila v okrožju Kilometre Four, v katerem se med drugim nahaja sedež somalijske vlade. Ta naj bi v času napada ravno zasedala, poroča nemška tiskovna agencija dpa. Ameriška tiskovna agencija AP pa navaja, da je bomba eksplodirala pred ministrstvom za šolstvo.

Na prizorišču so prihiteli pripadniki mirovne misije Afriške unije (AU) v Somaliji ter vojaki in reševalci, ki skušajo sedaj poskrbeti za ranjene ter zagotoviti red in mir. Odgovornost za napad je v pogovoru za britanski BBC že prevzela somalijska skrajna islamistična milica Šabab oziroma v njenem

imenu tiskovni predstavnik milice šejk Ali Mohamed Rage.

Mirovniki AU in vladne sile so uspele milico Šabab, ki je povezana s teroristično mrežo Al Kaida, avgusta letos pregnati iz Mogadiša, vendar pa ta še naprej nadzoruje velik del juga države ter redno izvaja napade na pripadnike vojske in vladnih milic. Včerajšnji napad je bil najhujši v Mogadišu od avgustovskega umika pripadnikov milice iz mesta.

Napad so že obsodili generalni sekretar Združenih narodov Ban Ki Moon in ZDA. "Brezčuten napad na nedolžne civiliste je nerazumljiv," je poudaril Ban. Ameriški State Department pa je v odzivu na napad poudaril, da ta kaže na popolno nespoštovanje človeškega življenja s strani Šababa.

Somalija je sicer brez močne osrednje vlade že vse od leta 1991, ko je zdrsnila v državljansko vojno. Deli države se letos poleg tega soočajo z uničujočo sušo in lakoto. (STA)

Prizorišče napada v središču Mogadiša

ANSA

KITAJSKA - Oporečnik

Nobelov nagrajenec Liu Xiaobo za kratek čas zapustil zapor

PEKING - Kitajskega oporečnika in lanskega dobitnika Nobelove nagrade za mir Liu Xiaoboa so nedavno v zaporu obiskali njegovi trije bratje, ki so sporočili le, da je z njim vse v redu. Poleg tega so Liuju, ki od leta 2009 prestopa zaporno kazen zaradi pozivanja k političnim spremembam v državi, ob smrti očeta dovolili kratek obisk pri družini.

Kot je sporočil Liujev brat Liu Xiaoxuan, so brata v zaporu v mestu Jinzhou v severovzhodni provinci Liaoning obiskali minulo sredo. Dodal je še, da je zaprtega Nobelovega nagrajenca, ki naj bi bil zdrav, avgusta lahko obiskala tudi njegova soproga Liu Xia, ki je vse od podelitve nagrade konec lanskega leta v hišnem priporu. Poleg tega so Liuju sredi septembra dovolili kratek obisk pri njegovi družini prav tako na severovzhodu Kitajske, kjer so obeležili sedmi dan po smrti očeta. Kitajci namreč pokojnega ponavadi pokopljejo tretji dan po smrti, sedmi dan pa se ga spominijo z majhno spominsko slovesnostjo.

Včerajšnja novica o 55-letnem Liuju je prva, ki je prišla iz zapora na severovzhodu Kitajske, kjer je Liu zaprt vse od podelitve Nobelove nagrade za mir lanske leto. Liu si je nagrado prislužil "za dolg in nenasilen boj za temeljne človekove pravice na Kitajskem". Odločitev je naletela na jezne odzive v Pekingu. Liu je bil namreč decembra 2009 obsojen na enajstletno zaporno kazen kot eden od soavtorjev Listine 08, ki je pozivala k političnim spremembam na Kitajskem. (STA)

GORICA - Razvojne smernice zdravstvenega podjetja

Z dvema ambulantama krepijo teritorialne storitve

Vsem občanom na voljo dvojezična publikacija - Napovedujejo posvet na temo čezmejnega zdravstva

Goriško zdravstveno podjetje bo z dvema novima ambulantama okrepilo svoje teritorialne storitve. »Na Goriškem razpolagamo z vrhunskimi bolniškimi oddelki, med katerimi izstopajo okulistični, ortopedski, otorinolaringološki in drugi, vendar nekoliko zaostajamo, kar se tiče storitev na teritoriju. Zato smo se odločili, da poskusno odpremo dve ambulanti, v katerih ne bomo zagotavljali le odvzemanja krvnih vzorcev za analizo krvi, pač pa tudi druge zdravstvene storitve,« napoveduje direktor goriškega zdravstvenega podjetja Gianni Cortiula, ki je o razvojnih smernicah podjetja spregovoril med včerajšnjo predstavitvijo dvojezične publikacije zdravstvenih storitev (v ital. »Carta dei servizi«). Cortiula je najprej pojasnil, da so dokument izdelali na podlagi enoletnega srečevanja med zdravniki, bolničarskim osebjem in združenji bolnikov, tako da je postal osnova za nadgradnjo in izboljšanje zdravstvenih storitev. S prispevkom dežele FJK so publikacijo prevedli tudi v slovenščino, saj se na ta način želijo približati uporabnikom slovenskega jezika ter dokazati pozornost do njihov težav in zahtev.

»Med pripravo publikacije - zadnjo so pripravili pred petimi leti, ko je bil splošni zdravstveni okvir popolnoma drugačen - smo zbrali celo vrsto informacij o delovanju zdravstvenega podjetja. Izhajali smo iz predpostavke, da imamo eno bolnišnico, ki ima dva sedeža, enega v Gorici in enega v Trzinu, pri čemer ne čemo, da bi se njune storitve podvajale. Vsaka bolnišnica mora razviti svoje kompetence, seveda pa morata zagotoviti tudi splošno osnovno oskrbo,« poudarja Cortiula, ki je prepričan, da je treba izboljšati storitve na teritoriju. »Marsikdo se pritožuje, da so v oddelkih prve pomoči dolge vrste. Za reševanje tega vozla moramo ukrepati na teritoriju, saj je dokazano, da bi lahko marsikateremu bolniku pomagali na domu in zatem ne bi iskal pomoči v bolnišnici,« pojasnjuje Cortiula in napoveduje, da bosta dve novi ambulanti eksperimentalne narave, eno bodo odprli v severnem delu pokrajine, ena pa v južnem. »Pri njihovem vodenju bomo sodelovali z združenji prostovoljcev, ki lahko odigrajo izredno pomembno vlogo na teritoriju, saj s prve roke poznajo potrebe svojih oskrbovancev,« poudarja Cortiula in napoveduje, da bodo v kratkem ustanovili tudi konzulto, v katerem bodo poleg zdravnikov in bolničarjev tudi predstavniki organizacij prostovoljcev in bolnikov.

Generalni direktor je po dopoldanskem srečanju z časniki vsebino dvojezičnega dokumenta o storitvah zdravstvenega podjetja predstavil popoldne v deželni avditoriju. Ob odsotnosti predsednika deželne vlade Renza Tonda je predsednik goriške pokrajine Enrico Gherghetta pohvalil zdravstveno podjetje, da se je odločilo za prevod publikacije v slovenščino, Cortiula pa je napovedal, da bodo v kratkem priredili posvet na temo čezmejnega zdravstva. Po nagovorih je nastopila gledališka skupina, ki so jo sestavljali zdravniki, bolničarji in mladi. Za nastop jo je pripravil Pino Roveredo, ki je igro z naslovom »Parole allo specchio« tudi napisal. Gradivo za tekst je zbral med srečanji z zdravniškim in bolničarskim osebjem, z mladimi obiskovalkami centra za prehrambene težave in obiskovalci centra Sert.

Dvojezično publikacijo z informacijami o storitvah zdravstvenega podjetja bo mogoče dobiti v goriški in trziški bolnišnici, v raznih ambulantah in na sedežih združenj prostovoljcev. Tiskali so jo v nakladi 20.000 izvodov. (dr)

Gianni Cortiula

GORICA - Ljudsko štetje zavoda ISTAT

Slovenske pole za vse

V štirih rajonih jih bodo dobili vsi, v ostalih četrth bo treba zanje zaprositi - Pred desetimi leti zmeda in težave

Vsi goriški občani bodo ob ljudskem štetju zavoda ISTAT imeli možnost, da popisne pole izpolnijo v slovenskem jeziku. Popisovalci bodo prebivalcem štirih rajonov - Štandreža, Podgore, Pevme-Štmavra-Oslavja in Placute-Svetogorske četrti - dostavili na dom popisne pole v slovenskem in italijanskem jeziku, v ostalih rajonih pa bodo po pošti prejeli italijanski obrazec, za slovenskega pa bodo lahko zaprosili na županstvu.

Da bodo popisne pole v slovenskem in italijanskem jeziku v Štandrežu, Podgori, Pevmi in Placuti-Svetogorski četrti delili popisovalci, so se odločili, potem ko je uprava italijanskih pošt sporočila občini, da bi bile poštne pošiljke pretežke, zato ne bi poskrbeli za njihovo dostavo. Ker bi bila dostava mape s slovensko in italijansko popisno polo predraga, so sklenili, da to nalogo zaupajo popisovalcem. V središču mesta bo, kot rečeno, za dosta-

vo italijanskih popisnic poskrbela pošta, »nato bo mogoče slovenske obrazce dvigniti na županstvu,« kot potrjuje občinski svetnik Aleš Waltritsch. Popisne pole bo mogoče izpolniti tudi na spletu; na italijanskih obrazcih bo geslo, ki ga bodo morali za vnašanje podatkov uporabiti tudi tisti, ki hočejo na spletu izpolniti slovenski obrazec. Zavod ISTAT pričakuje, da se bodo številni državljani odločili za popisnice na spletu; tudi zaradi tega je letos na goriški občini 30 popisovalcev, pred desetimi leti pa jih je bilo kar 70.

Glede popisa iz leta 2001 smo zasledili trditve, da naj bi slovenske popisnice tedaj delili po vsej goriški občini. V resnici je bilo s slovenskimi polami cel kup težav, na kar je pred desetimi leti v tiskovnem sporočilu opozoril tudi pokojni Mirko Špacapan, takratni pokrajinski tajnik Slovenske skupnosti. Zapisal je, da na začetku popisa sploh ni bilo pol v slo-

venskem jeziku, pač pa so bile na razpolago samo italijanske popisnice. Občanom so celo pretli z globami, če jih ne bi izpolnili. Potem so dodali slovenska navodila, ki so jih nekateri izpolnjevali, vendar so popisovalci prevzemali le italijanske obrazce. Nazadnje je bilo treba poseči pri najvišjih državnih oblasteh, da je ISTAT zagotovil slovenske pole, ki jih je bilo treba dvigniti na občini ali pa zahtevati njihovo dostavo na dom. To seveda pomeni, da je na dom dobil slovensko polo le, kdor je zanj zaprosil, ostali pa so prejeli izključno italijansko.

Ker so bile leta 2001 slovenske pole na razpolago z veliko zamudo, jih številni goriški Slovenci tedaj niso izpolnili, čeprav bi si tega želeli. Ker so se bali glob, so italijanske popisnice izpolnili takoj, ko so jih dobili, saj ni bilo jasno, ali bodo slovenske popisne pole na voljo v predvidenih terminih.

GORICA - Odobrili izvršni načrt za obnovo grajskega obzidja

Utrjevanje se nadaljuje

Za drugi sklop del ima občina na razpolago 386.000 evrov - Ob zaključku posega bodo ponovno odprli pešpot
RONKE

Trk zaradi izgubljene pnevmatike

Tovornjak je med vožnjo po avtocesti nenadoma izgubil eno izmed pnevmatik, vanjo pa sta nato trčila rešilno vozilo in avtomobil. V ponedeljek popoldne je na avtocesti A4 v Ronkah zgodila prometna nesreča, v kateri se k sreči ni nihče telesno poškodoval. Turški tovornjak je ob 16.25 peljal v smeri proti Trstu, na poti pa mu je nenadoma odneslo eno pnevmatiko. Kako je do tega prišlo, še ni povsem jasno, zgleda pa, da so bili vijaki pnevmatike slabo priviti. 45-letnemu turškemu šoferju M.O. je uspelo takoj ustaviti kamion, vozili, ki sta peljali za tovornjakom v isti smeri, pa se nista mogli izogniti pnevmatiki. V rešilnem vozilu društva La salute iz Ločnika so bile tri osebe (ob 69-letnemu vozniku C.P. tudi bolničar in bolnik), za volanom avtomobila znamke Volvo XC60 pa je sedel 42-letni S.S. iz Ronk. Vozniki in potniki niso bili telesno poškodovani. Na kraj je prišla patrulja goriškega poveljstva prometne policije, ki preučuje okoliščine nesreče.

VILEŠ-GORICA

Zapora hitre ceste

Zaradi gradnje novega nadvoza bo do jutri ob 21. uri zaprli odsek hitre ceste med Gradiščem in Štandrežem v smeri Gorice ter še odsek med Gradiščem in Vilešem v smeri avtoceste A4; zapora bo trajala do 6. ure v petek, 7. oktobra. Nova zapora je predvidena v petek, ob 20. uri, ko bodo namestili jekleni lok na most ob štandreškem krožišču; hitro cesto bodo predvidoma ponovno odprli v soboto, 8. oktobra, ob 21. uri.

Grajsko obzidje zarašča rastlinje

BUMBACA

Nadaljuje se utrjevanje in čiščenje goriškega grajskega obzidja. Občinski odbor je v minulih dneh odobril izvršni načrt za obnovo še enega dela obzidja, potem ko so lani v okviru prvega skopa del utrdili njegov vzhodni del, ki ga je zaraščalo rastlinje.

Za drugi sklop del ima goriška občina na voljo 386.000 evrov, ki jih na razpolago dala dežela Furlanija-Juljska krajina. S tem denarjem bodo uredili in prilagodili varnostnim normam še en del obzidja, ki se je ponekod začelo krusiti zaradi zaraščanja rastlinja in zaradi pronicanja vode skozi razpoke med kamnitimi bloki. Ob zaključku obnovitvenega posega bo mogoče ponovno odpreti tudi pešpot ob vznožju grajskega obzidja, ki je trenutno iz varnostnih razlogov zaprta. Odobritvi

izvršnega načrta bo v prihodnjih tednih sledila priprava postopka za javno dražbo in za izbiro izvajalcev del.

V projekt ovrednotenja goriškega grajskega naselja in gradu je vključeno tudi obnavljanje Drevoreda D'Annunzio, ki se po zagotovilih občinske uprave bližajo h koncu. Po drugi strani naj bi se v začetku prihodnjega leta ali najkasneje spomladi v grajskem naselju začela obnova Trga Seghizzi, ki bo po novem primeren za prirejanje raznih prireditev in dogodkov, čeprav bo še vedno služil kot parkirišče. Tlačkani deli bodo iz porfirja, kraškega kamna in rečnega kamenja, ovrednotene pa bodo tudi zelenice. Visoki bori, ki rasejo ob trgu, bodo ostali na svojem mestu, ob le-teh pa bodo posadili nova drevesa.

NOVA GORICA

Sedaj iz Italije na delo v Slovenijo

ZORAN SIMČIČ

FOTO K.M.

»V zadnjem času opažamo, da več delavcev prihaja na delo iz Italije v Slovenijo - govorimo o nekaj desetinah primerov in o obmejnem območju - kot pa obratno, kar se je dogajalo dolga leta,« pojasnjuje Zoran Simčič, podpredsednik novogoriške Območne obrtno-podjetniške zbornice. Gre predvsem za tiste, ki opravljajo razna obrtniška dela, kot so zidarji, tesarji, polagali keramike, električarji, mehatroniki. Vsi naštet poklici so v Sloveniji med deficitarnimi, kar pomeni, da je povpraševanje po njih večje od ponudbe ter da se tudi vse manj mladih odloča za takšno šolanje. »Prav zato je treba več storiti na promociji poklicnega izobraževanja med mladimi,« je prepričana Nataša Mikulin iz območne obrtno-podjetniške zbornice.

Družbeno-politične spremembe, ki smo jim priča v zadnjih dveh desetletjih v Sloveniji, so marsikatero stalnico obrnile na glavo, še predvsem v obmejnem območju. In še predvsem v zadnjih letih. Če je bilo to, da bi Italijani hodili na delo čez mejo v Slovenijo, še v devetdesetih letih skoraj nepredstavljivo, je sedaj to očitno postalo dejstvo. »Odliv čez mejo se je ustavil,« potrjuje Simčič, »upam trditi, da so nam preko meje pred leti 'pobrali' kar nekaj poklicev: zidarje, tesarje, predvsem zaradi zaslužka, ki je bil v Italiji tudi dvakraten v primerjavi s Slovenijo. Danes se je zadeva stabilizirala, razlik v plači ni več velikih, pravzaprav enako zaslužijo tu kot v Italiji. V zadnjem letu opažamo, da so se Slovenci, ki so bili zaposleni v Italiji, začeli ponovno vračati nazaj in tu odpirati lastna podjetja. Zakaj? To je tudi delček Evrope - plače ob meji so se izenačile, pogoj so tukaj pri nas boljši kot so bili pred leti.« Še več, po sogovornikovih besedah prihaja sedaj več delavcev iz Italije v Slovenijo na delo kot pa obratno. Vzrok? »Zato ker je tu premalo tega kadra.« Pa so slovenski delodajalci pripravljeni zagotoviti Italijanom osebne dohodke, primerljive z italijanskimi - ti so kljub izenačitvi v zadnjih letih v večini primerov vendarle še vedno višji kot slovenski? »Če želiš mojstra z nekakega področja, ga moraš plačati. Če ga plačaš, ga imaš,« je jednat odgovor sogovornika, ki v sebi razkriva neusmiljeno logiko tržišča, tudi zaposlitvenega.

Ker v Sloveniji in tudi na Goriškem primanjkuje mladih, izobraženih v tehnični smeri in v poklicnih programih, se lokalne skupnosti in ustrezne institucije z različnimi vpodbudami trudijo ta trend, ki je nastal predvsem iz političnih vzrokov, obrniti. Izkazalo se je namreč, da kopice gimnazijskih maturantov oziroma diplomantov družboslovnih fakultet ni tako lahko zaposliti. Na Goriškem pa se je zgodila še ena posebnost: veliko mladih s poklicno izobrazbo se je za znatno večjo plačo raje zaposlovalo v igralništvu. »Primanjkuje predvsem kakovostnega kadra kuharjev, natakharjev, lesarjev, prevoznikov ..., zato s pomočjo goriških občin že drugo leto zapored organiziramo dogodek Promocija poklicev, kjer so osnovnošolcem na voljo delodajalci, dijaki in profesorji, ki jim nudijo vse informacije o določenih poklicih,« izpostavlja Boža Loverčič Špacapan, sekretarka na območni obrtno-podjetniški zbornici, dvodnevni dogodek, ki ga bo obiskalo okrog 500 osnovnošolcev, učencev 9. razredov. Na njem torej iz prve roke spoznavajo več kot 30 različnih poklicev.

Katja Munih

TRŽIČ - Pred desetimi leti odprtje Transmediinega multipleksa Kinemax

Naložbe so se obrestovale, danes stavijo na produkcijo

Boris Peric: Šeste dvorane še ne nameravamo urediti - Multipleks v Vilešu bi ogrozil obstoječe kinodvorane

Včeraj, 4. oktobra, je minilo natanko deset let od odprtja Kinemaxa v Trziču. Za družbo Transmedia, ki jo je leta 1991 ustanovila petnajstera goriških filmskih navdušencev iz vrst Kinoateljeja, je bilo odprtje takrat naj-sodobnejšega multipleksa v deželi FJK ogromen korak naprej. Projekt Kinemaxa, pravi predsednik Transmedie Boris Peric, je predstavljal veliko naložbo - sedem milijard lir gotovo ni bil drobiž -, hkrati pa je pomenil velik poslovni izziv.

Predsednik Peric, katere cilje ste si zastavljali ob odprtju Kinemaxa?

Na tržišču FJK smo želeli zasesti vmesni prostor med dvema bazenom, tržaškim in videmskim. Nameravali smo se predstaviti z dvojno ponudbo, v Trziču pretežno komercialno, na Goriškem pa nekoliko bolj avtorsko.

Ste cilj dosegli?

Absolutno. Tržiški Kinemax krije danes področje FJK, ki sega približno od Opčin do Palmanove: to je bazen, kjer se je usidral in iz katerega črpa gledalce, Gorica pa ima po drugi strani eno svojo pozicijo in odgovarja nekoliko drugačni viziji.

Kako se je od takrat spremenila želena kinematografska ponudba?

Po letu 2001 je nastal še multipleks v Pradamanu, ki je skupaj z nekaterimi novimi dvoranami nad Vidmom "zakoličil" bazen videmskih uporabnikov, v Trstu pa so odprli kino v centru Torri d'Europa, ki je privlačen za tržaške gledalce. Mi zasedamo vmesni prostor.

Katere so bile glavne naložbe v tržiški multipleks v zadnjih letih?

Nabavili smo nove projektorje za digitalizacijo nekaterih dvoran in obnovili notranjo kavarno. Posodobili smo tudi prodajne pulte.

Se je odprtje kavarne Qubik v kinu obrestovalo?

Ja, saj smo s tem obiskovalcem zagotovili boljše in bolj zanimivo ponudbo. Obisk bara je danes večji, kot je bil prej. Dobro obratuje tudi gostinski lokal, zdi se mi, da je celotno območje kina postalo kraj srečevanja za Trzičane.

Razmišljate tudi o novih naložbah?

Ne, na področju kinodvoran zaenkrat ne. Osredotočili se bomo na produkcijo, ki se začenja uveljavljati. Dokaz sta priznanji, ki sta ju na festivalu v Portorožu prejela filma Aleksandrine in Arheo, pri katerih je Transmedia koproducent.

Kaj pa pred leti napovedana šesta dvorana v tržiškem Kinemaxu?

V tem trenutku je ne bomo uredili. Med vzroki je tudi odprto vprašanje multipleksa v komercialnem parku ob veletrgovini IKEA v Vilešu. Po naših izračunih bi bil ta multipleks gotovo v izgubi: ob tem, da ne predstavljamo primerne ponudbe za ta teritorij, je treba upoštevati državne trende, saj multipleksi v trgovskih centrih izgubljajo na privlačnosti. Kljub temu pa bi ta nerentabilna naložba spravila tudi nas in druge kinodvorane v težave. Kar se pa tiče multipleksov na Majških poljanah in v Vrtojbi, menim, da jih ne bodo uresničili, saj je novogoriški bazen preveč omejen. (Ale)

Boris Peric in Giuseppe Longo BUMBACA

KINEMAX TRŽIČ - Direktor Giuseppe Longo

Poldrugi milijon ljudi v desetih letih

Čez poldrugi milijon, v povprečju okrog 150.000 letno. Toliko gledalcev je od svojega odprtja privabil tržiški Kinemax, ki obeležuje v teh dneh prvih deset let delovanja. »Deset lepih let, ki so bila polna zadoščenj, čeprav ni manjkalo težkih trenutkov. V mislih imam na primer leto 2006, ko je bilo za filmski sektor na splošno dokaj negativno,« pravi Giuseppe Longo, direktor in »duša« podjetja Transmedia, po katerem je desetletnica delovanja pomemben cilj, nad katerim je zelo ponosen. V okviru jubileja bodo danes vsem, ki bodo kupili vstopnico in si ogledali film v tržiškem multipleksu, podelili dodatno vstopnico, jutri pa bo kino zaprt, saj bo v njem potekal praznik podjetja.

»V desetletnem obdobju je v petih

dvoranah tržiškega multipleksa gledalo filme 1.564.000 ljudi. Kinemax ni le tržiški kino, saj je bazen uporabnikov širši, kot je pred desetimi leti pravilno ugotavljala študija Igorja Prinčiča. Kinemax ne privablja le gledalcev iz tržiškega območja, pač pa tudi iz Gradeža, tržaške pokrajine in Gorice,« pravi Longo, po katerem bi verjetno Kinemax Gorica ne mogel preživeti brez svojega tržiškega brata: »Goriški Kinemax je lep kino, kjer so na ogled dobri filmi, ob tem pa je za nas pomemben tudi zato, ker predstavlja našo zgodovino. Goriško letno povprečje pa je 50.000 gledalcev: samo s tem ne bi mogli vzdrževati ustanove, ki deluje na taki ravni. Menim, da ukinitve parkirnih mest na Travniku s tega vidika ni pomagalo, saj iščejo danes vsi čim večjo udobnost, kar velja predvsem na družine, s katerimi se kinodvorane "preživljajo".« Longo meni, da je moč tržiškega Kinemaxa predvsem v raznolikosti njegove ponudbe, saj vrti komercialne, pa tudi avtorske filme in s tem privablja najrazličnejše vrste gledalcev. »Da gre za nekoliko "različen" multipleks, so opazili tudi distributerji. Ko vprašam za kak film za goriško kinodvorano - tako Longo -, mi večkrat postavijo kot pogoj, da ga istočasno vrtimo tudi v Trziču.«

Med najpomembnejšimi naložbami družbe Transmedia v zadnjih letih je Longo izpostavil nakup opreme za predvajanje 3D in za digitalne projekcije, po zaslugu katere se je število obiskov povečalo. »Po filmu Avatar je zanimanje nekoliko upadlo, pričakujemo pa, da bo ponovno poskočilo s Spielbergovim "Tintinove dogodivščine",« pravi Longo in poudarja: »V ponos nam je, da je znala Transmedia biti vedno v koraku s časom. Gledalcem smo znali ponuditi vrhunsko ozvočenje, udobnost, obnovljeno kavarno, digitalno tehnologijo in še marsikaj.«

Tržiški Kinemax ima danes 15 uslužbencev, v njegovih dvoranah pa prirejajo tudi druge dogodke, kot so posveti, tečaji, srečanja in predstavitve filmov. Aprila je na primer svoj film Habemus Papam predstavil Nanni Moretti. Največ gledalcev je pet kinodvoran tržiškega Kinemaxa obiskalo leta 2010, ki ga je zaznamoval film Avatar, na drugi stopnički pa je s 178.000 gledalci leto 2004, ko je bil najuspešnejši film Gladiator Ridleyja Scotta. 172.000 gledalcev so naštetli leta 2007, ko je bil na ogled film »La ragazza del lago« Andree Malaolija, v prvem polletju letošnjega leta pa so prodali 92.000 vstopnic. »Septembra, ko je navadno obisk v kinodvoranah najvišji, smo letos zabeležili najnižje število gledalcev v zadnjih desetih letih. Ta upad so zabeležili v celi Italiji,« zaključuje Longo. (Ale)

Tržiški Kinemax (desno), vodilni moške Transmedie s sodelavci in prijatelji na otvoritvenem večeru, ki je potekal 4. oktobra 2001 (spodaj)

FOTO A.W., ALTRAN

TRŽIČ - Fincantieri

»Podpis dogovora odgovorno dejanje«

Podpis dogovora med enotnim sindikalnim predstavništvom in družbo Fincantieri predstavlja je zelo odgovorno dejanje v odnosu do delavcev iz tržiške ladjedelnice. Tako poudarja deželni tajnik sindikata CGIL Franco Belci v zvezi z dogovorom, ki predvideva krčenje 250 mest v tržiški ladjedelnici Fincantieri, kjer bodo znižanje zaposlitvene ravni dosegli s poseganjem po prostovoljni mobilnosti in dopolnilni blagajni.

Dogovor so v prejšnjih dneh potrdile skupščine zaposlenih, ki so jih sklicali sindikati. K temu so pokrajinski tajniki kovinarskih sindikatov FIOM-CGIL Thomas Casotto, Giampiero Turus FIOM-CISL in Luca Furlan UILM-UIL dodajajo, da nobenega delavca ne bodo odločili proti njegovi volji. Kljub njihovim zagotovilom so delavci iz tržiške ladjedelnice vsekakor zaskrbljeni, kar še najbolj velja za starejše delavce. Številnim izmed naj bi ponudili možnost predčasne upokojitve, ki bi jo večina nedvomno sprejela spričo negotove prihodnosti obrata.

»Čeprav so skupščine delavcev odobrile dogovor skoraj soglasno, nismo nikakor zadovoljni s potezami družbe Fincantieri, ki se je dogovarjanja lotila brez nikakršnega industrijskega načrta in ob popolni odsotnosti državne vlade,« poudarja Belci in opozarja, da se družba Fincantieri še vedno ni lotila priprave industrijskega načrta,

ki bi omogočil oživitve italijanskega ladjedelniškega sektorja. Po drugi strani Belci ugotavlja, da so si sindikalni predstavniki v Trziču od vsega začetka prizadevali za obrambo delovnih mest, pri čemer so tesno sodelovali s krajevnimi upravitelji. Ladjedelnica je namreč še vedno največji industrijski obrat v goriški pokrajini, v katerem si služijo kruh tudi delavci številnih zunanjih podjetij. Pokrajinski tajnik CGIL nazadnje ocenjuje, da dogovor o krčenju delovnih mest v Trziču ni nikakor v nasprotju s potrebo po čim prejšnjem dogovoru na državni ravni glede prihodnosti ladjedelniškega koncerna.

Dogovor je na celi črti negativen za komunistični-antikapitalistični blok. Po mnenju njegovih predstavnikov so sindikati pristali na zahteve poverjenega upravitelja ladjedelniške družbe Fincantieri Giuseppeja Bona, ki je krčenje števila delavcev napovedal že lanskega junija. Za komunistični-antikapitalistični blok so sindikati storili napako tudi tedaj, ko so pristali na pogajanja, ki niso bila vezana na usodo celotnega ladjedelniškega koncerna, pač pa so se omejila zgolj na Trzič.

Fincantieri

KRAS - Tujerodne rastlinske vrste vse bolj razširjene

Nepoznana invazija

Veliki pajesen izpodriva druga drevesa, raznozobi grint lahko zastrupi mleko in med

Tudi na goriškem Krasu se širijo invazivne rastlinske tujerodne vrste, malokdo pa pozna njihovo škodljivost in nevarnost. O njih je v soboto v centru Accipiter pri Prelosnem jezeru predaval botanik Pierpalo Merluzzi, ki je posebno pozornost namenil velikemu pajesnu (lat. *Ailanthus altissima*) in raznozobemu grintu (lat. *Senecio inaequidens*).

»Veliki pajesen je drevo, ki prihaja iz Azije in izpodriva avtohtona kraska drevesa. Raznozobi grint v zadnjih letih s svojimi rumenimi cvetovi preplavlja krasko gmajno in obdelane površine; nevaren je, ker je zaradi rumenih cvetov privlačen, a v svojem cvetnem

prahu vsebuje predvsem za otroke zelo škodljive alkaloidne, ki lahko pristanejo v končne kmetijske pridelke, kot sta mleko in med,« poudarja Merluzzi, ki meni, da je za problem invazivnih rastlin premalo pozornosti pri politikih in javnih institucijah. Zato Merluzzi poziva Kraševce in vse, ki Kras obiskujejo, naj tudi sami po lastnih močeh sodelujejo pri zatiranju omenjenih rastlin.

»V deblo velikega pajesna lahko zvrtno luknjico in vanjo vbrizgamo herbicid, raznozobi grint pa moramo izkoreniniti,« pravi Merluzzi in poudarja, da je treba opozoriti javne uprave na rastišča invazivnih rastlin in jih spod-

buditi, naj poskrbijo za njihovo uničenje. »V zadnjih letih so bili v naravnem okolju opravljeni številni posegi, pri katerih ni bilo posvečene zadostne pozornosti do voza tujerodnih vrst,« poudarja Merluzzi, ki se nanaša predvsem na obnavljanje gozdnih poti, kar je omogočilo velikemu pajesnu in raznozobemu grintu, da sta zarasla nova območja.

Po mnenju Merluzzija bo treba v prihodnje posvetiti čim večjo pozornost invazivnim rastlinskim vrstam, med sprehodom po Krasu pa naj vsak poskrbi za izruvanje raznozobega grinta in rez poganjkov velikega pajesna, saj mu bodo ostale kraske rastline hvaležne.

Cvetje raznozobega grinta vsebuje škodljive alkaloidne

AJDOVŠČINA - Pipistrel zmagovalec Nasinega tekmovanja za energetske najbolj učinkovito letalo

Velikanom ne gre v račun, da malo podjetje določa trende v letalstvu

Boscarol: Omejitve letenja na električni pogon nam je uspelo dvigniti še za korak višje - Nasini strokovnjaki snubili Pipistrelovo ekipo

Taurus G4 na Nasinem tekmovanju (levo), kjer je Pipistrelovo ekipo obiskal ustanovitelj in solastnik spletnega velika Google, Larry Page (spodaj, na pogovoru z Ivom Boscarolom), tudi sam pristaš obnovljivih virov energije in motorjev na električni pogon

PHOTOVAULT, PIPISTREL

SANTA ROSA, KALIFORNIJA Nasa čestita Pipistrelu

Na tekmovanje Cafe Nasa Green Flight Challenge v Santa Rosi v Kaliforniji se je prijavilo trinajst ekip, v finalno tekmovanje pa so se uvrstile le štiri ekipe, ki so izpolnjevale stroge pogoje. Zahteva organizatorjev tekmovanja je med drugim bila tudi ta, da mora na tekmovanju sodelovati ameriški partner. Zato je Pipistrel v sodelovanju z univerzo Penn State University oziroma njihovo razvojno in testno ekipo ustanovil skupno ekipo Pipistrel-USA.com.

Pipistrel je odnesel največjo nagrado v zgodovini aviacije (1,35 milijona dolarjev), na drugo mesto pa se je uvrstila ekipa E-genius, ki je dobila 120.000 dolarjev nagrade. Obe letali sta za cilj porabili le malce več od polovice predpisane porabe goriva. »Ponosen sem, da je zmagal Pipistrel. Bili so vodilni pri spravljanju teh zadev v produkcijo in so trdo delali in so si res zaslužili zmago,« je povedal vodja ekipe E-genius, Eric Raymond. »Nasa čestita Pipistrelu-USA, ki je dokazalo, da je ultra-účinkovito letalstvo na doseg roke. Dokazali smo, da so električna letala prešla mejo znanstvene fantastike in so sedaj v svetu prakse,« je sporočil vršilec dolžnosti glavnega tehnologa Nase v Washingtonu, Joe Parrish.

Slovenski del ekipe so sestavljali glavni aerodinamik projekta G4 Gregor Veble, vodja ekipe Tine Tomažič, mojster električnih sistemov na letalu Jure Tomažič, sokonstruktor strukture letala Vid Plevnik in Franci Popit. Ameriški del ekipe pa so sestavljali vodja ekipe Jack Lagelaan, testna pilota Dave Morss in Robin Reid, Pipistrellov zastopnik v ZDA Michael Coates ter lokalni Pipistrellov zastopnik za Kalifornijo Vance Turner.

Kot smo na kratko že poročali včeraj, je uspelo ekipi podjetja Pipistrel iz Ajdovščine v ponedeljek v Združenih državah Amerike še tretjič osvojiti prvo nagrado na tekmovanju vesoljske agencije Nasa in fundacije CAFE Green Flight Challenge. Po letu 2007 in 2008, ko je Pipistrel zmagal z letalom virus SW, je tokrat s konkurenco pometel taurus G4, prvo štirisedežno letalo na električni pogon na svetu. Zmagoslavje je še toliko večje, ker so projekt v Ajdovščini zasnovali šele lani decembra. Zaradi zmanjševanja stroškov so se odločili združiti dva trupa že obstoječega letala taurus G2, ki je leta 2007 poletelo kot prvo dvosedežno električno letalo na svetu. Že med tekmovanjem za proizvajalca najbolj varčnega letala je bila Pipistrelova ekipa glavni favorit. Vodja programa za električne pogone v Nasinem centru, Mark Moore, je novinarjem med drugim izjavil, da mu ni jasno, kje so vzroki za to, da je Slovenija na področju razvoja učinkovitih letal vodilna na svetu.

Kot je med enim od svojih javljanj iz ZDA razkril direktor Pipistrela, Ivo Boscarol, so Nasini strokovnjaki, navdušeni nad inovacijami Pipistrellove ekipe, snubili njegove fante, kar se mu je zdelo prav. »Popolnoma se zavedam, da je za nekatere od njih Pipistrel le vmesna postaja na raziskovalni poti. Škoda bi bilo, če svojega znanja ne bi mogli nadgraditi in ga razvijati v kakšnem resnem inštitutu z možnostmi, ki jih Pipistrel ne bo nikoli imel,« je povedal vizionar z ajdovskega letališča, čigar podjetje pa kljub majhnosti v svetu ultralahkih in manjših letal veliko pomeni. Nič čudnega ni, da je Pipistrelovo ekipo med tekmovanjem v severni Kaliforniji obiskal ustanovitelj in solastnik spletnega velika Google, Larry Page, tudi sam pristaš obnovljivih virov energije in motorjev na električni pogon. Google je bil eden od sponzorjev tekmovanja, sicer pa je Page leta 2009 med dopustovanjem v Italiji neuradno obiskal sedež Pipistrela v Ajdovščini.

»Veseli smo, da nam je uspelo omejitve letenja na električni pogon dvigniti še za korak višje. Kar je bilo še pred tremi leti znanstvena fantastika, je danes realnost,« je Boscarol povedal po razglasitvi rezulta-

tov v Nasinem raziskovalnem centru v Silicijevi dolini, ki jo je v živo predvajala tudi Nasa TV. Dodal je še, da je Pipistrel dokazal, da letalska industrija na področju porabe oziroma uporabe zelene, čiste energije v tem trenutku prekaša avtomobilsko, pa čeprav ima ta za razvoj na voljo bistveno več denarja. Osnovni kriterij za ocenjevanje na tekmovanju z največjim nagradnim skladom v zgodovini letalstva - 1,65 milijona dolarjev - je bil, da mora letalo preleteti najmanj 200 milj (320 km) s porabo ene galone (3,8 litra) goriva na potnika in to s povprečno hitrostjo 100 milj na uro, kar je približno 160 km/h. Kljub skepsi nekaterih strokovnjakov, ali je to sploh mogoče, je taurus G4 z omenjeno povprečno hitrostjo in določeno količino goriva na potnika preletel kar 403,5 milje in zanesljivo osvojil prvo mesto, Pipistrelova ekipa je tako prejela nagrado v višini 1,35 milijona dolarjev.

Za to, da je bila zmaga še slajša, je poskrbela drugouvrščena ekipa E-genius, ki je

tekmovala s predelanim Pipistrellovim taurusom z motorjem slovenske izdelave. Da se vizionarji niti ob prejetju najboljših prestižnih nagrad ne ustavijo in oddahnejo, je dokazala drzna pobuda Boscarola in njegovih fantov, ki jo je po prejetju nagrade obelodanil Jack Lagelaan, vodja ameriško-slovenske ekipe Pipistrel-USA.com. »Če Nasa, Google in CAFE Fundacija sprejmejo izziv, bo Pipistrel doniral sto tisoč dolarjev proizvajalcu prvega letala na električni pogon, ki bo prebilo zvočni zid. Pričakujemo, da bo nekdo to nagrado prejel v naslednjih petih letih, kar pomeni, da bi od prvega poleta z letalom na električni pogon do superpersoničnega električnega letala prišlo v enem desetletju, kar je absolutno fantastično,« je povedal Lagelaan in sklenil, da veliko ljudi po svetu v majhnih družbah, tudi garažah izdeluje letala na električni pogon, kar je treba spodbujati in tehnologijo še naprej razvijati v tej smeri.

Nace Novak

Podpisi za Cingolani

Demokratska stranka bo od petka do nedelje zbiral podpisane za vložitve kandidature Giuseppeja Cingolani za primarne volitve goriške leve sredine, ki bodo 6. novembra. Namestili bodo stojnico na Korzo Italia, kjer bodo Goričani lahko s svojim podpisom podprli Cingolanijevo kandidaturo. Kandidat Demokratske stranke mora zbrati skupno 50 podpisov do 12. oktobra, ko bo zapadel rok za predložitev kandidatur. Vsak občan lahko s svojim podpisom podpre samo enega kandidata.

Pogrešanka v Sloveniji

V Sloveniji so našli 47-letno Antonello Fracasso, ki je odšla iz Tržača 24. septembra. Sin Matteo Arnò je njeno izginotje prijavil v ponedeljek, kmalu zatem pa so jo izsledili.

Napadel prostitutko

Na dve leti zaporne kazni in 450 evrov globe je bil včeraj v Vidmu obsojen 31-letni Gennaro Abbagnale, po rodu iz Neaplja in z bivališčem v Štarančanu, zaradi spolnega nasilja, ropu, žalitve in groženj. Moški je marca lani v Vidmu odvzel prostitutki 70 evrov, ki jih je bil plačal za njene usluge, ki pa ga niso zadovoljile. Za izplačani denar je zahteval dodatek, ker pa ga ni dobil, si ga je hotel kar sam vzeti s silo. Ker se mu je ženska uprla, ji je grozil. Moški je na prostosti.

Naftni derivati za CPG

Cestno podjetje Gorica (CPG) iz Nove Gorice se bo po novem ukvarjalo tudi z dejavnostmi proizvodnje naftnih derivatov in trgovine na drobno z lastnimi motornimi gorivi, kar ji omogoča sprememba statuta družbe, ki so jo potrdili na včerajšnji skupščini delničarjev. CPG, ki je v 97-odstotni lasti ajdovskega Primorja, želi pridobiti licenco za opravljanje energetske dejavnosti proizvodnje, trgovanja in distribucije tekočih goriv. Tako odločitev so podprli vsi prisotni delničarji. Družba je lani ustvarila 26 milijonov evrov prihodkov ter 305.000 evrov dobička. (sta)

Priznanje pokrajini

Goriška pokrajina si je prislužila priznanje na 10. natečaju Basile, ki zadeva izobraževanje uslužbencev krajevnih uprav. Pokrajina se na natečaj prijavila z izobraževalnim projektom o komunikaciji, ki ga je pripravila skupaj z občinami Gorica, Škocjan, Koprivno in Romans.

AJDOVŠČINA - Gradbeno podjetje brez predsednika

Črnigoj odstopil s čela Primorja

Župan: Odstop primerna poteza - Družba se spopada z velikimi finančnimi težavami - Zaposleni grozijo s stavko, ki bo dorečena v prihodnjih dneh

Dušan Črnigoj je v ponedeljek nepreklicno odstopil z mesta predsednika in člana upravnega odbora ajdovske družbe Primorje. O odstopu je javnost obvestil včeraj in pojasnil, da s tem odpira možnost prihoda novega zunanjega člana upravnega odbora družbe Primorje, ki bo predlagan s strani bank upnic, »s čimer je dana vsa možnost za uspešno nadaljevanje poslovanja družbe«. Še zadnji slovenski gradbeni velikan - Primorje - se spopada z velikimi finančnimi težavami. Banke upnice so pred dnevi že privolile v moratorij za odplačilo obveznosti za dobo šestih mesecev.

»Prepričan sem, da je bil z bankami upnicami - NLB, Nova KBM, Abanka Vip in Banka Koper - dosežen velik napre-

Dušan Črnigoj

FOTO KM.

dek v postopku reševanja gospodarske situacije, v kateri se je znašla družba Primorje. S tem je omogočeno reševanje finančnega prestrukturiranja in likvidnostnega stanja družbe Primorje,« pojasnjuje Črnigoj in dodaja: »Na osnovi tako imenovane standstill pogodbe oziroma pogodbe o ureditvi medsebojnih razmerij, ki je bila dogovorjena z bankami upnicami, z mojim odstopom odpiram možnost prihoda novega zunanjega člana upravnega odbora Primorja, ki bo predlagan s strani bank upnic, s čimer je dana vsa možnost za uspešno nadaljevanje poslovanja družbe.« Črnigoj pričakuje tudi, da se bodo banke upnice čim prej aktivno vključile v vodenje poslovnega sistema Primorja ter da bodo sodelovale s svojimi fi-

nančnimi mehanizmi pri ugotovitvi Primorja kot enega redkih še referenčnih izvajalcev velikih gradbenih del v slovenskem in tudi širšem evropskem prostoru. Družba Primorje ima trenutno blokirane račune, zaradi neizplačila dela avgustovskih plač pa zaposleni v podjetju grozijo s stavko, ki bo dorečena v prihodnjih dneh.

Dušan Črnigoj je lani maja nastopil šestletni mandat predsednika upravnega odbora, ko je bil v družbi spremenjen sistem vodenja - iz dvotirnega je prešel v enotirnega. Družbo je od tedaj upravljal 3-članski odbor, poleg Črnigoja še izvršni direktor Robert Braidih in Alojz Bolčina kot član upravnega odbora. Črnigoj je tudi eden od osumljenih v aferi Čista lopata iz februar-

ja 2008. V zvezi s to zadevo tožilstvo na sodišču dokazuje, da so se t. i. gradbeni baroni - Ivan Zidar iz SCT, Hilda Tovšak iz Vegrada in Dušan Črnigoj - dogovarjali o delitvi posla pri projektu gradnje letališkega stolpa.

Na novico o odstopu Dušana Črnigoja s čela Primorja se je včeraj odzval ajdovski župan Marjan Poljšak, ki meni, da je Črnigoj, glede na dano situacijo, posebno glede na zahteve bank upnic, naredil primerno potezo. »Upam, da bo to pomagalo k preživetju Primorja,« je povedal Poljšak. Med zadnjimi gradnjami Primorja je tudi stanovanjski del nastajajočih Majskih poljan v Novi Gorici, tik ob slovensko-italijanski meji. (km)

GORICA - Jutri Pahor gost državne knjižnice

BORIS PAHOR

KROMA

Tržaški pisatelj Boris Pahor bo jutri, 6. oktobra, predstavil v Gorici italijanski prevod romana V labirintu, zaključni del tržaške trilogije, v katero spadata tudi Spopad s pomladjo in Zatemnitev. Javno srečanje z avtorjem, ki se bo začelo ob 17.30 in bo potekalo v Ascolijevi hiši, prireja goriška državna knjižnica.

Roman V labirintu je v slovenskem jeziku izšel leta 1985, v italijanskem prevodu pa je pri založbi Fazi izšel pred nedavnim. Glavni junak je Radko Suban, ki se po dramatični izkušnji v taborišču in okrevanju v sanatoriju, kjer doživi ljubezen, vrne v svoje mesto. Trst pa se je med drugo svetovno vojno spremenil: da najde pot iz labirinta, mora Suban ponovno pridobiti zaupanje v posameznika in družbo. Prešernovega nagajenca in viteza legije časti bo udeležencem predstavil Marco Menato, ravnatelj državne knjižnice v Gorici, z gostom pa se bo nato pogovarjala Tatjana Rojc.

NOVA GORICA - GORICA - Danes odprtje Čezmejna razstava železniških modelov

V domu krajevnne skupnosti - Evropski hiši - v Erjavčevi ulici v Novi Gorici bodo danes ob 17. uri odprli razstavo železniških modelov, plastičnih maket, fotografij in redkih primerkov; prireajo jo ob 105. obletnici Bohinjske železniške proge, ki je leta 1906 povezala Trst z Dunajem ter v letih pred prvo svetovno vojno omogočila Gorici in njeni okolici hiter razvoj.

Razstavo prireja društvi Amici del trasporto su rotaia (ATR) iz Gorice in pobrateno Društvo za Bohinjsko Goriško progo iz Nove Gorice. Z razstavo je povezan mednarodni natečaj železniškega modelizma na temo Bohinjske proge in na splošno železniških povezav. Društvi želita posredovati obiskovalcem prijetne občutke, da je mogoče tudi v sedanjem svetu, prepolnem vsakovrstnih hitro minevajočih vab, zaustaviti se na lepih dosežkih in stvareh.

Ročno in industrijsko izdelani modeli parnih in dizel lokomotiv, ki so vozile in še vozijo po Bohinjski progi, lepe fotografije, stare in sodobne, posnete s strani slovenskih in avstrijskih navdušencev in članov ATR Davida Brissija in Marina Cucita, primerki železniških parnih lokomotiv, svetilnikretničarjev in drugih sredstev, ki so bili del sistema zagotavljanja varnosti železniškega prevoza, iz zbirke upokojenega strojevodje Maria Sansona, dokumenti in delovni akti, operativni albumi, v katerih je zaobjeta risarska sposobnost tehnikov, v črtah in krivuljah izrisanih s potegom peresa, brez pomoči računalnika, kot tudi modeli

in slike (statični posnetki) na natečaju.

V veselje odraslih, predvsem pa otrok, sta razstavljeni dve plastični maketi, ena v merilu 1:87, druga pa 1:160, na katerih bosta vozila istočasno potniški in tovorni vlak poleg operativnih vozil. Razstava bo prikazala tudi mešane vlakovne kompozicije, ki so povezovale Gorico in Novo Gorico, vse od začetnih šestdesetih do sedemdesetih let prejšnjega stoletja. Prikazali bodo mnoge modele parnih lokomotiv, pa še na dizelski in električni pogon, kot tudi primerke švicarskih in avstrijskih lokomotiv. Na ogled bodo tudi reprodukcije vlakovnih kompozicij iz 50. in 70. let preteklega stoletja, pa še današnje, ki so vozile na progi Trst-Videm-Benetke in mitični hitri vlak Marco Polo Trst-Rim.

Razstavljeni bodo tudi modeli O v merilu 1:43,5 z ročno obdelanimi kovinskimi izdelki nekaterih lokomotiv na parni in električni pogon. Za 9. oktober načrtujejo skupaj s kulturnim združenjem Equilibri branje poezij in spisov iz potovanja z zgodovinskim vlakom Nova Gorica-Bled, s krajevnimi upravitelji pa snujejo predstavitev del in osebnosti inž. Giacoma Antonellija, načrtovalca proge Červinjan-Tržič in Gorica-Ajdovščina, del katere se še danes uporablja ravno za potrebe Bohinjske proge. Novogoriška razstava je tako iz zgodovinskega kot tehničnega vidika zanimiva in bogata ter je plod večletnega sodelovanja dveh društev, ki pod skupno evropsko streho gojita ljubezen do železnic.

GORICA - V Kulturnem domu Nedeljski večer z orientalskimi plesi

Na odru priznana plesna skupina Amaya Dance Company

Iz spektakla »Bellydance infusion project«

Orientalni ples bo protagonist večera, ki bo v nedeljo, 9. oktobra, potekal v goriškem Kulturnem domu. Z začetkom ob 19. uri bo na ogled predstava »Bellydance infusion project« plesne skupine Amaya Dance Company, ki jo sestavljajo plesalke iz raznih evropskih dežel. Režiser in koreograf spektakla, ki sodi med najpomembnejše evropske projekte na področju orientalskega plesa, je priznana plesalka Manca Pavli iz Ljubljane.

»Bellydance Infusion Project« je plesni spektakel, ki bo gledalce popeljal na potovanje skozi eleganco in mističnost giba ter ženskosti orientalskega plesa. V skupini Amaya Dance Company je zbranih šestnajst profesionalnih plesalk, ki se jim bo na tur-

neji v Italiji in Sloveniji pridružilo še 24 plesalk iz Amaya Collectiva. Plesalke Amaya prihajajo iz Estonije, Švedske, BiH, Hrvaške, Italije in Slovenije, vodi pa jih Manca Pavli, ena najboljših evropskih plesalk Tribal Fusion stila. Poleg njenih koreografij so predstavo soustvarjale tudi plesalke Amaye ter gostujoče koreografinje iz Estonije in Slovenije.

Nedeljski večer prireajo v sodelovanju Amaya Dance Company iz Ljubljane, Kulturni dom v Gorici, ZSKD in Kulturna zadruga Maja. Redna vstopnina znaša 23 evrov, znižana in v predprodaji 18 evrov; za informacije in rezervacije naj se interesenti obrnejo na urad Kulturnega doma v Ulici Brass v Gorici (tel. 0481-33288).

Lekarne

DEŽURNA LEKARNA V GORICI
BALDINI, Korzo Verdi 57, tel. 0481-531879.

DEŽURNA LEKARNA V KRMINU
BRAČAN (FARO), Ul. XXIV Maggio 70, tel. 0481-60395.

DEŽURNA LEKARNA V TRŽIČU
ALLA SALUTE, Ul. Cosulich 117, tel. 0481-711315.

DEŽURNA LEKARNA V RONKAH
ROMJAN (ALLA STAZIONE), Drevored Garibaldi 3, tel. 0481-777446.

DEŽURNA LEKARNA V ROMANSU
DEL TORRE, Ul. Latina 77, tel. 0481-90026.

Gledališče

ABONMA LJUBITELJSKIH GLEDALIŠKIH SKUPIN v organizaciji PD Štandrež: v nedeljo, 9. oktobra, ob 17. uri v župnijski dvorani v Štandrežu komedija »Markolf« (Dario Fo) v režiji Sergeja Verča, nastopa KD Rudija Jedretiča - Ribno pri Bledu; prodaja abonmajev, vstopnic in rezervacija sedež v nedeljo, 9. oktobra, od 11. do 12. ure pri blagajni, informacije po tel. 0481-20678 (Božidar Tabaj).

V OBČINSKEM GLEDALIŠČU V GRADIŠČU bo do 12. novembra potekala abonmajska kampanja za sezono 2011-12; informacije na spletni strani www.artistiassocatiigorizia.it.

V SLOVENSKEM NARODNEM GLEDALIŠČU NOVA GORICA: 5. in 6. oktobra, ob 20. uri (Ivan Cankar) »Hlapci«; 7. oktobra ob 20. uri (Ivan Cankar) »Hlapci« in ob 20. uri (Katja Hensel) »Cifra, mož«; predprodaja vstopnic in informacije na blagajni: sng@siol.net in po tel. 003865-3352247.

Čestitke

Včeraj sta **ELISABETTA** in **SILVANO** iz *Doberdoba srebrno poroko slavila; naj vama še obilo medu čebelice podarijo, s sladkim vzdušjem naj vama skupno pot posrebrijo. Vse najboljše vama želimo vsi domači iz Doberdoba.*

Naša teta DANIELA bo danes res veselja; 60 jih slavi. Zdravih, polnih radosti dni ji iz srca kličemo mi. Jan, Mateja in Špela.

Kino

DANES V GORICI
KINEMAX Dvorana 1: 17.30 »I Puffi«; 19.50 - 22.00 »L'alba del pianeta delle scimmie«.
Dvorana 2: 18.00 - 20.10 - 22.10 »Drive«.
Dvorana 3: 17.45 - 20.10 - 22.15 »Carnage«.

DANES V TRŽIČU
KINEMAX Dvorana 1: 18.00 - 20.10 - 22.10 »Drive«.
Dvorana 2: 17.30 - 19.50 »I Puffi« (digital 3D); 22.00 »La pelle che abito«.
Dvorana 3: 17.30 - 19.50 - 22.00 »L'alba del pianeta delle scimmie«.
Dvorana 4: 17.45 - 19.50 - 22.00 »Blood Story«.
Dvorana 5: 17.30 - 20.00 - 22.10 »Baciato dalla fortuna«.

Razstave

PRODAJNO RAZSTAVO STAMPANICA 2011 (»Goriška kolekcija, risbe in slike med 17. in 20. stoletjem«) bodo odprli v četrtek, 6. oktobra, ob 17.30. Prisoten bo Enrico Lucchese; na ogled bo do 5. januarja 2012 od torika do sobote med 9. in 12.30 ter med 15.30 in 19.30, v decembru tudi ob nedeljah in ponedeljkih.

GORIŠKI MUZEJ NOVA GORICA prireja ob 20. obletnici obnove gradu Dobrovo in delovanja galerije Zorana Mušiča razstavo z naslovom »Miha Maleš - Zoran Mušič. Prijatelja in sodelavca« v petek, 7. oktobra, ob 18.30 v gradu Dobrovo; na ogled bo do 15. februarja 2012.

V GALERIJU MARIA DI IORIO v državni knjižnici v Gorici bo v petek, 7. oktobra, ob 17.30 odprtje fotografske razstave Enza Tedeschija z naslovom »Luoghi non luoghi«.

V GALERIJU SPAZZAPAN V GRADIŠČU v Ul. Battisti 1 v Gradišču (0481-960816) bo v petek, 7. oktobra, ob 18.30 odprtje razstave Liliane Cossovel z naslovom »Sincerely Yours«.

DRUŠTVO SKULTURA 2001 prireja 6. kiparsko srečanje na Jeremitišču: zaključna prireditev bo v soboto, 8. oktobra, ob 19.30.

Koncerti

KULTURNI DOM NOVA GORICA obvešča, da bo koncert skupine Carmina

Slovenica z naslovom »Zvoki Azije«, ki je odpadel zaradi bolezni, v torek, 25. oktobra, ob 20.15. Vsi, ki so vstopnice kupili in bi jih želeli vrniti, bodo dobili povrnjeno vstopnino pri blagajni Kulturnega doma Nova Gorica; informacije pri blagajni Kulturnega doma Nova Gorica, tel. 003865-3354016 od ponedeljka do petka med 10. in 12. uro ter med 15. in 17. uro in uro pred predstavo (www.kulturnidom-ng.si).

Šolske vesti

ŠOLA ZA STARŠE: Dijaški dom Simon Gregorčič vabi starše na 1. srečanje v tem šolskem letu iz ciklusa »Šola za starše«. V ponedeljek, 10. oktobra, ob 18. uri bo v Dijaškem domu na Svetogorski ulici (Ul. Montesanto 84) v Gorici predavala priznana psihologinja Zdenka Zalokar Divjak na temo »Starši-otrokovi najboljši učitelji; pomembnost postavljanja pravil in mej v vzgoji«; informacije po tel. 0481-533495 med 13. in 19. uro.

Izleti

DRUŠTVO SLOVENSKEH UPOKOJENCEV za Goriško prireja v soboto, 5. novembra, tradicionalno martinovanje z izletom v hrvaško Istro, deželno oljčnih nasadov, oljčnega olja, tartufov in refoška. Vpisujejo po tel. 0481-390688 (Saverij), 0481-882183 (Dragica), 0481-390697 (Marija) in 347-1042156 (Rozina). Na račun 20 evrov.

SKRD JADRO iz Ronk prireja enodnevni izlet s kosilom po zgornji Vipavski dolini v nedeljo, 16. oktobra. Prijave po tel. 328-4721305 (Karlo) in 0481-82273 (Roberta).

DRUŠTVO SLOVENSKEH UPOKOJENCEV za Goriško sporoča udeležencem dvodnevne izleta na Hrvaško, da bo v soboto, 8. oktobra, odpeljal avtobus iz Doberdoba ob 5.50, nato s postanki v Sovodnjah, Štandrežu, Podgori, pri vagi in s trga Medaglie d'oro. Društvo priporoča točnost in veljaven osebni dokument za tujino ter prosí, naj udeleženci poravnajo strošek za izlet.

UPOKOJENCI IZ DOBERDOBA organizirajo v soboto, 12. novembra, enodnevni avtobusni izlet z obiskom kmetije v kraju Pavia di Udine, pršutarne in San Danieleju in ogled gradu

v Villalti; vpisovanje do 25. oktobra v trgovini Mila (tel. 0481-78398), gostilni Ivica (tel. 0481-78000) in pri Milošu (tel. 380-4203829).

Obvestila

UTE - Univerza za tretje starostno obdobje iz Gorice obvešča, da bodo s ponedeljkom, 10. oktobra, začeli z vpisovanjem za akademsko leto 2011-12; ob ponedeljkih med 9.30 in 11.30 ter med 16. in 18. uro, ob sredah med 16. in 18. uro, ob torkih, četrtek in petkih med 9.30 in 11.30.

V PRENOVLJENIH PROSTORIH DOMA ANDREJA BUDALA v Štandrežu začnejo oktobra v organizaciji KD Oton Župančič in v sodelovanju s slovenskim športnim društvom Vadba+ sezono raznovrstnih vadb: sprostilna telovadba (Dorella, ob sredah, 17.30-18.30), joga (Alessandra, ob sredah, 20.30-22.00), pilates, zumba (skupinska vadba, ki spaja latinsko ameriške in pop ritme) in spinning (skupinska vadba na kolesih, predstavitev danes, 5. oktobra, med 18.45 in 19.40). Za nove discipline sta organizirali društvi brezplačne predstavitvene dneve, zaradi omejenega števila mest pa je nujna prijava (tel. 347-8800556 ali suzana.komel@tmail.si).

PLESNI CENTER TERPSIHORA Šempeter-Vrtojba pričinja z redno plesno vadbo prvi teden v oktobru. Teden odprtih vrat poteka do 7. oktobra (plesne tehnike: Modern, Sodobna, Hip-hop, Orientalski plesi, Zumba, Salsa, Družabni plesi); informacije na spletni strani www.klub-terpsihora.si.

SLOVENSKA SKUPNOST vabi na 16. pokrajinski kongres za Goriško, ki bo v petek, 7. oktobra, ob 18. uri v Kulturnem centru Lojze Bratuž v Gorici in v soboto, 8. oktobra, ob 9.30 na pokrajinskem sedežu SSK v Gorici.

TABORNIKI RMV vabijo vse otroke od 7. leta dalje v Štandrež v dom Andreja Budala. Prvi sestanek s starši bo v soboto, 8. oktobra, ob 15.30. Info: 3493887180 (Gabrijel).

ZSKD vabi na delavnico družinskih postavitev v soboto, 8. oktobra, ob 15. uri v Tumovi dvorani KB Centra, Korzo Verdi 51; informacije in vpisovanje v uradu ZSKD, tel. 0481-531495, 327-0340677 in na gorica@zskd.org.

ZDRUŽENJE PROSTOVOLJNIH KRVOJAZALCEV IZ DOBERDOBA vabi na baklado, katere izkupiček je namenjen za vzdrževanje stavbe Via

di Natale Franco Gallini v Avianu. Baklada bo potekala po vaških ulicah v soboto, 15. oktobra, ob 19.30. Odhod bo izpred občinske stavbe, cilj v župnijski dvorani.

Prireditve

V KNJIŽICI V RONKAH prireajo pravične popoldneve za otroke od 3. do 7. leta starosti med 17. in 18. uro: danes, 5., ter 12., 19. in 26. oktobra v italijanščini, 6., 13., 20. in 27. oktobra pa v sloveščini.

V PALAČI GORIŠKE POKRAJINE na Korzu Italia 55 v Gorici bo v petek, 7. oktobra, ob 17. uri predstavitev knjige Alfia Bertonia »Il compendio delle morti«.

LETOŠNJE PRAVLJIČNE URICE V FEIGLOVI KNJIŽNICI bo oblikovala pravljčarka Martina Šolc s stalno sodelavko muco Lino; skupaj bosta pripovedovali pravljice o mucah iz vsega sveta 10. in 24. oktobra ter 7. in 21. novembra ob 18. uri v Feiglovi knjižnici v Gorici.

Mali oglasi

PRODAJAM suha gozdna drva z dostavo na dom; tel. 0481-390238 ob uri obedov.

PRODAJAM vino vrste merlot, cena 1,50 evro na liter; tel. 0481-78066.

PRODAM suha drva (bukova in hrastova); tel. 335-293409.

V PODGORI prodam hišo z vrtom; tel. 320-1817913.

Pogrebi

DANES V GORICI: 10.00, Sergio Rovis iz kapele glavnega pokopališča v cerkev Sv. Ignacija in na glavno pokopališče.

DANES V KRMINU: 15.00, Elsa Bernardi (sestra Almapia) v samostanu Rosa Mistica in na pokopališču.

DANES V TRŽIČU: 11.00, Francesco Cosentino iz bolnišnice v baziliko Sv. Ambroža, sledila bo upepelitev.

DANES V ŠKOCJANU: 11.00, Lucia Senatore vd. Capuano (ob 10.45 iz tržiške bolnišnice) na pokopališču.

DANES V KOPRIVNEM: 14.00, Elsa Beltram vd. Lorenzon (ob 13.40 iz goriške splošne bolnišnice) v cerkvi in na pokopališču.

O NAŠEM TRENUTKU

Revščina in bogastvo naše današnjosti

ACE MERMOLJA

Politična in medijska scena nam ne ponuja veliko dogodkov, ki bi nas bogatili: materialno in duhovno. Italijanska vlada druge republike ni nič boljša od tiste iz prve. Brutalno: Berlusconi in Bossi ter njuni priskledniki so slabši od Andreottija in Craxija. Ugotavljanje nas demoralizira. Tudi opozicija nas ne razveseljuje. Strinjam se z Bersanijem, ko pravi, da se mora opozicija, ki želi vladati, najprej zediniti glede programa. Voditelje in kandidate bi morali izbirati po tem dejanju, saj ima leva sredina okostnjaka v omari: zmagati na volitvah in nadaljnji konflikt po volitvah. Tako je padel Prodi in leva sredina je na stečaj odprla vrata Berlusconiju, ki je po prvi izvolitvi (1994) »zdrsnik«, ker ga je zapustil Bossi. Naslednjic je zmagal Prodi, a so se v levosredinski koaliciji, kljub uspehom (vstop v evro), pričele smrtonosne kregarije. Scenarij se ne sme ponoviti.

Vsekakor je danes žalostno gledati vitezov dvor, kjer se mešajo Letta, Tarantini, Alfano in Lavitola. Politika si ne more privoščiti, da posedajo za isto mizo resni ljudje in faloti. To se dogaja v vitezovem imenu in to stane Italijo in Italijane duhovne in finančne muke.

Žalostne slike prihajajo tudi iz Evrope, ki se ne more zmeniti glede evra, Grčije in drugih problemov. Desni in liberistični ekstremisti v Evropski uniji, v Evropski centralni banki in v Mednarodnem monetarnem skladu so npr. predpisali Grčiji zdravljenje, ki je hujše od bolezni.

V vsakem priročniku o gospodarstvu boste brali, da sta za izhod iz krize potrebna dva elementa: varčevanje pri nepotrebnem in istočasno pospeševanje rasti. Kako naj se Grčija reši, ko pa mora odpustiti 30.000 državnih uslužbenecv, rezati plače in pokojnine, odrekat pomoč podjetjem in varčevati preko vsake mere. Ekstremisti Grčiji nečejo pomagati, ampak jo želijo kaznovati. Pritisk na vlado in ljudi je tolikšen, da država ne bo izpolnila svojih obvez, ampak bo doživela hude socialne nemire, ulične izgrede in še kaj hujšega.

Kot je povedal kardinal Bagnasco: zrak smrti, a ne samo v Italiji. Ob vsem tem »grdem« moramo beležiti, kako mnogi ljudje iščejo nove poti, kako so radovedni, kako pripravljajo osebne alternative, berejo knjige, bližajo se kulturi, zrejo v skrivnosti neba in brskajo po preteklosti, da bi iz izkušnje pomagali sebi in svoji misli. Dejstvo beležimo že pri uspehu nekaterih knjig.

V Italiji žanjejo lep prodajni uspeh knjige teologa Vita Mancusa. Iz radovednosti sem kupil njegovo zadnje delo »Io e Dio« (Jaz in Bog). Jaz ima dvojni pomen: jaz kot Mancuso, Ace ali Pepi in jaz kot subjekt. Bog pa je dejavna skrivnost, vprašanje, ki zadeva vsakega razmišljujočega. Knjiga me je lepo presenetila. Mancuso ne dokazuje in ne prepričuje, ampak postavlja vprašanje božjega v mrežo sodobnosti in ga veže na vprašanja znanosti, umetnosti razuma in življenja. Mancuso ne priklepa Boga na razum, čeprav

se razum sprašuje o Bogu. Ni pa nujno, da se srečata in spojata, saj je misterij polje, ki prekorači sam razum. Podobno obstajajo v »razumni« znanosti vprašanja, ki jih sami znanstveniki opredeljujejo kot doslej neprodorno skrivnost. Sodobni znanstveniki ne bi padli s stola, ko bi dokončno dokazali, da so lahko nevtrini hitrejši od svetlobe. Tudi Einsteinova teorija je teorija, ki ni porok neke absolutne resnice. Tako je Bog nekaj absolutnega in obenem vprašljiv, v tej vprašljivosti pa je dejaven in ploden. Ploden je kot kot težnja k dobremu in kot svoboda. Ne bi nadaljeval, vendar čudi, kako lahko uspeva knjiga, ki, kljub avtorjevemu trudu po jasnosti, ne more biti neko lahkočno branje, ampak zahteva določen napor. Očitno si mnogi želijo »napeti« možgane in prekoračiti svet pritlenih novic.

Jože Pirjevec je napisal, da veliko hodi po Sloveniji, kjer predstavlja svojo knjigo o Titu. Sam sem takoj po izidu tekel v knjigarno in pričel brati. Kaj me je spodbudilo, saj nisem reden bralec zgodovinskih knjig? Spodbudila me je radovednost o mojem lastnem življenju in početju. Ko sem v prvih novinarskih letih delal na Primorskem dnevniku, so me pošiljali na Drago, ki je bila na Opčinah. Tito je bil še živ in živa je bila Jugoslavija.

Na Primorskem je bila jugoslovanska ideja mit, Tito veliki vodja, na Dragi sem poslušal o absolutnem zlu komunizma. S poročili z Drage za Primorski sem se vsakič pošteno namučil. Še pred poklicem sem študiral v Ljubljani. Po tolikih letih sem želel vedeti, kaj in kako je bilo s Titom med skrajno mitizacijo in prav tako ostro denigracijo, skratka, med absolutnim zlom in absolutnim dobrom. Po tolikih letih mi je Pirjevec pomagal, kot je verjetno pomagal številnim bralcem.

S podobno radovednostjo sem bral Inkretovo knjigo o Kocbeku in z mano jo je bralo mnogo ljudi. O knjigi sem pisal, sedaj bi jo komentiral z naslovom knjige, ki jo je napisala Hannah Arendt potem, ko je v Jeruzalemu sledila Eichmannovemu procesu. Naslov knjige se glasi (v mojem prevodu) »Banalnost zla«. Zlo ni ustvarjalno, ampak je banalno, kot ugotavlja že Mancuso. Pirjevec pa opisuje dvojnost Tita, ker je znal biti obenem uživaško banalen in politično, za tedanji čas in prostor, tudi nenavadno prodoren in torej ustvarjalen. V njem se je mešalo veliko elementov.

Vračam se k začetku: zakaj tolikšna radovednost v časih, ki so pravzaprav prevečkrat banalni? Lahko bi zadevo opredelil z odstavkom iz ekonomije. Fabrizio Galimberti je zapisal, kako je ekonomist J.M. Keynes videl v negotovosti prihodnjega časa osnovo vsakega ekonomskega početja. Nato je Galimberti pristavil: »Če ne poznamo prihodnosti, je to dodatni razlog, da se nanjo pripravimo«. Iskanje, brskanje po knjigah, vprašanja o bogu in zgodovini so moder odgovor na jasen občutek in na strah, kako negotova je naša prihodnost.

PISMA UREDNIŠTVU

Odperto pismo Primorskemu dnevniku

Na drugi strani nedeljske številke Primorskega dnevnika, dne 2. oktobra 2011, je bilo v okviru objavljeno vabilo Slovenskega raziskovalnega inštituta in SKS Planika na okroglo mizo z naslovom: Stanje in perspektive raziskovanja Kanalske doline ter širšega tromejnega območja Italije, Slovenije in Avstrije.

Okrogla miza je napovedana za četrtek, 6. oktobra 2011, ob 16.00 uri v Beneški palači v Naborjetu. Nedvomno gre za zanimivo pobudo, ki je prvenstveno namenjena Kanalski dolini. Organizatorja (SLORI, Planika) sta ogovorila veliko število ustanov iz Italije, Slovenije in Avstrije. V vsej tej množici najavljenih govorcev pa le nekaj manjka. Ustanove iz Slovenije, Avstrije in Italije (italijanski del) so res prisotne v znatnem številu, primanjkuje pa manjšinski del Slovencev v deželi FJK. Od vseh najavljenih govorcev (teh je kar 17) je le 1 (!), ki govori v imenu slovenskih ustanov v deželi FJK: Milan Bufon, predsednik SLORI-ja. Menim, da sta bila organizatorja preozka pri izbiri. Med najavljenimi govorci pogrešam še zastopnike nekaterih slovenskih ustanov: Inštituta za slovenski jezik iz Špetra ter Narodne in študijske knjižnice (oziroma njenega Odseka za zgodovino), ki hrani veliko gradiva (publikacije, periodični tisk, fotografije, zemljevide, dokumente ipd.) tudi o Slovencih v Kanalski dolini. Pogrešam tudi prisotnost predstavnikov obeh krovnih organizacij Slovencev v Italiji, to je SSO in SKGZ, ki ju je deželni svet zakonsko priznal kot predstavnik Slovencev v deželi. So pa na primer vabljeni predstavniki Gorske skupnosti za Guminsko, Železno in Kanalsko dolino.

Nenavadno je tudi, da je kot govorac prisoten predstavnik Slovenskega znanstvenega inštituta z Dunaja in ne SZI iz Celovca. Prav tako iz Celovca ni vabljen univerza, ki se že vrsto let temeljito posveča prav proučevanju tromejnega območja, in širše, prostora Alpe Jadran. Na seznamu manjkajo tudi nekateri posamezni raziskovalci, ki se že več let aktivno ukvarjajo z raziskovanjem v Kanalski dolini. Škoda za delno zamujeno priliko. Vsekakor želim, da bi iz okrogle mize le izšle pametne in dobre pobude v dobrobit slovenske manjšine in medsebojnega sožitja.

Milan Pahor

Športni center Silvano Klabjan v Dolini

Zahvaljujem se županji prof. Premolin za hiter in natančen odgovor na svetniško vprašanje, ki sem ga vložil.

Hotel pa bi le pojasniti, da svetniško vprašanje ni bilo vloženo, ker se podpiša

ni ne bi hotel zglasiti na občinskem sedenju pri pristojni odbornici.

Svetniško vprašanje je bilo vloženo, ker sem menil, da večina občanov, katerim športni center "Silvano Klabjan" leži pri srcu ali se ga na katerikoli način poslužuje, ni imelo zadostnih informacij glede trenutnega stanja le-tega. Namen vprašanja je bilo torej dati možnost občinski upravi, da na hiter in primeren način zamaši to vrzel.

Mislim, da je dolžnost občinskih svetnikov, da z instrumenti, ki jih dodeljuje zakon in občinski statut, opozorijo upravo, tudi na to, da je prišlo do morebitnih pomankljivosti pri podajanju informacij vsem deležnikom.

Poleg tega se mi zdi uporaba sredstev javnega obveščanja bolj transparentna in istočasno manj obremenjujoča za upravitelje, kot to da osebno odgovarjajo posameznikom, tudi če so ti občinski svetniki, ko se gre za tematike širšega interesa.

S spoštovanjem,
Igor OTA, načelnik dolinske občinske svetovalske skupine SKP-SIK

Predlog v zvezi z malimi kraškimi občinami

Pred dnevi sem prebral na straneh PD članek "Morje-Kras: sodelovanje in varčevanje", kjer je govora o sodelovanju in delitvi stroškov med občinami Devin-Nabrežina, Zgonik, Repentabor, Milje in Dolina.

Sprašujem se, ali je to prava pot, ko se že dalj časa govori o ukinitvi majhnih občin. Načrt administrativnega in ekonomskega sodelovanja je kratkoročen, ne daje gotovosti in prej ali slej se bo sedanje stanje poslabšalo.

Kako to, da ni nihče predlagal druge rešitve za kraške občine? Ali ne bi bilo bolje ustanoviti eno samo kraško občino, kot jo predlagamo mi, t.j. z združitvijo vseh treh občin na Krasu in z istočasnim priključanjem obeh kraških okrožij Tržaške občine v novo občino, ki bi štela več kot dvaindvajset tisoč prebivalcev? To bi bilo v interesu vseh prebivalcev: starih in novih. Tako veliko občino bi bilo težko zbrsati. Vem, da se ni lahko odpovedati stolčku, a v tem trenutku se pojavlja realna možnost za spremembo: to je edinstvena priložnost.

Skupna občina je edina alternativa za izboljšanje administrativnih in drugih problemov na Krasu; druge rešitve ne bodo rešile problemov.

Zdaj ali nikoli več.

Giuseppe (Bojan) Nabergoi, Odbor za novo Kraško občino

PREJELI SMO - Stališče Koordinacije Slovencev Demokratske stranke

Slovenska narodna skupnost in mediji

V zadnjem času se vse bolj pogosto pojavljajo stališča, ki imajo kot osrednjo temo naš edini slovenski dnevnik Primorski dnevnik. Smatramo, da je pravilno in koristno, če se o tem razpravlja, vendar nas ne prepričajo ne načini ne pristopi, ki so bili doslej uporabljeni. Mislili smo, da so določeni očitki, polemike za nami, saj se je berlinski zid že davno tega zrušil tudi v naši sredi. Po znani krizi Primorskega dnevnika v 90. letih, ki so jo vse komponente manjšine pomagale rešiti, je z ustanovitvijo zadruge dejanskega dnevnika postal vsemanjšinski in skrb zanj so prevzele vse komponente. Skupaj so dale pobudo za ustanovitev zadruge, ki je postala - poleg podjetja PRAE - DZP - glavna in edina nosilka pristojnosti in odgovornosti za upravljanje dnevnika. Oba upravna odbora sta odraz manjšinske pluralnosti in torej odraz celotne manjšine. Nad vsemi pa je suvereno članstvo zadruge, ki je dejanski lastnik dnevnika. Mislimo tudi, da imamo na razpolago vse

demokratske forume, kjer se lahko iznesejo naše kritike, pripombe in predloge. To se v teh letih ni dogajalo, saj so šli občni zbori zadruge - razen izjem - mimo brez kakršnekoli kritike. Tudi razne odločitve znotraj odborov so bile sprejete v popolnem soglasju. Čudijo zato hude kritike, ki jih beremo v teh zadnjih mesecih; za nas je nesprejemljivo, da se uporabljajo časopis za vnašanje novih napetosti znotraj manjšine, predvsem pa, da se poskuša barantati Primorski dnevnik za postavljanje zahtev, ki niso prioritete in tudi ne zadevajo celotne manjšine.

Glede vsebinske plati in poročanja imamo seveda znotraj manjšine različna mnenja, kar navsezadnje ne čudi; tudi Slovenci v Demokratski stranki marsikdaj nismo zadovoljni s poročanjem, vendar na to ne gledamo zlonamerno v smislu večje ali manjše naklonjenosti uredništva eni ali drugi politični opciji; glede tega menimo, da je ob upoštevanju volilnih razmer v manjši-

ni verjetno ena stran (tista, ki je najbolj kritična) privilegirana. A ne gre zato, da bi s tehniko merili prostor, ki ga dnevnik namenja posameznim strankam in njenim predstavnikom; to kar mi pogrešamo, je bolj strokovno, poglobljeno in manj površno obravnavo aktualnih tem, ki zadevajo našo skupnost, a ne samo. Po našem mnenju ni dovolj slediti populističnim in vitimističnim kampanjam, jokavosti in »zahtevništvu«. Zdi se nam, da bi lahko dnevnik preko svojega kakovostnega novinarskega kolektiva odigral bolj odločno in avtonomno vlogo. Vendar ni tu prostor, da bi razpravljali o vsebini dnevnika; strinjamo se namreč s predlogom Predsednika zadruge Kufersina, da bi to problematiko obravnavalo skupno predstavništvo. Po drugi strani pa bi bilo koristno, če bi se o tem razpravljalo tudi na javnem srečanju.

To seveda ni dovolj, če se želimo resno spoprijeti z vprašanjem poročanja; v poštev moramo istočasno vzeti tudi ostale medije, v prvi

vrsti naše radijske in televizijske oddaje. To še toliko bolj, ker gre za javni medij, ki prejema od države dvakrat večjo vsoto od Primorskega dnevnika. Kaj pa rezultati? Vprašati se moramo, kakšen učinek ima na slovensko narodno skupnost, koliko je poslušalcev in gledalcev. Tudi v zvezi s tem je potrebna bolj poglobljena razprava; zdi se nam, da se sami potiskamo v neko folklorizacijo, saj se daje predvsem pozornost prireditvam, pevskim zborom itd... Pogrešamo poročanje o političnem dogajanju, poglobljeno poročanje o aktualnih in stvarnih problemih manjšine: bilo je kar nekaj dogodkov, ki jih naša redakcija ni neposredno spremljala, od prisotnosti Prodijskega na tržaški občini do obiska tržaškega župana Cosolinija v Ljubljani, če se omejimo le na zadnje dogodke. Pogrešamo tudi večjo prisotnost v videmski pokrajini. Poleg Raia so tu še drugi mediji, ki prejemajo javne prispevke in niso ravno nepristranski.

Skratka o vsem tem bi morala

manjšina spregovoriti: odkrito, brez predsodkov in predvsem z namenom, da izboljšamo sedanjo realnost. To je še toliko bolj potrebno v trenutku, ko se postavljajo pod vprašaj sredstva za založništvo na eni strani in krčenje vloge javne radijske in televizijske službe, predvsem z okrnitvijo tretje mreže. Prepričani smo namreč, da premorejo naša sredstva množičnega obveščanja dobre in kakovostne novinarske kadre, ki bi lahko še v večji meri prispevali k vsesplošni rasti naše skupnosti in njeni uveljavitvi v tem prostoru. Razumemo sicer težave zaradi stalnega krčenja prispevkov, vendar to ne more biti alibi, da vsi skupaj ne storimo ničesar. Konec koncev so v današnji realnosti mediji izredno pomembno sredstvo, saj ustvarjajo javno mnenje in lahko pripomorejo k izboljšanju družbe; to velja tudi za naše manjšinske medije. Vsi mi pa jim lahko stojimo ob strani s konstruktivno kritiko ali tudi pohvalo, nikakor pa z zaničevalnim odnosom!

Na Barcolani tudi nogometaš Schillaci

TRST - Do včeraj se je za nedeljsko 34. Barcoano vpisalo 662 posadk. Na tržaškem nabrežju bodo že danes končali z namestitvijo 170 kioskov, uradno pa bodo naselje odprli jutri ob 10.30. Organizatorji so včeraj sporočili, da se bo nedeljske regate med drugimi udeležil tudi nekdanji nogometni reprezentant Antonio Schillaci, ki bo na krovu ene od dveh jadrnic Red Carpet. Gre za poubudo, ki vpleta bodisi jadrnalne mojstre kot je Vasco Vascotto bodisi znana imena iz sveta spektakla kot so sabljač Aldo Montano, plesalka Alice Belagamba, igralka Lucrezia Piaggio in lepotička Antonella Mosetti.

Le še seks

VILNIUS - Nekdanji litovski košarkar Arvydas Sabonis je zapustil bolnišnico v Kaunasu. Kar 221 cm visoki orjak in najbolj prepoznavno ime litovske košarke na svetu je sredi minulega tedna med rekreativnim igranjem košarke doživel srčni infarkt, po temeljitem zdravniškem pregledu in opazovanju pa so ga danes odpustili iz bolnišnice.

»Zdravnik mi je dejal, da ne smem več kaditi in piti, na košarko naj pozabim, od vseh reči, ki jih imam rad, mi preostane le še seks,« je za litovske medije dejal očitno dobro razpoloženi Sabonis (46 let), ki bo v naslednjih šestih mesecih moral na periodične zdravniške preglede zaradi opešanega srca.

Bisolija bo pri Bologni nasledil Pioli

BOLOGNA - Italijanski nogometni prvotigaš Bologna, katerega član je tudi slovenski reprezentant Rene Krhin, je po slabem začetku sezone odpustil trenerja Pierpaola Bisolija. V noči na torek je trenerski stolček sprva zavrnil Davide Ballardini, nov trener bo tako Stefano Pioli. Podpisal je dveletno pogodbo.

Barcelona še na vrhu

WIESBADEN - Barcelona je zadržala vodstvo na najnovejši lestvici Mednarodnega inštituta za nogometno zgodovino in statistiko (IFFHS). Na drugem mestu ostaja madridski Real, na tretjem pa Manchester United. V »top 10« je kar nekaj sprememb: Schalke se je s šestega povzpел na peto mesto, argentinski Velez Sarsfield z osmega na šesto, Bayern iz Münchna pa z devetega na sedmo mesto. Milanski Inter je s petega nazadoval na osmo mesto, na deseto mesto pa se je s 14. prebil čilski Universidad Catolica Santiago. Najboljši slovenski klub na lestvici Maribor je s 96. zdrsnil na 105. mesto.

»Naj« atletinja 2011

LOZANA - Šestindvajsetletna Rusinja Marija Savinova je najboljša evropska atletinja v letu 2011 po izboru Evropske atletske zveze (EAA). Za Savinovo, nosilko zlate kolajne v teku na 800 metrov na svetovnem prvenstvu v južnokorejskem Daeguju, sta se uvrstili njeni rojakinji Marija Abakumova (kopje) in Ana Čičerova (višina).

Stožice bodo Arena Triglav

LJUBLJANA - Osrednji slovenski športni objekt - Arena Stožice - bo, kot kaže, z uvodom v leto 2012 dobil ime po najmočnejši slovenskih zavarovalnici. Kot je povedal predsednik uprave Zavarovalnice Triglav, Matjaž Rakovec, so pogajanja tako rekoč pri koncu, Stožice pa naj bi po novem letu najmanj za pet let nosile ime Arena Triglav. Cena na sezono je 500.000 evrov. Trenutna vsebina stadiona in dvorane so koncerti in tekme, v Triglavu pa imajo v mislih tudi vrsto drugih aktivnosti, razstave in prireditve v zvezi z največjimi uspehi slovenskega športa, nekakšen slovenski športni hram slavnih.

RUGBY - Svetovno prvenstvo pred zaključnimi tekmami

Nova Zelandija se boji nadaljevanja, je pa še favorit

Slikovita »haka« straši nasprotnike - Spominski vložek za primer srečanja z Južno Afriko

Znamenita haka Novozelancev

ANSA

AUCKLAND - Nova Zelandija je od leta 1987 čakala, da bo znova gostila svetovno prvenstvo v ragbiju. Po odigranju vseh tekem v kvalifikacijskih skupinah se je izluščila osmerica, med katero bo odslej šlo zares. Dvajset ekip ragbija je za svetovno prvenstvo preveč. Razlike so namreč take, da so bile nekatere predstave slab trening za najmočnejše, bolj podobne težnji po vpisu v guinessovo knjigo rekordov. Rezultati kot 67:3, 67:5, 81:7 ali kar 87:0 so namreč neresni za najvišji izraz kakovosti tega športa.

V pričakovanju odločilnih četrtfinalnih dvobojev vlada med domačini velik strah, kako se bo izšlo. Čim so organizacijo podelili Novi Zelandiji, je domač pripravljalni stroj začel javno mnenje pripravljati na ...poraz. Na dan so prišle razlike z izvedbo iz leta 1987, ko je domača vrsta zmagala. Skoraj v celoti pa so ekipo sestavljali sinovi domačih farmarjev, postavni fanti, ki so večji del telesne priprave opravljali kar med delom na domačijah. Prej kot zastopanje domovine je zanje šlo za osebni prestiž. Kdo med člani ekipe je močnejši! V dolgih letih čakanja se je ozračje spremenilo. Na slabše, pravijo oboževalci novozelandskega ragbija, za katere so »all blacks« vse. Vsi igralci so sedaj profesionalci. Njihova domovinska čustva naj bi bi-

la vprašljiva v smislu, da jim predpostavljajo denar. Prvenstvo, ki so si ga nostalgiki sanjali kot ljudski praznik, se je spremenilo v velik biznis. Originalni črni dresi, kjer nastopa tudi logo »adidas«, so šli v prodajo po ceni celih 190 novozelandskih dolarjev ali kakih 150 evrov, medtem ko so bili popolnoma enaki v bližnji Avstraliji za polovico cenejši. Na otvoritvi daljnega leta 1987 je nastopala skupina mažoret, za letošnjo otvoritveno slovesnost pa so dveh ansambloma poverili nalogo uprizoritve bojnega plesa »haka«. Svoja sta pred tekmo samo izvedla tudi Nova Zelandija in Tonga in ve se, da je ta bojni ples največji magnet za tekme »all blacks«, vsaj v Evropi.

Nove verzije »hake«, ki jo je prikazala domača ekipa in sodeč po videnem, so se morali vsi nasprotniki zbiti. Krikov, pesti, jeznega pihanja, stegovanje je zika in grozečih zamahov z rokami je bilo namreč več kot kdaj koli prej.

Razplet kvalifikacij je določil četrtfinalne pare (8. in 9. oktobra) Irsko - Wales (1), Anglija - Francija (2), Južna Afrika - Avstralija (3) in Nova Zelandija - Argentina (4), pravilnik za polfinalni srečanja predvideva zmagovalca parov 1 in 2 in za drugi dvoboj bojša iz tekem 3 in 4.

Z izjemo tekme domačinov, so ostale tri do neke mere negotove. Najvažnejše naj bi bilo srečanje med Južno Afriko in Avstralijo. Predhodni rezultati dajejo prednost Južnoafričanom. V primeru njihove zmage se bo ponovila že zgodovinska tekma iz leta 1995 v Južni Afriki, ko je pred finalom stopil na igrišče sam Nelson Mandela in opravil simbolno pomiritev med belci in črnci. Zgodbo so spremenili v zelo lep film. Nova Zelandija in še rasistična Južna Afrika imata še drugačne precedense. V časih, ko je bila Južna Afrika zaradi apartheida na spisku nezaželenih, je samo Nova Zelandija gojila z njo stike. Dejstvo je privedlo kar do bojkota afriških držav OI v Montrealu leta 1976.

Verjeten polfinalni par Nova Zelandija - Južna Afrika bi zato utegnil biti pravi finale.

Novozelanci se srečanja bojijo. Na javno mnenje pritiskata dve nedavni narodni tragediji. Najprej smrt 29 rudarjev pri sesutju rudnika ob nemoči reševalcev in uničujoč potres, ki je med drugim izločil dva stadiona, kjer bi se morale odvijati tekme SP.

Bruno Križman

KOŠARKA V NBA ligi še vedno nič novega

NEW YORK - Lastniki košarkarskih klubov v ligi NBA in sindikat igralcev so se ponovno sestali v New Yorku in poskušali doseči medsebojni dogovor. Obe strani sta ostali na svojih bregovih, najbolj pomemben dan pa se bo zgodil jutri, vsaj tako je napovedal predsednik sindikata igralcev Derek Fisher (Los Angeles Lakers). »Na torkovem sestanku bomo vsi izpostavljeni hudemu pritisku, a vsak od nas pa bo moral prevzeti odgovornost na svoja ramena,« je pred »velikim dnevom« dejal Fisher. V ligi NBA so še vedno prekinjene vse aktivnosti, obe strani pa sta še vedno razdeljeni zaradi strukture plač. Lastniki ekip se zavzemajo za omejitve plač, saj zatrjujejo, da je kar 22 ekip od 30 v lanskem sezoni vknjižilo izgubo v višini 300 milijonov dolarjev.

Drugo težavo predstavlja delitev dobička. Igralcem je bilo po stari pogodbi zagotovljenih 57 odstotkov dobička, ponudili so jim zmanjšanje na 54,3 odstotka, kar pa lastniki niso sprejeli in vse skupaj je vodilo v »lockout«. Igralci so zdaj vendarle sprejeli drugačno delitev dobička in zmanjšanje na 54 odstotkov, kar so najprej želeli lastniki, slednji pa po novem želijo še občutnejše zmanjšanje.

NOGOMET - Euro 2012: usoda Slovenije visi na nitki

Kek: V zaključkih tekem je nekajkrat padla zbranost

PTUJ - Slovensko nogometno reprezentanco čaka čez teden dni zadnja tekma kvalifikacijske skupine C za nastop na Euro 2012 v Ukrajini in na Poljskem. Slovenci se bodo 11. oktobra v Mariboru pomerili s Srbijo, selektor Matjaž Kek pa pravi, da je »reprezentanca v neugodni situaciji, za katero si je povsem sama kriva«. Slovenska nogometna izbrana vrsta sicer še ima nekaj teoretičnih možnosti za drugo mesto v skupini, ki še vodi v dodatne kvalifikacije, vendar sta matematična in kombinatorika preboja odvisni od razpleta petkovih tekem med Severno Irsko in Estonijo ter Srbijo in Italijo. Slovenija je trenutno še v boju za drugo mesto v skupini, vendar morajo Italijani zmagati v gosteh, Severni Irci pa doma.

»Kaj bi, če bi in kaj bo, ko in kdaj bo, to me ne zanima. Če bi se tako lotevali stvari, lahko vse skupaj kar pozabimo. Mi gremo v torek po zmago.

Negativen 'score', ki ga imamo z reprezentancami nekdanje skupne države, moramo pozabiti in se osredotočiti na zmago. Kako bo v petek, me ne zanima. Da, skupaj z reprezentanti si bomo ogledali tekme, ampak v položaju, v katerem smo, nismo odvisni zgolj od sebe,« je odločen selektor Matjaž Kek.

Ta bo tekmo proti Srbiji, ekipi se bosta pomerili v Ljudskem vrtu v torek, 11. oktobra ob 20.45, igral brez kapetana Roberta Korena, ki bo dvoboj s Srbi izpustil zaradi rumenih kartonov. Na se-

Matjaž Kek

ANSA

znamu se je A-reprezentanci pridružil član reprezentance do 21 let Rene Krhin. Slednji bo v »bazo« na Ptuj zaradi obveznosti z mlado reprezentanco pripotoval šele v petek, prav tako se bo zaradi klubskih obveznosti v Italiji moštvo šele v četrtek pridružil tretji vratar Vid Belec.

»V torek igramo za čast, slavo in še kaj. Na razplet ostalih tekem ne moremo vplivati, zato je za kombinatoriko brez zveze izgubljati energijo in zato moramo v Ljudskem vrtu pokazati vse, kar znamo. Ne bojim se ničesar ra-

zen bolezn. S tem za zdaj ni težav. Naša igra na zadnjih tekmah ni bila prepoznavna, to moramo zdaj popraviti. Srbija, vemo, kakšna reprezentanca je to, je velik izziv, naši motivi so 120-odstotni,« je še dejal Kek.

Po selektorjevih besedah je ekipa na nekaterih tekmah predvsem slabo igrala v zaključkih, ko je nekajkrat zaradi padca koncentracije prav v zadnjih minutah dobila gol. To se je zgodilo tudi proti Srbiji, ko so septembra lani do 86. minute v gosteh vodila z 1:0, nato pa je za Srbe izenačil Nikola Žigić.

NOGOMET - Športni vodja Robert Kalc o domačih tekmah Zarje v Bazovici

»Po ločitvi je celo več gledalcev«

Tribuna športnega centra Zarje v Bazovici ni polna kot pred nekaj sezonami, ko se je takratna Zarja Gaja uvrstila v končnico prvenstva za napredovanje v višjo ligo. Takrat so se navijači nekdanjega vzhodno-kraškega društva lepo organizirali, tiskali priložnostne majčke in bučno navijali s spremstvom harmonike in drugih tolkal. Na spletni strani facebook so tudi odprli posebno stran, ki še deluje in šteje 43 članov in članic.

»Vsi dobro vemo, da pride v vsakem športu do večjega števila gledalcev le, če so rezultati dobri. Ko smo se uvrstili v play-off, je bilo vzdušje fantastično. V lanskí sezoni je zaradi slabih rezultatov število gledalcev upadlo. Po letošnjih začetnih uspehih pa znova beležimo nekaj več obiskov. Tako so pač nenapisana pravila,« je prepričan športni vodja ekipe bazovskega društva **Robert Kalc**, ki je še dodal: »Na sobotni tekmi proti Opicini sicer naša tribuna ni bila polna. Res pa je, da je bilo lepo sončno vreme, tako da so se nekateri naši navijači raje odločili za kak izlet v naravo, na morje ali pa na kako izmed številnih prireditev, ki so bile tu v okolici.«

Robert Kalc obenem ni zanikal, da nekaterih nekdanjih odbornikov Zarje Gaje in gledalcev s Padrič oziroma iz Gropade v letošnji sezoni še ni opazil na tekmah Zarje. »Razumljivo. Nekateri, predvsem starejši Padričarji in Gropajci, so pač navezani na ime Gaja, tako da Zarje ne čutijo za svojo. Drugače pa je pri mladih. Za nas so te razlike relativne, saj prihajamo na tekme predvsem za to, da bi videli v akciji prijatelje,« je dejal mlajši Padričar, ki pa je hotel ostati neimenovan. Padričarjev in Gropajcev je bilo v soboto zgolj za peščico. Prešteli smo jih tri. Vključno s predsednikom Gaje Stanijem Kalcem, ki si je tekmo ogledal (sicer kot tudi v prejšnjih sezonah) z nasprotni strani igrišča.

»Obisk iz sosednjih vasi (beri Gropada in Padriče) je bil, resnici na ljubo, tudi v zadnjih sezonah bolj skromen. Mogoče je po letošnji ločitvi zmanjkalo nekaj oseb, ki pa bi jih prešteli na prstih ene roke,« je komentiral odbornik Zarje **Mirjam Žagar**, ki podobno kot Robert Kalc razmišlja, da gledalci pridejo na tekme, če so rezultati dobri.

Tribuna v športnem centru Zarja v Bazovici

KROMA

Padričar **Walter Kalc** še naprej pomaga pri vodenju mladinskih Zarjinih ekipi cicibanov in mlajših cicibanov. »Prepričan sem, da smo v vseh teh sezonah delali dobro in res bi mi bilo žal in povsem nesmiselno bi bilo, da bi moral zaradi ločitve društev, zapustiti mladinske ekipe.« Ali je v Bazovici zaradi ločitve manj gledalcev? »Ne vem, nekaj ljudi s Padrič in iz Gropade je res zmanjkalo. Očitno te osebe še vedno občutijo močno pripadnost domačemu društvu, česar jim nihče ne očita. To so pač osebne izbire. Pri večini mladih pa teh delitev ne opazam in se v Bazovico pripeljejo brez predsodkov.«

Športni vodja Robert Kalc trdi celo, da je v tej začetni fazi sezone opazil porast gledalcev: »Ne vem, ali je to slučajno, ali pa zaradi boljših rezultatov, ampak v teh začetnih krogih sem na tribuni opazil celo več naših navijačev kot v lanskí sezoni. Nekateri smo res izgubili, druge pa pridobili. Vsekakor ločitev ni negativno vplivala na obisk domačih tekem.« (jng)

DANES OB 20.30 - Državni pokal: Cjarlins Muzane - Kras Repen; **deželni pokal za 1. AL:** Sovodnje - Santamaria, Primorec - Passianese (v Trstu, pri Sv. Alojziju); **deželni pokal za 2. AL:** Breg - Aiello, Mariano - Zarja.

MLADINSKI NOGOMET

Visoki zmagi Krasa in Juventine

NARAŠČAJNIKI

Kras Repen - Esperia 7:0

Strelci: Manduca 4, Caselli 2 in Bovino.

Kras: Cablin, Kovacic, Costa, Bianco, Križman, Miniussi, Stojkovič, Curelli, Manduca, Caselli, Bolognani, Krečič, Bovino. Trener: Makivič.

Varovanci trenerja Dejana Makiviča so tudi v drugem krogu slavili visoko zmago. Tokrat so na domačem igrišču v Dolini premagali Esperio. Pri združeni ekipi se je s štirimi goli razigral Manduca, Alessio Caselli pa je dosegel dva gola. Kras bo v nedeljo gostoval pri ekipi iz Žavej.

Ostali izidi: Aris - San Luigi 0:3, Mont./D. Bosco - Zauale 2:0, Opicina - Domio 2:1, S. Andrea - UFM 0:3.

NAJMLAJŠI - NA GORIŠKEM

Aris San Polo - Juventina 1:14 (0:7)

Strelci: Forchiassin 5, M. Antonini 5, Cosani 2, S. Antonini 2.

Juventina: Ferro, Cadeddu (Falcone), Visintin, Clancis (Waccher), Komjanc, Cosani (S. Antonini), Milanese, Barbiero, Forchiassin, M. Antonini. Trener: Ledri.

Najmlajši Juventine so v prvem krogu visoko premagali tržiški Aris. Trener Ledri je bil zadovoljen z nastopom svojih varovancev.

NA TRŽAŠKEM

Najmlajši v nedeljo

V nedeljo se bo začelo tržaško pokrajinsko prvenstvo najmlajših. Združena ekipa Krasa Repen bo v prvem krogu na domačem igrišču v Bazovici (ob 10.30) igrala proti ekipi Sant'Andrea San Vito. Prvi del prvenstva se bo končal 4. decembra. Zadnji krog pa bo na sporedu 15. aprila. Prvenstvo začetnikov se bo začelo 16. oktobra. Kras bo najprej igral proti Montebellu Don Boscu A.

ODBOJKA - Danes Derbi med Zaletoma za polfinale

Povratni derbi odbojarskega Jadranskega pokala za ženske med obema ekipama projekta Zalet bo že danes v proseški šolski telovadnici od 21.15 dalje. To bo obenem zadnji nastop združenih vrst v tem tekmovanju. Tekma ima tudi svoj pomen, saj odloča o uvrstitvi v polfinalno fazo (prve štiri ekipe), igra pa se na dva dobljena seta. Na začasní lestvici ima Zalet C točko več od sestrške ekipe Zalet D, na lestvici pa zaseda četrto mesto.

Začasni vrstni red Jadranskega pokala: Pordenone Volley 15, Cordenons 12, Luka Koper 11, Zalet C 10, Zalet D 9, Dentesano in Codroipo 3, Hit Gorica 0.

UNDER 18 MOŠKI

Sloga Tabor - Torriana 0:3 (19:25, 16:25, 20:25)

Sloga Tabor: Antoni 9, Cettolo 3, Fiorelli 1, Sosič 6, Taučer 1, Trento 10. Trener Ambrož Peterlin

Nedeljski nastop se je mladincem Sloge Tabor povsem ponesrečil. Torriana je sicer solidna ekipa, vendar vse prej kot nepremagljiva. Če bi hoteli računati na uspeh, bi morali Slogaši seveda zaigrati na nivoju, ki so ga zmožni, vendar se to ni zgodilo: naši odbojkarji so veliko grešili v napadu, poleg tega pa je absolutno preveč servisov končalo v mreži ali izven nasprotnikovega igrišča, večkrat povprečen sprejem pa je sploh pogojeval vso nadaljnjo igro. Skratka, Slogašem tokrat res ni šlo od rok in so s svojimi napakami kar precej pripomogli k gladki zmagi gostov.

Olympia - Futura Cordenons 1:3 (20:25, 25:20, 19:25, 20:25)

Olympia: Hlede 2, Persoglia 9, Vogrič 11, Vizin 19, Škerk 5, Cobello 1, Čauček 2. Trener Jerončič.

Olympia se je prvič predstavila v domači športni dvorani Mirka Špacapana v Gorici in zabeležila drugi poraz. Res, da je bil nasprotnik lanskoletni prvak te kategorije, a to ne pomeni, da ekipa iz Cordenonsa ni bila premagljiva, prej obratno, žal pa se naši igralci tokrat niso dovolj potrudili.

Cilj ekipe v letošnji sezoni je uvrstitev med prve štiri sesterke, ki se bodo borile za končni uspeh, a s takšnim pristopom je ta cilj seveda nedosegljiv. Razen nekaterih posameznikov se tokrat nihče v ekipi ni posebej izkazal. Tudi izgovor, da je ekipa nastopala oslabiljena ne zdrži presoje. Preveč je bilo napak v ključnih trenutkih srečanja, preveč netočno oddanih in tudi podanih žog. Že danes ob 20.45 bo Olympia gostovala v Gradišču.

JADRANJE - Državno prvenstvo ufo v Trstu

Uspešen na Cattivicu

Med 10 jadrnicami na 2. mestu, v posadki pa tudi član Sirene Sandi Šuc

Obvestila

AŠK KRAS vabi vse bivše odbojkarje, da se v petek ob 19.30 udeležijo tekme in družabnosti v zgornji telovadnici ob 50. obletnici krožka.

ŠAHOVSKI KROŽEK SLOVENSkih ŠOL bo pričel z delovanjem v petek, 7. oktobra, od 15.30 do 19.00 na sedežu ZSSDI v ulici Cicerone 8 (3. nadstropje) v Trstu.

ŠZ BOR in SKD S. ŠKAMPERLE napovedujeta kratek zabavni prizor (Adrijan Rustja in Minu Kjuder) in predstavitev abonmaja SSG (Upravni in umetniški predstavnik SSG) v sredo, 5. oktobra, ob 20.30 v atriju pred telovadnico na Stadionu 1. maj (Vrdeška c. 7). Vljudno Vabljeni.

SK DEVIN vabi na telovadbo za odrasle tehnika Body & Mind v telovadnico srednje šole De Marchesetti v Sesljanu ob sredah od 20.00 do 21.00. Prvo srečanje bo v sredo, 5. oktobra

SKD VIGRED,vaška skupnost Tublje, jamarsko društvo Grmada, Planinski odsek SK Devin in razvojno društvo Pliska vabijo na 16. pohod na »Na Krasu je krasno« v nedeljo, 9. oktobra. Zbirališče v Praprotnu od 9.15 do 9.45.

SMUČARSKI ODSEK SPDT obvešča, da se danes, 5. oktobra 2011 začne predsmučarska telovadb, namenjena odraslim, v telovadnici šole Codermatz v ulici Pindemonte 11 v Trstu, z začetkom ob 20.30. Za informacije in prijave pokličite na tel.št. 335 6123484.

Na italijanskem prvenstvu razreda Ufo 28 (dolžina jadrnice je 28 čevljev, približno 8,5 m), ki se je v soboto zaključilo v Tržaškem zalivu, so nastopili tudi trije Sirenini jadranci. Najuspešnejši je bil Sandi Šuc iz Briščikov na Cattivicu: med 10 nastopajočimi jadrnicami je tržaška ekipa s kramarjem Alessandrom Bonifaciom osvojila drugo mesto. Zmagala je jadrnica Alien (Jenko in Pandullo), ki je zbrala 6 točk manj. Šuc je bil na premcu in skrbel za jadra: »Želeli smo si zmage, vendar je bila posadka Aliena res boljša, predvsem taktik in kramar sta izstopala,« je pojasnil 23-letnik, ki bo nastopil na Barcolani na krovu Fanatica.

Deveti pa so bili jadranci Gufa: »Imeli smo stara jadra, tako da so ostale posadke prednjačile: tako na tehničnem nivoju kot tudi z vrhunsko opremo,« je pojasnil Sirenin jadralec Andrej Gregori, ki je bil krmar Gufa, odgovoren za glavno jadro pa je bil Walter Gregori, prav tako član Sirene. Slednji bo tudi na Barcolani jadral z Gufo, Andrej Gregori pa bo član No boreder's teama.

Jadranci so v četrtek in petek jadrali z vetrom do 27 vozlov in zaključili pet regat, v soboto pa so kljub rahlemu vetru dokončali dve.

KOŠARKA

Združena ekipa U17 začena svojo pot

Po članskih ligah se začenja tudi prvo mladinsko košarkarsko prvenstvo. Združena ekipa Brega, ki jo trenira Peter Brumen, bo danes ob 20.00 v Codroipu začela zahtevno državno prvenstvo Under 17, v katerem sodeluje 13 ekip. Enotna vrsta združuje košarkarje letnikov 1996 (razen Martina Ridolfija, ki trenira in bo igral z Jadranovo ekipo Under 19) res vseh slovenskih društev na Tržaškem. Glavnina tekem bo ob nedeljah, Bregova postava, ki se je prvič predstavila na nedavnem Memorialu Gombač na Stadionu 1. maja, pa bo domače tekme praviloma igrala ob sredah pri Briščikih.

FIP nagradila dolgoletno zvestobo

V okviru prvega dne pobude Basket Opening Day v kraju Lignano Sabbiadoro so v soboto v novinarskem središču letoviškega športnega središča nagradili »zgodovinske« sponzorje, ki podpirajo dejavnost deželnih košarkarskih društev že vsaj deset let. Med njimi je bil tudi Borov zvesti pokrovitelj Radenska, ki je ob strani mestnemu slovenskemu košarkarskemu klubu celih 27 let. Dogodek je po pozdravu oblasti uvedel novi predsednik deželnega odbora zveze FIP Giovanni Adami, ki se je zahvalil tem podjetniškim stvarnostim, ki v odločilni meri pomagajo športnemu gibanju. Za Radensko sta priznanje prejela distributer za deželo in Italijo Andrea Nanut ter za Tržaško Boris Siega, spremeljal ju je podpredsednik Košarkarskega kluba Bor Renato Štokelj.

Bojan Brezigar

Krakow v mojem spominu

»Krik groze in obupa tega kraja ostaja kot opomin in opozorilo vsemu človeštvu«

Ce je napis Arbeit macht frei simbol koncentracijskega taborišča Auschwitz, je zagotovo simbol taborišča Auschwitz II Birkenau stolp nad vhodnimi vrati, skozi katera vodi v taborišče železnica. Nič koliko filmov, med temi tudi Schindlerjev seznam, je uporabilo prizor transportov jetnikov v to taborišče prav s to sceno: vrata, skozi katera zapelje vlak in ki se za vlakom zaprejo. Za veliko večino potnikov se ne bodo nikoli več odprla.

Ce je bila izbira Auschwitz za prvo koncentracijsko taborišče političnih jetnikov na Poljskem naključna, kajti šlo je za veliko vojašnico razpuščene poljske vojske, je bila postavitve taborišča Birkenau načrtovana. Ta kraj je bil izbran prav zaradi zelo dobrih železniških povezav; nedaleč od železniške postaje so izbrali ogromno zemljišče, ki je bilo v velikem delu močvirnato, in na njem zgradili taborišče. Plinske celice so zgradili leta 1942, krematorijske peči leta 1943.

Vendar vrnimo se k železnici. Preden prideš do taborišča te tabla usmeri levo. Judenrampe, piše na tabli. Železnico so namreč speljali v taborišče šele leta 1944, prej pa so transporte zaustavili na improviziranem peronu nekaj sto metrov pred vhodom v taborišče. Tu so morali jetniki izstopiti in tu so takoj ločili tiste, ki so bili sposobni za delo v ostalih tovarni vojaške opreme od ostalih: otrok, starih, bolnih, nosečnic... Slednje so takoj poslali v plinske celice, ostale pa v barake, odkoder so vsak dan hodili na delo v tovarno. To rampo so pred nekaj leti obnovili in uredili za ogled: nič posebnega, samo dva vagona na dolgih tračnicah, ampak zanimiva je risba, ki jo je neznani jetnik narisal v taborišču in jo skril v prazno steklenico. Našli so jo šele leta 1947. Risba nima nobene umetniške vrednosti, videti je, da jo je narisala roka neveščega risarja, vendar opisuje tragedijo, ki jo je ta trenutek predstavljal za številne družine: vojaka, ki očetu iz rok iztrže otroka.

Odtod so leta 1944 speljali železnico do taborišča. Vendar tračnic ni več. Končajo se nekaj metrov od rampe in ponovno se začnejo pred vhodom v taborišče. Zemljišče, ki je vmes, je pozidano: nekaj lepih družinskih hiš, videti so še kar nove, katerih prebivalci so očitno nejevoljni zaradi tisočev obiskovalcev, ki se ustavljajo pri rampi. Tako nejevoljni, da so k dovozom na svoja dvorišča postavili table, ki prepovedujejo obračanje in parkiranje. Ne krivim jih, krivim pa tistega, ki je dovolil to pozidavo. Sam zagotovo ne bi hotel imeti hiše na mestu, koder so stotisoče ljudi peljali v smrt.

Bom zelo grob. Železnico so leta 1944 zgradili predvsem iz človekoljubja do krvnikov. Nemški vojaki, pa tudi zdravniki, ki so morali ločevati jetnike, ki so bili sposobni dela, so bili namreč nezadovoljni z zunanjo rampo. Marsikateri jetnik je poskušal pobegniti, lovili so jih s psi, ampak zlasti pozimi je bilo delo težko. Tudi zdravniki so bili nezadovoljni, ker so morali ob snegu ali dežju posedati ob tračnicah in pregledovati jetnike. Zato so tračnice speljali naravnost v taborišče, odkoder ni bilo več možnosti bega in kjer so imeli zdravniki svojo barako.

Ko prestopiš vhodna vrata se ti pred očmi odpre ogromen prostor. Na sredi železniški tir s peronom, na tiru sameva vagon, vse naokoli pa ostanki barak. Nešteto jih je, zagotovo več sto. Le nekaj je ohranjenih, v glavnem obnovljenih, kajti Nemci so ob umiku taborišče skoraj popolnoma uničili, da bi zabrisali sledi, v nekaterih, ki so bile zidane (večina je bila namreč lesenih), pa so še vidni spomini na jetnike. Ne veliko, le nekaj grafitov na stenah, nekaj imen in letnic. Sicer pa je taborišče videti kot nekakšno pokopališče, kajti pokonci stojijo le dimniki, kot vojaki v dolgi vrsti.

Krematorijskih peči ni več; Nemci so jih ob umiku razstrelili, vendar so ruševine še danes take, kakršne so bile ob koncu vojne. Med prvima dvema krematorijema stoji velik spomenik, s spominskimi ploščami v številnih jezikih, tudi v slovenščini: »Krik groze in obupa tega kraja ostaja kot opomin in opozorilo vsemu človeštvu. V tem kraju so nacisti umorili milijon in pol mož, žena in otrok iz večine evropskih držav. Med njimi je bilo največ Judov. Auschwitz Birkenau 1940 – 1945«.

Nedaleč stojijo tri črne plošče: znak kraja, kjer je pepel žrtev teh krematorijev. V taborišču je še nekaj takih krajev.

Pot vodi skozi gozdiček in nato do poslopja, ki mu pravijo savna. Jetniki, ki so prišli v to poslopje, so imeli veliko srečo: to je bila namreč resnična dezinfekcija s tuši in čistimi oblačili; sem so pripeljali jetnike, ki so bili sposobni za delo. To poslopje je bilo po vojni obnovljeno in je pravzaprav edini muzejski del taborišča. Tu je, v veliki dvorani, na črni steni na tisoče fotografij, ki so jih pobrali jetnikom. V glavnem gre za posnetke družin, prijetne družinice, ki so se nastavile fotografu v času pred začetkom vojne. Fotografije, ki so jih imeli jetniki v žepu za spomin, a so jim bile tu odvzete, ker kot jetniki niso imeli več identitete, samo številko, in niso imeli pravice do spomina. Čeprav v tej sobi ni grozodejstev, ni prav ničesar, kar bi te opozarjalo, da si v koncentracijskem taborišču, je ta prizor eden najbolj srhljivih v Auschwitzu; primerljiv morda samo s kupi čevljev ali z lasmi, ki sem jih gledal prej. Pretrese te veliko bolj od razvalin krematorijskih peči in veliko bolj od ostankov barak. Kajti to ni spomin na jetnike, to je spomin na ljudi, družine s človeškim dostojanstvom, ki jim je bilo odvzeto, ker je nekdo sklenil, da do njega nimajo pravice in da morajo umreti.

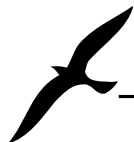
Tako se počasi izteka ogled taborišča Birkenau. Ogled ostankov največje tragedije 20. stoletja, ki je pogoltnila 5 milijonov človeških življenj. Poldrugi milijon, največ, prav tu, na tem izsušenem močvirju, ki je bilo izbrano samo zato, ker tod teče železniška proga.

se nadaljuje

Na slikah: zgoraj vhod v taborišče Auschwitz Birkenau; spodaj levo ruševine krematorija. Spodaj spominska plošča v slovenščini, dimniki kot edini pomniki nekdanjih barak in risba o dogajanjih na železniški rampi, ki so jo leta 1947 našli v steklenici.

SLOVENSKI PROGRAM
Na kanalu 103

18.40 Čezmejna TV: Primorska kronika
20.25 Tv Kocka: Martina in ptičje strašilo - Aljaska
20.30 Deželni TV dnevnik
20.50 Čezmejna Tv: Dnevnik Slo 1

6.10 Aktualno: Unomattina Caffè **6.30** 9.35 Dnevnik, vremenska napoved in prometne informacije **6.45** Aktualno: Unomattina **11.00** Dnevnik in vremenska napoved **11.05** Aktualno: Occhio alla spesa **12.00** Aktualno: La prova del cuoco **13.30** Dnevnik in gospodarstvo **14.10** Aktualno: Verdetto finale **15.15** Aktualno: La vita in diretta **17.00** Dnevnik - Parlament in vremenska napoved **18.50** Kviz: L'eredità **20.00** Dnevnik **20.35** Kviz: Soliti ignoti **21.10** Variete: Me lo dicono tutti **23.15** Dnevnik - kratke vesti **23.20** Aktualno: Porta a porta **0.55** Nočni dnevnik in vremenska napoved **1.35** Aktualno: Sottovoce

6.30 Risanke: Cartoon flakes **10.00** Aktualno: Tg2 punto.it **10.05** Dnevnik, vremenska napoved in rubrike **11.00** Variete: I fatti vostri **13.00** Dnevnik in rubrike **14.00** 2.15 Aktualno: L'Italia sul Due **16.10** Nan.: Ghost Whisperer **16.50** 21.05 Nan.: Hawaii Five-O **17.45** Dnevnik - kratke in športne vesti **18.45** Nan.: Numb3rs **19.35** Nan.: Squadra speciale Cobra 11 **20.30** Dnevnik **23.25** Dnevnik **23.40** Dok.: Sbarre **0.25** Close to Home **1.05** Parlament **1.15** Film: Swing (kom., ZDA, '03, r. M. Guigui, i. C. Brenneman, I. Casey)

6.00 Dnevnik in Il caffè di Corradino Mineo **8.00** Aktualno: Agora **10.00** Aktualno: La Storia siamo noi **11.00** Aktualno: Apprescindere **11.10** Dnevnik - kratke vesti **12.00** Dnevnik, športne vesti in vremenska napoved **12.45** Aktualno: Le storie - Diario italiano **13.10** Nad.: La strada per la felicità **14.00** Deželni dnevnik, Dnevnik in vremenska napoved, Rubrike **14.55** Dnevnik - kratke vesti **15.00** Dok.: Figu **15.05** Nan.: The lost world **15.50** Dok.: Cose dell'altro Geo **17.40** Dok.: Geo & Geo **19.00** Dnevnik, Deželni dnevnik in vremenska napoved **20.00** Blob **20.15** Nan.: Sabrina, vita da strega **20.35** Nan.: Un posto al sole **21.05** Aktualno: Chi l'ha visto? **23.15** Šport: 90° minuto Serie B **0.15** Tg3 Linea notte, Deželni dnevnik in vremenska napoved

7.00 Nan.: Zorro **7.30** Nan.: Starsky e Hutch **8.30** Nan.: Hunter **9.55** Nan.: RIS 2 - Delitti imperfetti **10.50** Aktualno: Ricette di famiglia **11.30** Dnevnik, vremenska napoved in prometne informacije **12.05** Nan.: Un detective in corsia **13.00** Nan.: La signora in giallo **13.50** Aktualno: Il Tribunale di Forum **15.10** Nan.: Hamburg Distretto 21 **16.15** Nad.: Sentieri **16.50** Film: 4 bassotti per un danese (kom., ZDA, '66, r. N. Tokar, i. D. Jones, S. Pleshette) **18.55** Dnevnik in vremenska napoved **19.35** Nad.: Tempesta d'amore **20.30** Nan.: Walker Texas Ranger

21.10 Film: Nessuna verità (triler, ZDA, '08, r. R. Scott, i. L. DiCaprio, R. Crowe) **0.00** Film: L'uomo senza ombra (fant., ZDA, '00, r. P. Verhoeven, i. K. Bacon, E. Shue) **2.05** Nočni dnevnik

6.00 Dnevnik - Pregled tiska **7.55** Dnevnik, prometne informacije, vremenska napoved, borza in denar **8.00** 10.00 Dnevnik **8.40** Aktualno: La telefonata di Belpietro **8.50** Aktualno: Mattino Cinque **11.00** Aktualno: Forum **13.00** Dnevnik in vremenska napoved **13.40** Nad.: Beautiful **14.10** Nad.: Cento Vetrine **14.45** Aktualno: Uomini e donne (v. M. De Filippi) **16.20** Aktualno: Pomeriggio Cinque **18.05** Dnevnik - kratke vesti **18.50** Kviz: Avanti un altro! (v. P. Bonolis) **20.00** Dnevnik in vremenska napoved **20.30** 2.00 Variete: Striscia la notizia **21.10** Nan.: Anna e i cinque **2** **23.30** Aktualno: Matrix **1.30** Nočni dnevnik in vremenska napoved

6.50 Risanke **8.55** Nan.: Nini **9.55** Dok.: Strano, ma vero? **10.55** Dok.: Deadly 60 **11.55** Dok.: Spose extralarge **12.25** Dnevnik, vremenska napoved in športne vesti **13.40** Risanke: Simpsonovi **14.35** Risanke: Dragon Ball Z **15.00** Nan.: Big Bang Theory **15.35** Nan.: Chuck **16.30** Nan.: Glee **17.25** Risanke: Zig & Sharko **17.30** Risanke: Mila e Shiro - Due cuori nella pallavolo **18.30** Dnevnik, vremenska napoved in športne vesti **19.25** Nan.: CSI - Scena del crimine **21.10** Show: Le Iene Show **0.00** Talk show: Invincibili **1.25** Show: Poker1mania **2.15** Dnevnik - pregled tiska

7.00 Dnevnik **7.30** Variete: Dopo il Tg... Nel baule dei tempi (pon.) **8.00** Aktualno: Lezioni di pittura **8.30** Dnevnik **9.00** Dok.: Patrimonio dell'Unesco **9.30** Nan.: Maria Maria **10.30** Aktualno: Gli incontri al caffè de la Versiliana **11.55** 16.00 Dok.: Italia da scoprire **12.30** Šport: Super Sea **13.00** Aktualno: Uomini di successo **13.30** Dnevnik **14.05** Aktualnosti **14.45** Kviz: Ufo di sera **15.30** Dok.: Agrisapori **15.05** Dok.: Cuore Tuareg **15.35** Aktualno: Italia magica **16.30** Dnevnik **17.00** Risanke **19.00** Aktualno: In contatto... con la Trieste Trasporti **19.30** Večerni dnevnik **20.05** Aktualno: Rotocalco ADNkronos **20.25** Aktualno: TG Agenparl **20.30** Deželni dnevnik **21.00** Nan.: Police Rescue **22.40** Aktualno: Pagine e fotogrammi **23.02** Nočni dnevnik **23.40** Film: La famiglia Passaguai fa fortuna

6.00 Dnevnik, vremenska napoved, horoskop in prometne informacije **7.00** Aktualno: Omnibus **7.30** Dnevnik **9.40** Aktualno: Coffe Break **10.35** Aktualno: L'aria che tira **11.00** 19.30 Show: G'Day **11.30** Aktualno: (ah)iPiroso **12.25** Variete: I menù di Benedetta **13.30** Dnevnik **14.05** Film: Pecato che sia una canaglia (kom., It., '54, r. A. Blasetti, i. S. Loren, M. Mastroianni) **16.15** Dok.: Atlantide - Storie di uomini e di mondi **17.30** Nan.: L'ispettore Barnaby **20.00** Dnevnik **20.30** 2.00 Aktualno: Otto e mezzo

21.10 Nan.: Millennium - La ragazza che giocava col fuoco (n. Noomi Rapace) **23.15** Nan.: Crossing Jordan **0.45** Dnevnik **1.00** Nan.: N.Y.P.D.

6.10 Kultura (pon.) **6.20** Odmevi (pon.) **7.00** Dobro jutro **10.10** Ris. nan.: Marči Hlaček **10.35** Ris.: Fifi in Cvetličniki **10.45** Otr. serija: Ribič Pepe **11.05** Otr. odd.: Zlatko zakladko (pon.) **11.25** Nan.: Pustolovščine (pon.) **12.00** Poročila **12.05** Muzika od Trsta do Trbiža (pon.) **13.00** Poročila, športne vesti in vremenska napoved **13.30** Tednik (pon.) **14.25** Duhovni utrip (pon.)

14.40 Črno beli časi (pon.) **15.00** Poročila **15.10** Mostovi - Hidak (pon.) **15.45** Ugriznimo znanost (pon.) **16.05** O živalih in ljudeh (pon.) **16.20** Globus (pon.) **17.00** Novice, kronika, športne vesti in vremenska napoved **17.30** 23.35 Turbulenca **18.00** Nad.: Vrtičkarji **18.35** Risanke **18.55** Novice, kronika, športne vesti in vremenska napoved **20.00** Film: Film tedna **22.00** Odmevi, kultura, športne vesti in vremenska napoved **23.00** Prava ideja! **0.05** Nad.: Usodna nesreča **0.55** Dnevnik (pon.)

7.00 Infokanal **7.45** Otroški infokanal **8.30** 0.20 Zabavni infokanal **11.15** Dobro jutro (pon.) **14.00** Videozid (pon.)

14.55 Dok. serija: Z Montyjem Donom po najlepših italijanskih vrtovih **15.55** Posnetek koncerta: Katalena ('06) **17.10** City folk **17.35** Mostovi - Hidak **18.05** Muzika od Trsta do Trbiža (pon.) **18.55** 23.30 Videozid **19.50** Žrebanje lota **20.00** London-ski vrtljak **20.30** Športni izziv **21.10** Košarka (m): Superpokal, Krka - Union Olimpija, 2. polčas, posnetek iz Rogške Slatine (pon.) **22.05** Bleščica, oddaja o modi **22.35** Slovenska jazz scena

6.00 7.00 Sporočamo **8.00** Preiskovalna komisija DZ, prenos **9.00** Odbor za finance, prenos **15.30** Poročila Tvs1 **16.00** Odbor DZ za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, prenos **18.00** Danes **19.00** Tv dnevnik Tvs1 **20.00** Aktualno **20.30** Na tretjem... **21.30** Žarišče

13.45 Dnevni program **14.00** Čezmejna Tv - deželne vesti **14.20** Euronews **14.30** Ciak Junior **15.00** 22.15 Dokumentarec **15.30** Potopisi

16.00 Biker explorer **16.30** Boben - glasb. odd. **17.30** Vsedanes - vzgoja in izobraževanje **18.00** Minute za **18.35** Vremenska napoved **18.40** Primorska kronika **19.00** 22.00, 23.50 Vsedanes - Tv dnevnik **19.25** Šport **19.30** Risanke: Nell **20.00** Alpe Jadran **20.30** Dok. odd.: City folk **21.00** Koncert: Folkest 2011 **23.35** Artevisione **0.05** Effe's Inferno

6.35 Tv prodaja **7.05** 14.00 Oprah show (pogovorna odd.) **8.00** 14.50 Dram. serija: Nebrušeni dragulj **8.55** 10.05, 11.30 Tv prodaja, Reklame **9.10** 15.45 Nad.: Tereza **10.35** 17.10 Nad.: Larina izbira **12.00** 17.55 Nad.: Ko se zaljubim **13.00** 24 UR, Novice **17.00** 24 UR popoldne, Novice **18.55** 24UR vreme, Vremenska napoved **19.00** 24UR, Novice **20.00** Kmetija išče lastnika **21.00** Nan.: Policijska družina **22.00** 24UR zvečer,

Novice **22.30** Film: Kongo (ZDA) **0.35** Nan.: Vohun nemilosti **1.30** Nan.: Skrivnostni otok

7.20 10.55 Obalna straža (akc. serija) **8.10** Svet (pon.) **9.05** Tom in Jerry (ris.) **9.30** Super heroji (ris.) **10.00** Iz Jimmyjeve glave (ris.) **10.25** 13.15 Nan.: Vsi županovi može **11.50** 16.10 Faktor strahu ZDA (resničnostne serije) **12.45** TV prodaja, Reklame **13.40** Film: Kupčija (Kan./ZDA) **15.40** Nan.: Mladi zdravniki **17.05** CSI - Na kraju zločina (krim. serija) **18.00** 19.45 Svet, Novice **18.55** CSI: New York (krim. serija) **20.00** Film: Lopov z otroškim obrazom (ZDA/Kan.)

21.45 Film: V navzkrižnem ognju - Orlov padec (ZDA) **23.25** Nan.: Mladi zdravniki **23.55** Film: Skriti načrti (Kan.)

RADIO TRST A
7.00, 13.00, 19.00 Dnevnik; 7.20 Koledar; 7.30 Dobro jutro; 8.00 Poročila in krajevna kronika; 8.10 V novi dan; 10.00 Poročila; 10.10 V novi dan; 11.00 Studio D; 13.20 Iz domače zakladnice; 14.00 Poročila in deželna kronika; 14.10 Korak za korakom; 15.00 Mladi val; 17.00 Poročila in kulturna kronika; 17.10 Music Box; 17.30 Odprta knjiga: Ivan Aleksandrovič Gončarov: Oblomov 54. nad.; 18.00 Glasbeni magazine; 19.35 Zaključek oddaj.
RADIO KOPER (SLOVENSKI PROGRAM)
6.00-9.00 Jutro na RK; 6.30, 8.30, 9.30, 10.30, 14.30 Poročila; 6.45, 19.45 Kronika; 7.00 Jutranjik; 7.30 Noč in dan; 8.00 Pregled tiska; 9.00 Dopoldan in pol; 9.10 Pregled prireditve; 10.00 Živalski blues; 12.00 Osebnost Primorske; 12.30 Opoldnevnik; 13.30 Na rešet; 15.30 DIO; 17.00 Glasba po željah; 17.30 Primorski dnevnik; 18.30 Glasbena razglednica; 19.00 Dnevnik; 20.00 Odprto za srečanja; 21.00 Zborovski utrip; 22.00 Zrcalo dneva; 22.30-0.00 Effe's inferno.
RADIO KOPER (ITALJANSKI PROGRAM)
6.00-8.00 Dobro jutro; Almanah; 6.15, 7.00, 8.30, 9.30, 10.30, 11.30, 12.28, 13.30, 14.30, 15.28, 16.30, 17.30, 18.30, 19.28 Dnevnik, vremenska napoved in prometne informacije; 6.25 Drobci zgodovine; 6.58 Viaggiando (vsako uro do 19.58); 8.00-10.30 Calle degli orti grandi; 8.05 Horoskop; 8.10 Accadde oggi; 8.35, 17.33 Euroregione news; 8.40, 12.15 Pesem tedna; 9.35 Appuntamenti; 10.15, 19.15 Sigla single; 10.25 Radijski in televizijski program; 10.35 Anteprema classifica; 11.00, 21.30 Economia e dintorni; 11.35 Play list; 12.30 Dogodki dneva; 13.00, 20.30 Commento in studio; 13.33 Fegiz files (od novembra dalje); 14.00, 23.00 Finestra sul FVG; 14.35, 21.00 Move your MP3; 15.00 La biblioteca di Babele; 16.00-18.00 Popoldan ob štirih; 18.00 In orbita; 20.00 Proza; 22.00 Classicamente, liricamente, sonoramente classici; 23.30 Nel paese delle donne; 0.00 RSI.

SLOVENIJA 1
5.00, 6.00, 6.30, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 14.00, 17.00, 18.00, 19.00, 21.00, 23.00, 0.00 Poročila; 6.45 Dobro jutro, otroci; 7.00 Kronika; 7.30 Pregled slovenskega tiska; 7.40 Primkova delavnica; 8.05 Svetovalni servis; 8.40 Obvestila; 9.10 Ali že veste?; 9.30 Violinček; 10.10 Intervju; 11.15 Storž - odd. za starejš; 11.45 Pregled tiska; 12.05 Na današnji dan; 12.10 Ura slov. glasbe; 12.30 Nasveti; 13.00 Danes do 13-ih; 13.20 Osmrtnice in obvestila; 15.00 Radio danes, radio jutri; 15.30 DIO; 16.15 Obvestila; 17.00 Studio ob 17-ih; 19.00 Dnevnik; 19.30 Obvestila; 19.45 Lahko noč, otroci; 20.00 Gimnasium; 22.00 Zrcalo dneva; 22.20 Iz sporedov; 22.30 Info odd.; 22.40 Minute za šanson; 23.05 Literarni nokturmo; 23.15 Za prijeten konec dneva.
SLOVENIJA 2
6.00, 6.30, 8.30, 9.30, 10.30, 11.30, 12.30, 14.30, 17.30, 00.00 Poročila; 6.40 Športna

zgodba; 7.00 Kronika; 8.10 Večer; 8.15 Dobro jutro; 8.25 Vremenska napoved; 8.45 Kulturne prireditve; 9.15, 17.45 Na Val na šport; 9.35, 16.15 Popevki tedna; 10.00 Avtomobilsko prometne minute; 11.35 Obvestila; 12.00 Kje pa vas čevlji žuli; 13.00 Danes do 13-ih; 14.00 Kulturne drobtinice; 14.20, 17.35 Obvestila; 15.03 RS napoveduje; 15.15 Finančne krivulje; 15.30 DIO; 16.45 Odbita do bita; 17.15 Evropa osebno; 17.30 Novice; 18.00 Hip hop/R'n'B; 18.50 Napoved večernih sporedov; 19.00 Dnevnik; 19.30 Ne zamudite; 20.00 Odprti termin; 21.00 V sredo; 22.00 Zrcalo dneva; 22.25 Na piedestal.

SLOVENIJA 3
9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 22.00, 00.00 Poročila; 19.00 Dnevnik; 7.00 Jutranja kronika; 7.25 Glasbena jutranjica; 8.00 Lirični utrinek; 10.05 Skladatelj tedna; 11.05 Literarna matineja; 11.45 Intermezzo; 12.05 Arsove spominčice; 13.05 Kratka radijska igra; 13.20 Danes smo izbrali; 14.05 Arsov forum; 15.00 Divertimento; 15.30 DIO; 16.15 Svet kulture; 16.30 Sodobna umetnost; 17.00 Glasbeni utrip; 18.00 Čas, prostor in glasba; 19.00 Allegro ma non troppo; 19.30 Slovenski koncertino; 20.00 Arsov art atelje; 22.05 Zvočna iskanja; 23.00 Jazz session; 23.55 Lirični utrinek.

RADIO KOROŠKA
6.00-10.00 Dobro jutro; 12.00-13.00 Studio ob 12-ih; 15.00-17.00 Lepa ura; 17.00-17.30 Studio ob 17-ih; 17.30-18.00 Naša pesem; - Radio Agora: 13.00-15.00 Agora-Divan; 18.00-6.00 Svobodni radio; -Radio Dva 10.00-12.00 Sedmi dan (105,5 MHz).

Lastnik:
Zadruga Primorski dnevnik d.ž. - Trst

Izdajatelj:
Družba za založniške pobude DZP doo z enim družabnikom PRAE srl con unico socio
Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040 7786380, fax 040 7786381

Tisk: EDIGRAF srl, Trst

Odgovorni urednik: DUŠAN UDOVIČ

Redakciji: Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040 7786300, fax 040 772418
email: trst@primorski.eu
Gorica, Ul. Garibaldi 9, tel. 0481 533382, fax 0481 532958
email: gorica@primorski.eu

Dopisništva: Čedad, Ul. Ristori 28, tel. 0432 731190, fax 0432 730462
Celovec, Wulfengasse 10/H, tel. 0463 318510, fax 0463 318506

Internet: <http://www.primorski.eu/>

Naročniško - prodajna služba
Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040 7786300, fax 040 772418
Gorica, Ul. Garibaldi 9, tel. 0481 535723 fax 0481 532958

Cena: 1,00 €
Naročnina za Italijo 280,00 €
Poštni t.r. PRAE DZP št. 11943347
Cena za Slovenijo: 1,00 €
Letna naročnina za Slovenijo 215,00 €
plačljiva preko DISTRIEST doo, Partizanska 75, Sežana, tel. 05-7070262, fax. 05-7300480
transakcijski račun pri banki SKB D.D. v Sežani, št. 03179-1009112643

Primorski dnevnik prejema neposredne državne prispevke po zakonu 250 z dne 9. avgusta 1990

OGLAŠEVANJE
Oglaševalska agencija Tmedia s.r.l.
www.tmedia.it
GORICA, ul. Malta 6
TRST, ul. Montecchi 6

KOMERCIALNI OGLASI
advertising@tmedia.it
Brezplačna tel. št. 800129452
Iz tujine +39.0481.32879
Fax +39.0481.32844
Cene oglasov: 1 oglasni modul (širina 1 stolpec, višina 29,2 mm) 35,00 €, finančni in legalni 92,00 €, ob praznikih povišek 20%

NEKOMERCIALNI OGLASI
oglasit@tmedia.it
Brezplačna tel.št. 800912775
Fax +39.0481.32844
Cene oglasov: mali oglasi 20,00 € + 0,50 € na besedo; nekomercialni oglasi po formatu, osmrtnice, sožalja, čestitke in zahvale na besedo. DDV - IVA 20%

Registriran na sodišču v Trstu št. 14 z dne 6. 12. 1948
Član italijanske zveze časopisnih založnikov FIEG

Primorski dnevnik je včlanjen v Evropsko zvezo manjšinskih dnevnikov MIDAS

Izdajanje Primorskega dnevnika podpira tudi Urad Vlade Republike Slovenije za Slovence v zamejstvu in po svetu.

Tekstov, fotografij in drugega gradiva, ki je bilo v kakršni koli obliki poslano uredništvu, ne vračamo. Dostavljeno gradivo ne obvezuje uredništva oziroma založnika za objavo ali drugačno uporabo; za objavo člankov, ki jih posredujejo uredništvo, imajo avtorji pravico do morebitnega honorarja samo po predhodnem dogovoru z založnikom.

Obsežno območje visokega zračnega pritiska nam še zagotavlja lepo stabilno vreme. Jutri se nam bo bližalo ciklonsko območje. V petek pa nas bo dosegla izrazita hladna fronta, nato kaže na izboljšanje vremena.

Nad zahodno, srednjo in južno Evropo je območje visokega zračnega tlaka. V višinah doteka k nam zelo tople in suhe zrak.

DOLŽINA DNEVA
Sonce vzhaja ob 7.08 in zahaja ob 18.39
Dolžina dneva 11.31

LUNINE MENE
Luna vzhaja ob 15.25.

PLIMOVANJE
Danes: ob 1.37 najnižje -40 cm, ob 8.30 najvišje 35 cm, ob 14.25 najnižje -13 cm, ob 19.42 najvišje 21 cm.
Jutri: ob 2.09 najnižje -46 cm, ob 8.51 najvišje 44 cm, ob 14.54 najnižje -24 cm, ob 20.22 najvišje 27 cm.

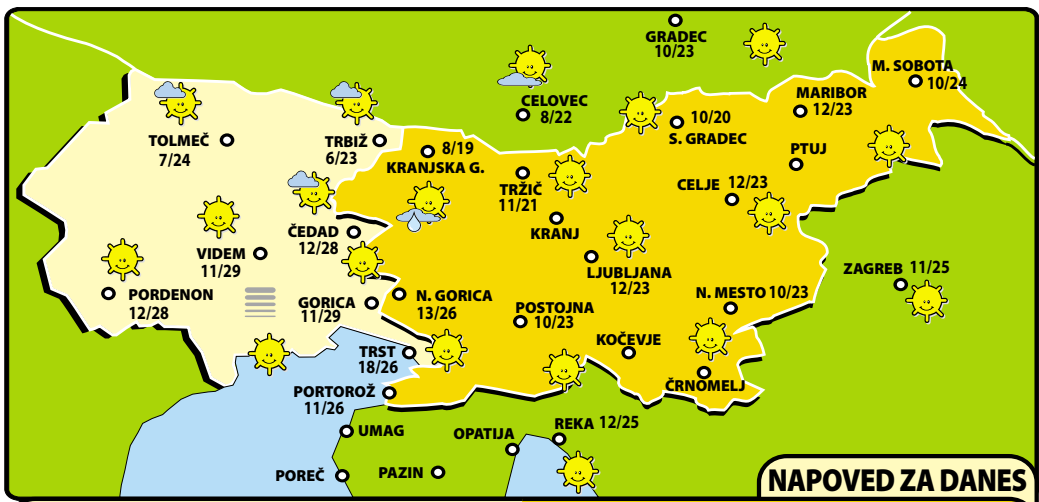
BIOPROGNOZA
Vremenski vpliv na splošno počutje in razpoloženje bo ugoden in ob sončnem vremenu spodbuden.

MORJE
Morje je mirno, temperatura morja 22,1 stopinje C.

TEMPERATURA V GORAH °C			
500 m	23	2000 m	11
1000 m	18	2500 m	8
1500 m	13	2864 m	6

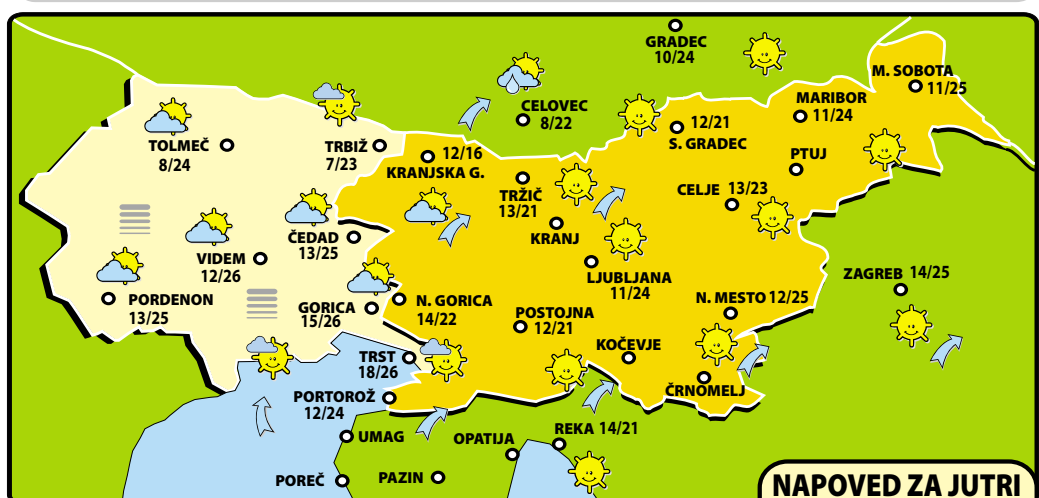
UV INDEKS
UV indeks bo sredi dneva ob jasnem vremenu po nižinah 4,5 in v gorah 5.

Vremenska napoved Hidrometeorološkega zavoda R. Slovenije in deželne meteorološke opazovalnice ARPA OSMER

NAPOVED ZA DANES
Po vsej deželi bo prevladovalo jasno vreme. Pihali bodo krajevni vetrovi. V nižinskem pasu se bodo ponoči lahko pojavljale meglice ali megla v pasovih. V hribih bo lahko ponekod jutraj nekaj nizke oblačnosti, ki pa se bo kmalu razkrojila.

Danes bo pretežno jasno. Zjutraj bo ponekod po nižinah megla. Najnižje jutranje temperature bodo od 5 do 10, najvišje dnevne od 23 do 28 stopinj C.

NAPOVED ZA JUTRI
Ob obali bo le zmerno oblačno, pihal bo južni veter. Po nižinah bo spremenljivo, prisotne bodo meglice ali nizka oblačnost. Tudi v hribih bo spremenljivo; popoldne bodo v Karniji možne posamezne nevihte. Zvečer in v noči na petek verjetno poslabšanje z nevihtami tudi po nižinah. Ob morju bo sprva pihal jugo.

Jutri bo povečini sončno in zelo toplo. Zjutraj bo po nekaterih nižinah megla. Čez dan bo ponekod zapihal jugozahodni veter.

NOBELOVE NAGRADE - Za odkritje pospešene ekspanzije vesolja skozi opazovanje supernov

Priznanje za fiziko Avstralcu Schmidtu ter Američanoma Perlmutterju in Riessu

STOCKHOLM - Nobelovo nagrado za fiziko bodo letos prejeli Američana Saul Perlmutter in Adam Riess ter Avstralec Brian Schmidt za "odkritje pospešene ekspanzije vesolja skozi opazovanja oddaljenih supernov", je včeraj v Stockholmu sporočila švedska akademija, poročajo tuje tiskovne agencije.

Preučili so več deset eksplozij zvezd, imenovanih supernove, ter odkrili, da se vesolje širi s trajno pospešeno hitrostjo. Njihovo odkritje je spremenilo človekovo razumevanje vesolja, piše v utemeljitvi nagrade.

52-letni Perlmutter vodi projekt supernov na univerzi Berkeley, 44-letni Schmidt je vodja raziskovalne skupine za supernove na univerzi v avstralskem Weston Creeku, 42-letni Riess pa je profesor astronomije na univerzi John Hopkins in na inštitutu za vesolje v Baltimoru.

Preboj se je zgodil leta 1998, ko sta raziskovalni skupini, ki sta ju vodila Perlmutter in Schmidt ob sodelovanju Riessa, ločeno prišli do istega osupljivega sklepa, da se širjenje vesolja hitro pospešuje.

Saul Perlmutter ANSA

Odkrili so namreč več kot 50 oddaljenih supernov, katerih svetloba je bila šibkejša od pričakovane, kar je znak pospešenega širjenja vesolja.

"Že stoletje je znano, da se vesolje od velikega poka pred 14 milijardami let širi, vendar pa je to odkritje osupljivo. Če se bo

Adam Riess ANSA

hitrost širjenja še povečevala, bo vesolje končalo v ledu," je zapisala švedska akademija.

Nagrado, vredno deset milijonov švedskih kron (1,1 milijona evrov), bodo v Stockholmu podelili 10. decembra na obletnico smrti ustanovitelja nagrade Alfreda Nobela.

Brian Schmidt ANSA

Lani sta Nobelovo nagrado za fiziko prejela Andre Geim in Konstantin Novoselov z univerze v Manchesteru v Veliki Britaniji za poskuse z dvodimenzionalnim materialom grafenom, ki zaradi svojih lastnosti velja za čudežni material. (STA)

Rekorden Oktoberfest

MÜNCHEN - V Münchnu se je v ponedeljek zaključil še en tradicionalni praznik piva Oktoberfest. Tudi letošnji, že 178. festival, se bo vpisal v zgodovino z visokim obiskom in rekordnimi litri popitega piva. 6,9 milijona obiskovalcev je popilo 7,5 milijona litrov piva ali kar pol milijona litrov več kot lani, policija pa je zabeležila manj pretefov. Organizatorji festivala so bili z izkupičkom več kot zadovoljni, še zlasti po začetnem strahu, da bo visoka cena za litrski vrček piva 9 evrov morda odvrgla številne obiskovalce. Ti so morali lani za liter hmeljnega napitka odšteti okoli 8,60 evra. Številni se strinjajo, da je k dobremu obisku Oktoberfesta letos nedvomno pripomoglo tudi lepo vreme. Doslej največ ljudi je Oktoberfest sicer obiskalo leta 1985, in sicer 7,1 milijona ljudi. Z izkupičkom tega najbolj priljubljenega nemškega pivskega festivala je bila zadovoljna tudi policija, ki je letos zabeležila 58 pretefov, v katerih so se obiskovalci pretežno poslužili pivskih vrčkov, med temi so se šestkrat udarile tudi ženske. Lani je bilo takih primerov 62. (STA)

